

UPU

PASAULINĖ
PAŠTO
SAJUNGA

Pašto siuntinių reglamentas

Baigiamasis protokolas

Bernas, 2013

Pastaba dėl Pašto siuntinių reglamento ir jo Baigiamojo protokolo spausdinimo

Paryškintuoju šriftu pažymėti žodžiai rodo iki 2013 m. gruodžio 31 d. galiojančio Pašto siuntinių reglamento ir Baigiamojo protokolo pakeitimus. Šiuos pakeitimus priėmė Pašto eksploatacijos taryba. Pašto siuntinių reglamentas bei Baigiamasis protokolas pasirašyti plenarinėje sesijoje po 2012 m. Doha kongreso.

Pašto siuntinių reglamentas

Turinys

1 skyrius.

Bendrosios nuostatos

Str.

- RC 101 Sąvokos „siuntinys“ vartojimas
- RC 102 Tranzito laisvės principo taikymas
- RC 103 Tranzito laisvės principo nepaisymas
- RC 104 Piniginis vienetas
- RC 105 Pašto saugumas
- RC 106 Paslaugos teikimas tarpininkaujant transporto įmonėms

2 skyrius.

Priėmimo ir pateikimo siūsti sąlygos. Tarifai. Nemokamas siuntimas. Pristatymo tvarka

- RC 107 Pašto tarnybos siuntinių nemokamas siuntimas
- RC 108 Įstaigų, kurios rūpinasi karo belaisviais ir internuotais civiliais asmenimis, pašto siuntinių nemokamas siuntimas
- RC 109 Apmokėjimas
- RC 110 Papildomų oro pašto tarifų apskaičiavimas
- RC 111 Specialieji tarifai
- RC 112 Nemokamai siunčiamų siuntinių žymėjimas
- RC 113 Svorio sistema. Anglų svaras
- RC 114 Su svorio apribojimais susijusios nuostatos
- RC 115 Matmenų apribojimai
- RC 116 Pristatymo procedūra
- RC 117 Siuntinių priėmimo sąlygos. Pakavimas ir pakuotė. Adresavimas
- RC 118 Specialus pakavimas
- RC 119 Pavojingi kroviniai, leidžiami priimti siūsti išimties tvarka**
- RC 120 Leidžiamos siūsti radioaktyviosios ir infekcinės medžiagos, ličio elementai ir ličio baterijos**
- RC 121 Siuntų su radioaktyviosiomis medžiagomis priėmimo sąlygos ir žymėjimas
- RC 122 Siuntų su infekcinėmis medžiagomis priėmimo sąlygos ir žymėjimas
- RC 123 Siuntinių su ličio elementais ir baterijomis, įtaisytais įrenginiuose, priėmimo siūsti sąlygos
- RC 124 Siuntimo būdo žymėjimas
- RC 125 Siuntėjui privalomi formalumai
- RC 126 Prekių grąžinimo tarnybai privalomi formalumai

- RC 127 Siuntėjo instrukcijos pateikiant siųsti siuntinį
- RC 128 Išsiuntimo įmonei privalomi formalumai

3 skyrius.

Specialiosios paslaugos

- RC 129 Įvertintieji siuntiniai
- RC 130 Išpirktiniai siuntiniai
- RC 131 Siuntiniai per pasiuntinį
- RC 132 Siuntiniai su įteikimo pranešimu
- RC 133 Siuntiniai, kurie įteikiami be mokesčių ir rinkliavų
- RC 134 **Prekių grąžinimo pirminiam pardavėjui paslauga**
- RC 135 Dūžtantys siuntiniai. Didelių matmenų siuntiniai
- RC 136 Sugrupuotų siuntų paslauga „Konsignacija“
- RC 137 **Integruotos logistikos paslauga**

4 skyrius.

Į pašto siuntinius draudžiamos dėti pavojingos medžiagos. Draudimams taikomos išimtys. Suklydus priimti siųsti siuntiniai. Persiuntimas. Grąžinimas siuntėjui. Susigrąžinimas. Reklamacijos

- RC 138 Pavojingos medžiagos, draudžiamos dėti į pašto siuntinius
- RC 139 Draudimams taikomos išimtys
- RC 140 Suklydus priimtų siųsti siuntinių apdorojimas
- RC 141 Siuntinių persiuntimo sąlygos
- RC 142 Saugojimo terminai
- RC 143 Tarnybine tvarka sulaikyti siuntiniai
- RC 144 Neįteiktų siuntinių grąžinimas siuntėjui
- RC 145 Suklydus priimtų siųsti siuntinių grąžinimas siuntėjui
- RC 146 Siuntinio grąžinimas siuntėjui dėl laikino paslaugų teikimo nutraukimo
- RC 147 Elgesio nuostatos, kai šalys narės ir paskirtieji operatoriai nepaiso gautų instrukcijų
- RC 148 Siuntiniai su greitai gendančiais ar pūvančiais daiktais
- RC 149 Prašymų grąžinti siuntinį, keisti ar taisyti adresą apdorojimas
- RC 150 Reklamacijos

5 skyrius.

Muitinės klausimai

- RC 151 Deklaracija muitinei ir pašto siuntinių muitinis tikrinimas
- RC 152 Tarifas už pateikimą muitinei
- RC 153 Muito ir kitų mokesčių panaikinimas

6 skyrius.

Paskirtųjų operatorių atsakomybė

- RC 154 Paskirtiesiems operatoriams tenkanti atsakomybė

- RC 155 Išplėštų ar sugadintų siuntinių įteikimas
- RC 156 Siuntėjo atsakomybės nustatymas
- RC 157 Kompensacijos išmokėjimas
- RC 158 Kompensacijos išmokėjimo terminas
- RC 159 Kompensacijos išmokėjimas tarnybine tvarka
- RC 160 Paskirtųjų operatorių tarpusavio atsakomybės nustatymas
- RC 161 Paskirtųjų operatorių tarpusavio atsakomybės nustatymo būdai
- RC 162 Sumokėtos kompensacijos susigrąžinimas iš oro vežėjų
- RC 163 Atlyginimas kompensaciją sumokėjusiems paskirtiesiems operatoriams
- RC 164 Paskirtųjų operatorių tarpusavio atsiskaitymas už kompensacijas
- RC 165 Mokėtinų kompensacijų už siuntinius apskaita

7 skyrius.

Su siuntinių perdavimu, siuntimu ir gavimu susijusios nuostatos

- RC 166 Bendrieji apkaitos siuntiniais principai
- RC 167 Pašto siuntinių žymėjimas brūkšniniais kodais ir jų specifikacijos
- RC 168 Sekimas ir paieška. Siuntų ir važtų specifikacijos
- RC 169 Sekimas ir paieška. Orientaciniai persiuntimo terminai
- RC 170 Sekimas ir paieška. Orientaciniai duomenų perdavimo terminai
- RC 171 Priemonės, taikytinos laikino paslaugų teikimo nutraukimo ir atnaujinimo atvejais
- RC 172 Įvairūs siuntimo būdai
- RC 173 Siuntimas uždaroje važtose
- RC 174 Brūkšninių kodų naudojimas
- RC 175 Lydraščiai
- RC 176 Lydraščio CP 87 surašymas
- RC 177 Siuntinių lydymųjų dokumentų perdavimas
- RC 178 Važtų siuntimas
- RC 179 Oro pašto važtų ir žemės pašto važtų, siunčiamų oro keliu (S.A.L.), tiesioginis perkrovimas
- RC 180 Įteikimo lydraščių CN 37, CN 38 arba CN 41 surašymas ir tikrinimas
- RC 181 Važtos be įteikimo lydraščio CN 37, CN 38 arba CN 41
- RC 182 Avarijos atveju taikytinos priemonės
- RC 183 Priemonės, taikytinos dėl skrydžio nutraukimo bei oro pašto ir oro keliu (S.A.L.) siunčiamų žemės pašto važtų neteisingo nukreipimo arba nuklydimo
- RC 184 Bandyto pranešimų surašymas
- RC 185 Važtų perdavimas
- RC 186 Važtų tikrinimas
- RC 187 Pažeidimų nustatymas ir patikrinimo pranešimų apdorojimas
- RC 188 Su siuntinių svoriu ar matmenimis susiję skirtumai
- RC 189 Sugadinto ar nepakankamai supakuoto siuntinio gavimas apkaitos įmonėje
- RC 190 Pažeidimų, už kuriuos atsakomybė tenka paskirtiesiems operatoriams, nustatymas
- RC 191 Važtų su siuntiniais, įrašytais bendru skaičiumi, tikrinimas
- RC 192 Nuklydusio siuntinio persiuntimas
- RC 193 Tuščios taros grąžinimas

8 skyrius.

Paslaugų kokybė

RC 194 Paslaugų kokybės rodikliai

9 skyrius.

Tarifų dalys ir vežimo oro keliu išlaidos

- RC 195 Įeinamųjų sausumos tarifų dalys
RC 196 Įeinamųjų sausumos tarifų dalių pakeitimai
RC 197 Tarifo dalis už tranzitą sausuma
RC 198 Tarifų dalių už tranzitą sausuma taikymas
RC 199 Tarifo dalis už vežimą jūra
RC 200 Tarifo dalies už vežimą jūra taikymas
RC 201 Naujų tarifų dalių taikymas dėl nenumatytų siuntimo kelio pasikeitimų
RC 202 Važtų svoris, į kurį atsižvelgiama atsiskaitant su paskirtaisiais operatoriais
RC 203 Tarifų dalių priskyrimas
RC 204 Tarifų dalys ir išlaidos, kurias paskirtasis važtos išsiuntimo operatorius įrašo į kitų paskirtųjų operatorių kreditą
RC 205 Tarifų dalių, tarifų ir mokesčių priskaičiavimas ir išskaičiavimas siuntinio gražinimo siuntėjui arba persiuntimo atveju
RC 206 Išlaidų už vežimą oro keliu apskaičiavimas
RC 207 **Siuntinių, siunčiamų teikiant prekių gražinimo paslaugą, vežimo oro keliu išlaidos**
RC 208 Prarastų ar sunaikintų oro pašto siuntinių vežimo oro keliu išlaidos
RC 209 Neteisingai nukreiptų arba nuklydusių važtų ar maišų vežimo oro keliu išlaidos
RC 210 Tuščių maišų vežimo oro keliu išlaidų apmokėjimas

10 skyrius.

Sąskaitų surašymas ir apmokėjimas

- RC 211 Sąskaitų surašymas
RC 212 Sąskaitų apmokėjimas
RC 213 Sąskaitų apmokėjimas tarpininkaujant Tarptautiniam biurui
RC 214 Įsiskolinimų, atsiradusių padengiant sąskaitas naudojantis Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema, apmokėjimas
RC 215 SDR išreikštų skolinių įsipareigojimų apmokėjimas. Bendrosios nuostatos
RC 216 Sąskaitų, apmokamų nesinaudojant Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema, apmokėjimo taisyklės

11 skyrius.

Kitos nuostatos

RC 217 Paskirtųjų operatorių teikiama informacija

- RC 218** Tarptautinio biuro leidiniai
- RC 219** Dokumentų saugojimo terminas
- RC 220** Blankai
- RC 221** Standartų taikymas

12 skyrius.

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

- RC 222** Reglamento įsigaliojimas ir galiojimo trukmė

PAŠTO SIUNTINIŲ REGLAMENTO BAIGIAMASIS PROTOKOLAS

Str.	
RC I	Pašto siuntinių paslaugos teikimas
RC II	Su siuntinių svorio apribojimais susijusios nuostatos
RC III	Pristatymo procedūra
RC IV	Pavojingos medžiagos, leidžiamos dėti į pašto siuntinius išimties tvarka
RC V	Leidžiamos siųsti radioaktyviosios ir infekcinės medžiagos, ličio elementai ir ličio baterijos
RC VI	Prekių gražinimo tarnybai privalomi formalumai
RC VII	Įvertintosioms siuntoms taikomos didžiausios ribos
RC VIII	Prekių gražinimo pirminiam pardavėjui paslauga
RC IX	Suklydus priimtų siųsti siuntinių apdorojimas
RC X	Tarnybine tvarka sulaikyti siuntiniai
RC XI	Reklamacijų apdorojimas
RC XII	Pašto administracijoms tenkanti atsakomybė
RC XIII	Išplėštų ar sugadintų siuntinių įteikimas
RC XIV	Siuntimas uždaroje važtose
RC XV	Važtų nukreipimas
RC XVI	Siuntinių svorio ar dydžio neatitikimai
RC XVII	Vidutinių tarifų dalių nustatymas
RC XVIII	Išskirtinės tarifų dalys už tranzitą sausuma
RC XIX	Tarifų dalys už vežimą jūra
RC XX	Papildomos tarifų dalys
RC XXI	Vežimo oro keliu išlaidų apskaičiavimas prekių gražinimo paslaugai
RC XXII	Sąskaitų surašymas
RC XXIII	Įsiskolinimų, atsiradusių padengiant sąskaitas naudojantis Tarptautinio biuro kompensavimo sistema, galiojančia iki 2001 m. sausio 1 d., apmokėjimas
RC XXIV	Blankai

Blankų sąrašas

<i>Numeris</i>	<i>Blanko pavadinimas arba rūšis</i>	<i>Nuoroda</i>
CP 71	Siuntinio lydraštis	RC 125.1
CP 72	Blankų rinkinys. Deklaracija muitinei / Siuntinio lydraštis	RC 125.1
CP 73	Siuntinio žyma su siuntinio numeriu ir išsiuntimo pašto skyriaus pavadinimu	RC 128.1
CP 74	Įvertintųjų siuntinių žyma „V“	RC 129.6.1
CP 75	Suvestinė sąskaita. Žiniaraščiai (blankas CP 94)	RC 133.8.3
CP 77	Mokesčių lydraštis	RC 144.10
CP 78	Patikrinimo pranešimas	RC 133.1
CP 81	Lentelė. Žemės pašto siuntiniai	RC 166.5
CP 82	Lentelė. Oro pašto siuntiniai	RC 160.5
CP 83	Žemės pašto siuntinių važtų žyma	RC 173.3.1
CP 84	Oro pašto siuntinių važtų žyma	RC 173.3.1
CP 85	S.A.L. siuntinių važtų žyma	RC 173.3.1
CP 87	Siuntinių vežimo lydraštis. Žemės, S.A.L. ir oro pašto siuntiniai	RC 175.1
CP 88	Specialusis lydraštis. Tarifų dalys už tranzitu siunčiamus siuntinius	RC 175.13
CP 91	Siuntinio lydraščio, muitinės ir kt. dokumentų persiuntimo vokas	RC 177.3
CP 92	Siuntinio lydraščio, muitinės ir kt. dokumentų persiuntimo vokas	RC 177.3
CP 94	Mokėtinų sumų žiniaraštis. Žemės, S.A.L. ir oro pašto siuntiniai	RC 211.1
CP 95	Žyma „Išpirka“	RC 130.3.2.1

Pašto korespondencijos ir pašto siuntų bendri blankai

Numeris	Blanko pavadinimas arba pobūdis	Nuoroda
CN 07	Gavimo / įteikimo / išmokėjimo / įrašymo pranešimas	RC 132.2.2
CN 08	Reklamacija	RC 132.4.2
CN 11	Apmokėjimo kvitas	RC 133.5.2
CN 12	Atskira mėnesio sąskaita. Muitinės ir kitos išlaidos	RC 133.8.1
CN 13	Aktas. Pranešimas apie pašto siuntos sulaikymą	RC 140.6
CN 15	Žyma „Gražinimas“	RC 144.5
CN 17	Prašymas - gražinti siuntinį, - keisti arba taisyti adresą, - anuluoti arba pakeisti išpirkos sumą	RC 149.3.1
CN 21	Pranešimas. Blanko CN 08 persiuntimas	RC 150.6.6
CN 23	Deklaracija muitinei	RC 125.2
CN 24	Aktas (su įvertintosiomis pašto korespondencijos siuntomis ar pašto siuntiniais susiję neatitikimai)	RC 143.4
CN 29	Žyma „Išperkamasis mokestis“	RC 130.3.2.1
CN 29bis	Išpirtinių siuntų žyma	RC 130.3.2.1
CN 29ter	Išpirtinių siuntų tarptautinis kuponas	RC 130.4.1
CN 37	Įteikimo lydraštis. Žemės pašto važtos	RC 178.3
CN 38	Įteikimo lydraštis. Oro pašto važtos	RC 178.3
CN 41	Įteikimo lydraštis. Žemės pašto važtos, vežamos oro keliu (S.A.L.)	RC 178.3
CN 42	Žyma „Tiesioginis perkrovimas“	RC 179.1
CN 44	Bandymo pranešimas	RC 184.1
CN 45	Lydraščių CN 38, CN 41 ir CN 47 vokas	RC 185.2.5
CN 46	Pakeičiamasis įteikimo lydraštis	RC 181.3
CN 47	Įteikimo lydraštis. Važtos su tuščia tara	RC 193.2
CN 48	Sąskaita. Mokėtinos kompensacijos	RC 165.1
CN 51	Atskiroji sąskaita. Oro paštas	RC 133.8.5
CN 52	Bendroji sąskaita	RC 211.8

PAŠTO SIUNTINIŲ REGLAMENTAS

Atsižvelgdama į 1964 m. liepos 10 d. Pasaulinės pašto sąjungos Vienoje sudarytų Įstatų 22.5 straipsnį, Pašto eksploatacijos taryba padarė šiuos teksto pakeitimus, siekdama užtikrinti pašto siuntų paslaugos įgyvendinimą.

1 skyrius

Bendrosios nuostatos

RC 101 straipsnis

Sąvokos „siuntinys“ vartojimas

1. Šiame Reglamente ir jo Baigiamajame protokole sąvoka „siuntinys“ vartojama visiems siuntiniams apibrėžti.
2. Oro keliu pirmenybės tvarka vežami siuntiniai vadinami oro pašto siuntiniais.

RC 102 straipsnis

Tranzito laisvės principo taikymas

1. Šalys narės, neteikiančios įvertintųjų siuntinių paslaugos arba neprisiimančios atsakomybės už įvertintuosius siuntinius, vežamus jūrų ar oro transportu, vis dėlto privalo pačiu greičiausiu keliu ir pačiais patikimiausiais būdais vežti uždaras važtas, kurias joms perduoda kitos šalys narės.

RC 103 straipsnis

Tranzito laisvės principo nepaisymas

1. Apie pašto paslaugos nutraukimą su šalimi nare, kuri nepaiso tranzito laisvės principo, turi būti iš anksto elektroniniu paštu ar bet kokiomis kitomis telekomunikacijos priemonėmis pranešta šalims narėms ir paskirtiems operatoriams. Apie tai informuojamas ir Tarptautinis biuras.

RC 104 straipsnis

Piniginis vienetas

1. Piniginis vienetas, nustatytas Įstatų 7 straipsnyje ir vartojamas Konvencijoje bei kituose Sąjungos aktuose, yra specialioji skolinimosi teisė (SDR).
2. Sąskaitoms išrašyti ir joms apmokėti šalys narių paskirtieji operatoriai bendru susitarimu gali pasirinkti kitą piniginį vieneta, o ne SDR, arba vieną iš šalių narių nacionalinių valiutų.

RC 105 straipsnis

Pašto saugumas

1. Šalių narių ir paskirtųjų operatorių įgyvendinama pašto saugumo strategija siekiama:
 - 1.1. gerinti pašto paslaugų kokybę apskritai;
 - 1.2. siekti, kad pašto tarnautojai gerai įsisąmonintų saugumo svarbą;
 - 1.3. steigti arba stiprinti saugumo tarnybas;
 - 1.4. užtikrinti informacijos, susijusios su paslaugomis, saugumu ir šioje srityje atliekamais tyrimais, pateikimą laiku;

Pašto siuntinių reglamentas

1.5. skatinti įstatymų leidėjus, jei būtina, priimti konkrečius įstatymus, nuostatus ir imtis priemonių, leidžiančių gerinti pašto paslaugų kokybę bei stiprinti šių paslaugų saugumą pasaulyje.

1.6. teikti gaires, mokymo metodikas ir pagalbą pašto tarnautojams, kurias jie galėtų taikyti ekstremaliose situacijose, galinčiose kelti grėsmę gyvybei ar turtai, ar trukdyti pašto transporto grandinei, kad nebūtų nutrauktos operacijos.

RC 106 straipsnis

Paslaugos teikimas tarpininkaujant transporto įmonėms

1. Paskirtasis operatorius, teikiantis paslaugas tarpininkaujant transporto įmonėms, turi susitarti su pastarosiomis, kad jos pilnai vykdys visas Konvencijos ir Pašto siuntinių reglamento nuostatas, ypač daug dėmesio skirdamas susitarimams dėl apsikeitimo siuntiniais. Paskirtasis operatorius yra atsakingas už visus jų santykius su kitų susitariančiųjų šalių paskirtaisiais operatoriais ir su Tarptautiniu biuru.

2 skyrius

Priėmimo ir pateikimo siūsti sąlygos. Tarifai. Nemokamas siuntimas. Pristatymo tvarka

RC 107 straipsnis

Pašto tarnybos siuntinių nemokamas siuntimas

1. Jokie pašto tarifai netaikomi pašto tarnybos siuntiniams, kuriais keičiasi:

1.1. paskirtieji operatoriai;

1.2. šalys narės, paskirtieji operatoriai ir Tarptautinis biuras;

1.3. šalių narių paskirtųjų operatorių pašto skyriai;

1.4. pašto skyriai ir paskirtieji operatoriai.

2. Oro pašto siuntiniams, išskyrus tuos, kuriuos siunčia Tarptautinis biuras, netaikomi papildomi oro pašto tarifai.

RC 108 straipsnis

Įstaigų, kurios rūpinasi karo belaisviais ir internuotais civiliais asmenimis, pašto siuntinių nemokamas siuntimas

1. Pagal Konvencijos 7 straipsnio 2 dalį, nemokamai siūsti turi teisę:

1.1. informacijos biurai, nurodyti 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijos dėl elgesio su karo belaisviais 122 straipsnyje;

1.2. Centrinė karo belaisvių informacijos agentūra, nurodyta šios Konvencijos 123 straipsnyje;

1.3. informacijos biurai, nurodyti 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijos dėl civilių asmenų apsaugos karo metu 136 straipsnyje;

1.4. Centrinė informacijos agentūra, nurodyta šios Konvencijos 140 straipsnyje.

RC 109 straipsnis

Avansinis apmokėjimas

1. Už siuntinius iš anksto apmokama pašto ženklais arba bet koku kitu išsiuntimo šalies ar jos paskirtųjų operatorių taisyklių leidžiamu būdu.

RC 110 straipsnis

Papildomų oro pašto tarifų apskaičiavimas

1. Šalys narės ar jų paskirtieji operatoriai nustato papildomus tarifus, taikytinus oro pašto siuntiniams.
2. Papildomi tarifai turi sietis su vežimo oro keliu išlaidomis ir būti vienodi bent jau visoje kiekvienos gavimo šalies teritorijoje, kad ir koks būtų buvęs maršrutas.
3. Šalys narės ar jų paskirtieji operatoriai, apskaičiuodami papildomus oro pašto tarifus, turi teisę taikyti mažesnes negu 1 kg svorio pakopas.

RC 111 straipsnis Specialieji tarifai

1. Paskirtiesiems operatoriams toliau išvardytais atvejais leidžiama taikyti tokius pat tarifus, kaip ir savo šalies viduje.
 - 1.1. Iš siuntėjo imti mokestį už siuntinius, pateiktus siūsti ne aptarnavimo langelio darbo laiku.
 - 1.2. Iš siuntėjo imti mokestį už siuntinio priėmimą namuose.
 - 1.3. Iš gavėjo imti mokestį už siuntinius iki pareikalavimo; kai siuntinys grąžinamas siuntėjui ar persiunčiamas, siuntinio iki pareikalavimo didžiausias orientacinis tarifas pagal Konvencijos 15 straipsnio 5 dalį yra 0,49 SDR.
 - 1.4. Imti mokestį už bet kokio siuntinio, kurio gavėjas neatsiėmė per nustatytą laiką, saugojimą. Šį mokestį ima pristatymą atliekantys paskirtieji operatoriai savo administracijų, kurių tarnybose siuntinys buvo saugomas ilgiau negu nustatyta, naudai. Kai siuntinys, kuriam taikomas tarifas už saugojimą, grąžinamas siuntėjui ar persiunčiamas, didžiausias orientacinis tarifas pagal Konvencijos 15 straipsnio 5 dalį yra 6,53 SDR.
 - 1.5. Paskirtieji operatoriai, įsipareigoję padengti nuostolius, atsiradusius dėl *force majeure* aplinkybių, turi teisę imti mokestį už tai, kad prisiima *force majeure* riziką. Neįvertintiems siuntiniams šio mokesčio didžiausias orientacinis tarifas pagal Konvencijos 15 straipsnio 5 dalį yra 0,20 SDR už siuntinį. Įvertintiems siuntiniams šio mokesčio didžiausias orientacinis tarifas nurodytas RC 129 straipsnio 3 dalyje.
 - 1.6. Kai siuntinys paprastai pristatomas gavėjui į namus, iš gavėjo negali būti imamas joks pristatymo mokestis. Jei siuntinys paprastai nepristatomas gavėjui į namus, gavėjui turi būti nemokamai įteiktas pranešimas apie siuntinio gavimą. Tuo atveju, jei siuntinio pristatymo gavėjui į namus paslauga gali būti teikiama gavus atsakymą į pranešimą apie siuntinio gavimą, iš gavėjo gali būti imamas pristatymo mokestis. Šis mokestis turi būti toks pat, kaip ir tas, kuris taikomas vidaus tarnyboje.

RC 112 straipsnis Nemokamai siunčiamų siuntinių žymėjimas

1. Ant kiekvieno tarnybinio siuntinio, šalia adreso, ir ant jo lydraščio turi būti žyma „Service des postes“ („Pašto tarnyba“) ar analogiškas užrašas; šalia jo gali būti pateiktas vertimas į kitą kalbą.
2. Ant kiekvieno karo belaisvio ar civilio internuoto asmens siuntinio, šalia adreso, ir ant jo lydraščio turi būti viena iš žymų „Service des prisonniers de guerre“ („Karo belaisvių tarnyba“) arba „Service des internés civils“ („Internuotų civilių asmenų tarnyba“); šalia jų gali būti pateiktas vertimas į kitą kalbą.

RC 113 straipsnis Svorio sistema. Anglų svaras

1. Siuntinių svoris išreiškiamas kilogramais.
2. Šalių, kurios dėl savo vidaus režimo negali naudoti dešimtainės svorio vienetų sistemos, paskirtieji operatoriai turi teisę kilogramais išreikštą svorį pakeisti atitinkamu svoriu anglų svarais.

Pašto siuntinių reglamentas

RC 114 straipsnis

Su svorio apribojimais susijusios nuostatos

1. Gali būti keičiamasi siuntiniais, kurių vieneto svoris viršija 20 kg, bet šis svoris neturi viršyti 50 kg.
2. Šalių, nustačiusių mažesnę negu 50 kg svorį, paskirtieji operatoriai vis dėlto gali priimti tranzitu siunčiamus siuntinius uždaruose maišuose ar kitoje uždaroje taroje, sveriančius nuo 20 iki 50 kg.
3. Pašto tarnybos siuntinių, minimų RC 107 straipsnio 1 ir 2 dalyse, didžiausias svoris gali būti iki 20 kg. Paskirtieji operatoriai, kurie yra nustatę aukštesnę ribą, gali tarpusavyje keistis pašto tarnybos siuntiniais, sveriančiais daugiau kaip 20 kg, tačiau ne daugiau kaip 50 kg.

RC 115 straipsnis

Matmenų apribojimai

1. Nė vienas siuntinio matmuo negali viršyti 2 m, o siuntinio ilgio ir didžiausios apimties, matuojamos bet kuria kita kryptimi nei ilgis, suma neturi būti didesnė kaip 3 m.
2. Paskirtieji operatoriai, neturintys galimybių priimti jokių siuntinių ar tik oro pašto siuntinių, kurių matmenys nustatyti 1 dalyje, gali nusistatyti vieną šių dydžių:
 - 2.1. nė vienas siuntinio matmuo neviršija 1,50 m arba siuntinio ilgio ir didžiausios apimties, matuojamos bet kuria kita kryptimi nei ilgis, suma yra ne didesnė kaip 3 m;
 - 2.2. nė vienas siuntinio matmuo neviršija 1,05 m arba siuntinio ilgio ir didžiausios apimties, matuojamos bet kuria kita kryptimi nei ilgis, suma yra ne didesnė kaip 2 m.
3. Siuntinių matmenys neturi būti mažesni už mažiausius laiškam nustatytus matmenis.

RC 116 straipsnis

Pristatymo procedūra

1. Paprastai siuntiniai pristatomi gavėjams kaip galima greičiau pagal gavimo šalyje galiojančias nuostatas. Jei siuntiniai nepristatomi į namus, gavėjams turi būti nedelsiant pranešta apie jų gavimą, nebent nebūtų įmanoma to padaryti.
2. Pristatymą atliekantis paskirtasis operatorius, pristatydamas ar įteikdamas paprastąjį siuntinį, turi reikalauti, kad asmuo, kuriam siuntinys įteikiamas, pasirašytų ar įregistruotų savo tapatybės kortelės duomenis, ar kita teisiškai privaloma forma pagal gavimo šalies teisės aktus patvirtintų siuntinio gavimo faktą.

RC 117 straipsnis

Siuntinių priėmimo sąlygos. Pakavimas ir pakuotė. Adresavimas

1. Bendrosios pakavimo sąlygos:
 - 1.1. Kiekvienas siuntinys turi būti supakuotas ir užtaisytas atsižvelgiant į svorį, turinio formą ir pobūdį, taip pat į vežimo būdą ir jo trukmę. Pakuotė ir užtaisymas turinį turi apsaugoti taip, kad šio nebūtų galima sugadinti nei spaudžiant, nei apdorojimo operacijų metu ir kad nebūtų įmanoma pažeisti turinio nepalikus matomų siuntinio išplėšimo žymių.
 - 1.2. Kiekvienas siuntinys privalo būti supakuotas ypač tvirtai, jei jis:
 - 1.2.1. turi būti siunčiamas toli;
 - 1.2.2. turi būti daugelį kartų perkrautas ar apdorotas;
 - 1.2.3. turi būti apsaugotas nuo ryškių klimato, temperatūros pokyčių arba vežimo oro keliu atveju – nuo atmosferos slėgio kaitos.
 - 1.3. Siuntinys privalo būti supakuotas ir užtaisytas taip, kad nepakenktų darbuotojų sveikatai ir apsaugotų juos nuo visų pavojų, jei tai siuntinys su daiktais, galinčiais sužeisti jį apdoroti įpareigotus darbuotojus, ištepti ar sugadinti kitus siuntinius ar pašto įrangą.

1.4. Ant pakuotės ar voko turi būti palikta pakankamai vietos tarnybinėms nuorodomis parašyti, spaudams ir žymoms uždėti.

1.5. Priimami nesupakuoti ir su ant jų užrašytu gavėjo adresu:

1.5.1. daiktai, kurie gali būti įdėti vieni į kitus arba sujungti ir tvirtai surišti bei užplombuoti ar užantspauduoti taip, kad sudarytų vieną negalintį iširti siuntinį;

1.5.2. siuntiniai iš vientisų daiktų, pavyzdžiui, medinės ar metalinės dalys ir t.t., kurios paprastai parduodamos nesupakuotos.

2. Siuntėjo ir gavėjo adresai:

2.1. Tam, kad siuntinys būtų priimtas siųsti, ant jo arba ant gerai prie jo pritvirtintos žymos turi būti lotyniškais rašmenimis ir arabiškais skaitmenimis užrašyti tikslūs gavėjo ir siuntėjo adresai. Jei gavimo šalyje vartojami kitokie rašmenys ir skaitmenys, patartina užrašyti adresą ir šiais rašmenimis bei skaitmenimis. Siuntiniai, ant kurių adresas užrašytas pieštuku, nepriimami; tačiau priimami tokie siuntiniai, ant kurių adresas, iš anksto sušlapinus paviršių, užrašytas rašaliniu parkeriu.

2.2. Kaip gavėjas gali būti nurodytas tik vienas fizinis ar juridinis asmuo. Tačiau gali būti priimami siuntiniai su tokiais adresais, kaip „Ponui A (*kur*)... ponui Z (*kur*)...“ arba „A Bankui (*kur*)... ponui Z (*kur*)...“, sutarus, kad paskirtieji operatoriai gavėju laiko tik asmenį A. Be to, A ir Z adresai turi būti toje pačioje šalyje.

2.3. Be to, išsiuntimo įmonė turi rekomenduoti siuntėjui įdėti į siuntinį savo ir gavėjo adresą kopiją.

3. Priėmimo kvitas:

3.1. Siuntinio pateikimo siųsti metu jo siuntėjui nemokamai išduodamas siuntinio priėmimo kvitas.

RC 118 straipsnis

Specialus pakavimas

1. Stikliniai ar kiti dūžtantys daiktai dedami į patvarias dėžutes, į kurias įdedamos atitinkamos apsaugančios medžiagos. Daiktai turi būti sudėti taip, kad siuntimo metu nesitrintų ir nesidaužytų nei vienas į kitą, nei į dėžutės sienelės.

2. Skysčiai ir greitai skysčiais virstančios medžiagos turi būti supiltos į sandariai uždaromus indus. Kiekvienas indas dedamas į specialią tvirtą dėžutę, į kurią įdedama atitinkamos apsaugančios medžiagos, kurios turi būti tiek, kad, indui sudužus, ši medžiaga sugertų visą išsiliejusį skystį. Dėžutės dangtelis turi būti uždarytas taip, kad lengvai neatsidarytų.

3. Riebios, sunkiai galinčios virsti skysčiais medžiagos, pavyzdžiui, tepalai, skystas muilas, sakai ir t. t., taip pat šilkverpių kiaušinėliai, kurių transportavimas kelia mažiau nepatogumų, turi būti sudėti į pirminę pakuotę (į dėžutę, drobinį ar plastikinį maišelį ir t. t.), kuri po to dedama į pakankamai tvirtą, nuo skysčio išsiliejimo apsaugančią dėžutę.

4. Dažomieji sausi milteliai, pavyzdžiui, anilino mėlis, priimami tik sandariai uždarytose metalinėse dėžutėse, kurios po to dedamos į didesnes tvirtas dėžutes su atitinkama sugeriančia ir apsaugančia medžiaga tarp abiejų pakuočių.

5. Nedažomieji sausi milteliai dedami į tvirtas pakuotes (dėžutes, maišelius), kurie po to dedami į didesnę kietą dėžutę.

6. Gyvos bitės, dëlės ir parazitai turi būti įdėti į siuntimui pritaikytas dėžutes, kad nekeltų jokio pavojaus.

7. Vientisų daiktų, pavyzdžiui, iš medžio ar iš metalo, kurie paprastai parduodami neįpakuoti, supakuoti nereikalaujama. Tokiu atveju gavėjo adresą turi būti nurodytas ant paties daikto.

8. Be to, turi būti laikomasi šių sąlygų:

8.1. Taurieji metalai turi būti įdėti arba į tvirtą metalinę, arba į medinę dėžę. Jos sienelių storis: siuntiniams iki 10 kg – bent 1 cm, siuntiniams virš 10 kg – 1,5 cm. Pakuotė taip pat gali būti iš dviejų besiūlių maišų, sudarančių dvigubą pakuotę. Jei naudojamos medinės dėžės iš daugiasluoksnės faneros, jų storis gali būti 5 mm, su sąlyga, kad briaunos būtų sutvirtintos kampuočiais.

8.2. Ant siuntinių su gyvais gyvūnais pakuotės, kaip ir ant tokių siuntinių lydraščio turi būti žyma su gerai įskaitomu užrašu „Animaux vivants“ („Gyvi gyvūnai“).

RC 119 straipsnis

Pavojingi kroviniai, leidžiami priimti siųsti išimties tvarka

1. Išimties tvarka gali būti priimti siųsti šie pavojingi kroviniai:

1.1. radioaktyvios medžiagos, siunčiamos pašto korespondencijos siuntose ir pašto siuntiniuose, nurodytos RC 120.1 straipsnyje;

1.2. infekcinės medžiagos, siunčiamos pašto korespondencijos siuntose ir pašto siuntiniuose, nurodytos RC 120.2 straipsnyje;

1.3. ličio elementai ir ličio baterijos, siunčiami pašto korespondencijos siuntose ir pašto siuntiniuose, nurodyti RC 120.3 straipsnyje.

RC 120 straipsnis

Leidžiamos siųsti radioaktyviosios ir infekcinės medžiagos, ličio elementai ir ličio baterijos

1. Radioaktyvias medžiagas galima siųsti pašto korespondencijos siuntose ir pašto siuntiniuose, jei šalys narės yra susitarusios vienpusiai ar abipusiai keistis tokiomis siuntomis toliau išvardytomis sąlygomis:

1.1. radioaktyviosios medžiagos paruošiamos ir įpakuojamos laikantis atitinkamų reglamentuose pateiktų nuostatų;

1.2. kai radioaktyviosios medžiagos siunčiamos pašto korespondencijos siuntose, joms taikomas pirmenybinių siuntų tarifas arba laiškų siuntimo ir registravimo tarifas;

1.3. pašto korespondencijos siuntos arba pašto siuntiniai su radioaktyviosiomis medžiagomis turi būti siunčiami pačiu greičiausiu būdu, paprastai oro paštu, taikant atitinkamus papildomus oro pašto tarifus;

1.4. siuntas su radioaktyviosiomis medžiagomis gali pateikti tik siuntėjai, turintys reikiamą leidimą.

2. Infekcinės medžiagos, išskyrus A kategorijos infekcinės medžiagas, darančias poveikį žmonėms (JT 2814) ir gyvūnams (JT 2900), pašto korespondencijos siuntose ir pašto siuntiniuose siųsti leidžiama šiomis sąlygomis:

2.1. B kategorijos infekcinės medžiagas (JT 3373) gali vienas kitam siųsti paštu tik oficialiai pripažinti siuntėjai, kuriuos nustato jų kompetentinga valdžios institucija. Šiuos pavojingus krovinius galima priimti siųsti paštu tuo atveju, jei tai leidžiama pagal galiojančius nacionalinės ir tarptautinės teisės aktus bei naujausią Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) skelbiamų Jungtinių Tautų Organizacijos rekomendacijų dėl pavojingų krovinių vežimo redakciją.

2.2. B kategorijos infekcinės medžiagos (JT 3373) turi būti apdorotos, supakuotos ir pažymėtos laikantis atitinkamų Pašto korespondencijos reglamento ir Pašto siuntinių reglamento nuostatų. Šioms siuntoms taikomas pirmenybinių siuntų tarifas arba laiškų registravimo tarifas. Už šių siuntų apdorojimą pašte leidžiama imti papildomą mokesį.

2.3. Nuo mokesčių atleidžiamus ligonių mėginius (žmonių ar gyvūnų) gali vieni kitiems paštu siųsti tik oficialiai pripažinti siuntėjai, kuriuos nustato jų kompetentinga valdžios institucija. Šias medžiagas galima priimti siųsti paštu tuo atveju, jei tai leidžiama pagal galiojančius

nacionalinės ir tarptautinės teisės aktus bei naujausią ICAO skelbiamų Jungtinių Tautų Organizacijos rekomendacijų dėl pavojingų krovinių vežimo redakciją.

2.4. Nuo mokesčių atleidžiami ligonių mėginiai (žmonių ar gyvūnų) turi būti apdoroti, supakuoti ir pažymėti laikantis atitinkamų Pašto korespondencijos reglamento nuostatų. Šioms siuntoms taikomas pirmenybinių siuntų tarifas arba laiškų registravimo tarifas. Už šių siuntų apdorojimą pašte leidžiama imti papildomą mokesťį.

2.5. Infekcinės medžiagos ir nuo mokesčių atleidžiamus ligonių mėginius (žmonių ar gyvūnų) leidžiama siųsti ir gauti tik tose šalyse narėse, kurios susitarė vienpusiai arba abipusiai keistis tokiomis siuntomis.

2.6. Leidžiamos siųsti infekcinės medžiagos ir nuo mokesčių atleidžiami ligonių mėginiai (žmonių ar gyvūnų) turi būti siunčiami pačiu greičiausiu būdu, paprastai oro paštu, taikant atitinkamus papildomus oro pašto tarifus bei suteikiant pristatymo pirmenybę.

3. Pašto korespondencijos siuntose ir siuntiniuose leidžiama siųsti daugiausia keturis ličio elementus ir dvi ličio baterijas, įtaisytas įrenginiuose, šiomis sąlygomis:

3.1. Ličio metalo ar ličio lydinio elemento atveju, ličio kiekis neturi viršyti 1 g, o ličio jonų elemento atveju, nominali energijos galia negali viršyti 20 Wh.

3.2. Ličio metalo ar ličio lydinio baterijos atveju, bendras ličio kiekis neturi viršyti 2 g, o ličio jonų elemento atveju, nominali energijos galia viršyti 100 Wh. Ličio jonų baterijos, kurioms taikomos šios nuostatos, ženklina nurodant vatvalandžių dydį ant išorinio korpuso.

3.3. Elementai ir baterijos, įtaisyti įrenginiuose, turi būti apsaugoti nuo sugadinimo ir trumpojo jungimo, ir įrenginiuose privalo būti įmontuotos efektyvios priemonės, leidžiančios išvengti atsitiktinio įjungimo. Jei ličio baterijos yra įtaisytos įrenginiuose, jos turi būti supakuotos tvirtoje išorinėje pakuotėje, pagamintoje iš atitinkamų medžiagų, kurių konstrukcija ir tvirtumas buvo pritaikyti pagal pakuotės talpą ir paskirtį, nebent lygiavertę baterijos apsaugą užtikrina įrenginys, kuriame jos įtaisytos.

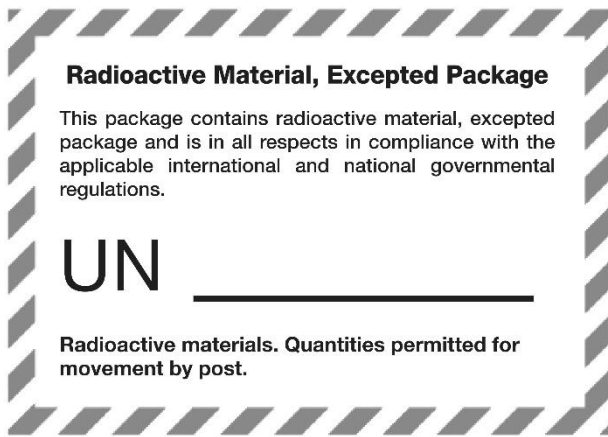
3.4. Visi elementai ar baterijos yra tipo, kurio atitiktis bandymų reikalavimams pagal buvo įrodyta Jungtinių Tautų rankinių bandymų ir kriterijų vadovo III dalies 38 punkto 3 papunktį.

RC 121 straipsnis

Siuntų su radioaktyviosiomis medžiagomis priėmimo sąlygos ir žymėjimas

1. Siuntas su radioaktyviosiomis medžiagomis leidžiama siųsti paštu gavus išankstinį kompetentingų išsiuntimo šalies institucijų leidimą ir su sąlyga, kad jų radioaktyvumas neviršija vienos dešimtosios radioaktyvumo, leidžiamo pagal 3 lentelę – Radioaktyvumo ribos, nustatytos pakuotėms, kurioms taikomos išimties, išvardintos paskutinėje Tarptautinės atominės energijos agentūros reglamento redakcijoje.

2. Ant išorinės siuntų su radioaktyviosiomis medžiagomis taros turi būti siuntėjo užrašas su JTO suteiktu numeriu, nurodytu toliau. Be to, be siuntėjo pavardės ir adreso, turi būti aiškiai parašyta pastaba su prašymu grąžinti siuntinį, jei šis nebūtų įteiktas.

3. Ant vidinės įvyniojamos pakuotės siuntėjas nurodo savo pavadinimą, adresą, ir siuntos turinį.
4. Užrašas turi būti aiškiai perbrauktas, jeigu tuščias paketas turi būti gražintas į išsiuntimo vietą.

RC 122 straipsnis

Siuntų su infekcinėmis medžiagomis priėmimo sąlygos ir žymėjimas

1. Siuntos, kurios yra infekcinės ar pagrįstai manoma, kad jos yra užkrečiamos žmonėms ar gyvūnams, ir kurios atitinka B kategorijos infekcinėms medžiagoms (JT 3373) keliamus reikalavimus, yra deklaruojamos kaip „B kategorijos biologinės medžiagos“.
2. JN 3373 priskirtų infekcinių medžiagų siuntėjai užtikrina, kad siuntos būtų parengtos taip, kad jos būtų pristatytos į paskirties vietą tinkamos būklės, o medžiagos būtų supakuotos pagal Pakavimo instrukciją Nr. 650, pateiktą Civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) skelbiamoje naujausioje Saugaus pavojingų krovinių vežimo oro keliu techninių instrukcijų (Techninės instrukcijos) redakcijoje, ar Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) skelbiamame Pavojingų medžiagų vežimo reglamente (DGR). Informacijos dėlei, ICAO Techninių instrukcijų 2007/2008 m. redakcijoje esantis Pakavimo instrukcijos Nr. 650 tekstas yra pateiktas toliau. Prieš vadovaudamiesi Pakavimo instrukcija Nr. 650, siuntėjai turėtų susipažinti su paskutine ICAO Techninių instrukcijų redakcija, kad įsitikintų, jog jos nuostatos yra galiojančios.
3. Tara turi būti geros kokybės, pakankamai tvirta, kad išlaikytų smūgius ir apkrovas, galinčius įprastai atsirasti vežant, įskaitant perkrovimą iš vienos transporto priemonės ar konteinerio į kitą ir iš transporto priemonės ar konteinerio į sandėlį, taip pat kaip ir bet kokį perkėlimą nuo padėklo ar iš pako vėlesniam rankiniam ar mechanizuotam tvarkymui. Tara turi būti sukonstruota ir uždaroma taip, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam turinio praradimui įprastomis vežimo sąlygomis dėl vibracijos, temperatūros kaitos, drėgmės ar slėgio.
4. Tara turi būti sudaryta bent iš trijų komponentų:
 - 4.1. pirminės talpyklos;
 - 4.2. antrinės taros; ir
 - 4.3 tvirtos išorinės taros.
5. Pirminės talpyklos turi būti pakuojamos į antrinę tarą taip, kad įprastomis vežimo sąlygomis nesutrūktų, nebūti pradurtos ir kad jų turinys neišsilietų į antrinę tarą. Antrinė tara turi būti tvirtinama išorinėje taroje naudojant tinkamą amortizuojančią medžiagą. Joks turinio nuotėkis neturi kelti pavojaus tarpinės medžiagos ar išorinės taros vientisumui.
6. Prieš vežant ant išorinės taros išorinio paviršiaus kontrastiniame fone turi būti tvirtinamas gerai matomas ir įskaitomas ženklas. Ženklas turi būti 45° kampu pasukto kvadrato formos (rombo formos), kurio mažiausias dydis 50 mm x 50 mm; kraštinė turi būti ne mažesnė kaip 2 mm pločio,

o raidžių ir skaičių aukštis – ne mažesnis kaip 6 mm. Tinkamas krovinio pavadinimas „Biologinė medžiaga, B kategorijos“, „Diagnostinis mėginys“ ar „Klinikinis mėginys“ turi būti užrašytas ant išorinės taros, šalia rombo formos ženklo, raidžių aukštis – ne mažesnis kaip 6 mm.

JT 3373

7. Nors vienas išorinės taros paviršius turi būti bent 100 mm x 100 mm dydžio

8. Paruošta pakuotė turi sėkmingai išlaikyti 6.3.5.3 poskirsnyje nurodytą kritimo bandymą iš 1,2 m aukščio, kaip nurodyta 6. kaip nurodyta ICAO Techninėse instrukcijose, išskyrus tai, kad numetimo aukštis turi būti ne mažesnis nei 1,2 m.

9 Skystoms medžiagoms:

9.1. pirminė(-s) talpykla(-os) turi būti sandari(-os);

9.2. antrinė tara turi būti sandari;

9.3. jei į vieną antrinės taros vienetą dedama daugiau nei viena trapi pirminė talpykla, jos turi būti arba kiekviena atskirai apšukama, arba atskiriamos taip, kad būtų išvengta jų sąlyčio;

9.4. tarp pirminės(-ių) talpyklos(-ių) ir antrinės taros turi būti dedama absorbuojančioji medžiaga.

Absorbuojančiosios medžiagos kiekis turi būti pakankamas visam pirminės(-ių) talpyklos(-ų) turiniui sugerti, kad bet koks skystos medžiagos išsiskyrimas nekeltų pavojaus amortizuojančios medžiagos ar išorinės taros vientisumui;

9.5. pirminė talpykla ar antrinė tara privalo be turinio nutekėjimo išlaikyti 95 kPa vidinį slėgį.

9.6. Išorinėje taroje negali būti daugiau nei keturi litrai skystos medžiagos. Į šį kiekį neįeina ledas ar sausas ledas, naudojamas mėginiams laikyti šaltai.

10 Kietoms medžiagoms:

10.1. pirminė(-s) talpykla(-os) turi būti nepralaidi(-os) biralams ir neviršyti išorinės pakuotės masės limitu.

10.2. antrinė tara turi būti nepralaidi biralams;

Pašto siuntinių reglamentas

10.3. jei į vieną antrinės taros vienetą dedama daugiau nei viena trapi pirminė talpykla, jos turi būti arba kiekviena atskirai apsuksama, arba atskiriamos taip, kad būtų išvengta jų sąlyčio.

10.4. išskyrus pakuotes, kuriose yra kūno dalys, organai ar visas kūnas, išorinėje pakuotėje neturi būti daugiau nei keturi kilogramai kietų medžiagų. Į šį kiekį neįeina ledas ar sausas ledas, naudojamas mėginiams šaltai laikyti.

10.5. jei abejojama, kad pirminėje talpykloje vežant gali būti skysčio likučių, turi būti naudojama skysčiams tinkama tara su absorbuojančia medžiaga.

11. Atšaldyti ar užšaldyti mėginiai (ledas, sausasis ledas ir skystas azotas):

11.1. kai mėginiams šaltai laikyti naudojamas sausasis ledas ar skystas azotas, turi būti laikomasi visų taikomų ICAO Techninių instrukcijų. Kai naudojamas ledas ar sausasis ledas, jį reikia dėti antrinės taros išorėje arba į išorinę tarą ar paką. Vidinės atramos turi užtikrinti, kad antrinė tara išliktų pirminėje padėtyje, jei ledas ištirptų ar sausasis ledas išgaruotų. Jei naudojamas ledas, išorinė tara ar pakas turi būti sandarūs. Jei naudojamas kietas anglies dioksidas (sausasis ledas), tara turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų nepralaidi anglies dioksido dujoms ir kad būtų išvengta slėgio didėjimo, dėl kurio tara galėtų trūkti.

11.2. Pirminės talpyklos ir antrinės taros vientisumo neturi paveikti naudojamos šaldomosios priemonės temperatūra, taip pat tokia temperatūra ir slėgis, kurie gali susidaryti sutrikus šaldymui.

12. Jei pakuotės dedamos į paką, tai pakuočių ženklai pagal šią pakavimo instrukciją turi būti arba gerai matomi, arba turi būti ženklinama pako išorėje.

13. Supakuotoms JT Nr. 3373 priskirtoms infekcinėms medžiagoms ir pakuotėms, pažymėtoms pagal šią pakavimo instrukciją, jokie kiti reikalavimai pagal šį straipsnį netaikomi, išskyrus:

13.1. tinkamas krovinio pavadinimas, JT numeris, atsakingo asmens pavardė, adresas ir telefono numeris turi būti nurodytas raštiškame dokumente (pvz. ant įteikimo lydraščio CN38) ar ant pakuotės;

13.2. klasifikacija privalo atitikti ICAO Techninių instrukcijų 2;6.3.2 nuostatą;

13.3. privaloma laikytis pranešimų apie incidentus reikalavimų, pateiktų ICAO Techninių instrukcijų 7;4.4 nuostatoje; ir

13.4. taikomi tikrinimo dėl apgadinimo, nuotėkio reikalavimai, pateikti ICAO Techninių instrukcijų 7; 3.1.3 ir 7; 3.1.4 nuostatose.

14. Taros gamintojai ir tolesni jos platintojai siuntėjui ar asmeniui, kuris ruošia pakuotę (pvz., pacientui), privalo pateikti tikslias instrukcijas dėl tokių pakuočių papildymo ir uždarymo, kad pakuotės būtų tinkamai paruoštos vežti.

15. Kiti pavojingi kroviniai neturi būti pakuojami į tą pačią tarą su 6.2 klasės infekcinėmis medžiagomis, išskyrus atvejus, kai jie būtini palaikyti infekcinių medžiagų gyvybingumą, stabilumą ar apsaugoti nuo degradacijos arba neutralizuoti infekcinėms medžiagoms būdingus pavojus. Į kiekvieną pirminę talpyklą su infekcine medžiaga gali būti įdėta 30 ml ar mažiau pavojingų krovinių, priskirtų 3, 8 ar 9 klasėms. Jei šie nedideli kiekiai pavojingų krovinių pakuojami kartu su infekcinėmis medžiagomis pagal šią pakavimo instrukciją, tai kitų reikalavimų, nurodytų šiame straipsnyje, vykdyti nebūtina.

16. Kietas anglies dioksidas (sausasis ledas) naudojamas kaip šaldymo medžiaga

16.1. Jeigu naudojamas anglies dioksidas (sausasis ledas) kaip šaldymo medžiaga, privaloma laikytis Pakavimo instrukcijos Nr. 904, pateiktos ICAO Techninių instrukcijų naujausioje

redakcijoje ar IATA Pavojingų medžiagų vežimo reglamente. Papildomai prie reikalavimų, pateiktų Pakavimo instrukcijoje Nr. 650, siuntėjai privalo laikytis žymėjimo ir ženklinimo reikalavimų, taikomų pakuotei su kietu anglies dioksidu (sausu ledu).

16.2. Vežant oro transportu, transporto dokumentas turi būti pateiktas pagal ICAO Technines instrukcijas ar IATA Pavojingų medžiagų vežimo reglamentą. Be to, šiam vežimui taikomas įteikimo lydraštyje turi būti šis teiginys: „Pavojingos medžiagos, kaip nurodyta pridedamoje siuntėjo deklaracijoje“.

16.3. Pašto administracija turi įteikti oro linijoms krepšius, kuriuose yra tik infekcinės medžiagos, identifikuotos specialiais JN 3373 ženklais, neuždarytuose pašto maišuose.

RC 123 straipsnis

Siuntinių su ličio elementais ir baterijomis, įtaisytais įrenginiuose, priėmimo siųsti sąlygos

1. Siuntiniai su ličio metalo ar ličio jonų elementais ir baterijomis, įtaisytais įrenginiuose turi būti supakuoti pagal Pakavimo instrukcijos Nr. 967 II dalį (ličio jonų elementai ir baterijos), ar Pakavimo instrukcijos Nr. 970 II dalį (ličio metalo elementai ir baterijos), kaip taikytina, pateiktą Civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) skelbiamoje naujausioje Saugaus pavojingų krovinių vežimo oro keliu techninių instrukcijų (Techninės instrukcijos) redakcijoje. Siuntėjai privalo vadovautis paskutiniąja ICAO Techninių instrukcijų redakcija.

2. Draudžiama vežti elementus ir baterijas, įtaisytus įrenginiuose, kuriuos saugumo sumetimais gamintojas pažymėjo kaip brokuotus, ar kurie buvo apgadinti ar turi savybių, dėl kurių gali išsiskirti šiluma, kilti gaisras ar trumpas jungimas.

RC 124 straipsnis

Siuntimo būdo žymėjimas

1. Kiekvienas išsiunčiamas oro pašto siuntinys turi būti pažymėtas specialia mėlynos spalvos žyma su žodžiais „Par avion“ („Oru“); galima taip pat nurodyti jų vertimą į išsiuntimo šalies kalbą. Siuntinio lydraštyje taip pat turi būti aiškiai nurodytas siuntimo būdas: arba priklijuota speciali žyma „Par avion“ („Oru“), arba įrašyta nuoroda atitinkamoje skiltyje.

2. Jei siuntinio lydraštis įdėtas į užsiklijuojantį voka, tvirtai priklijuotą ant siuntinio ir su mėlyna tinkamai pažymėta skiltimi, 1 dalyje minimos žymos ant voko su siuntinio lydraščiu ar ant siuntinio klijuoti nebūtina.

RC 125 straipsnis

Siuntėjui privalomi formalumai

1. Prie kiekvieno siuntinio turi būti pridėtas siuntinio lydraštis CP 71: arba kaip blankų rinkinio CP 72 dalis, arba kaip atskiras blankas CP 71.

2. Prie kiekvieno siuntinio pridedama deklaracija muitinei CN 23: arba kaip atskiras blankas CN 23, arba kaip blankų rinkinio CP 72 dalis. Joje turi būti tiksliai nurodytas siuntinio turinys; bendro pobūdžio įrašai neleistini. Deklaracija muitinei CN 23 turi būti gerai pritvirtinta prie siuntinio išorės, kad nepasimestų.

3. Paskirtiesiems operatoriams susitarus iš anksto, muitinės duomenys, pateikti pagal instrukcijas deklaracijoje muitinei CN 23, įskaitant siuntėjo ir gavėjo pavadinimus ir adresus, gali būti siunčiami gavimo šalies paskirtajam operatoriui elektroniniu būdu. Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gali keistis šiais visais ar tam tikrais duomenimis su išsiuntimo šalies muitinės administracija eksporto tikslais, o gavimo šalies paskirtasis operatorius gali keistis šiais visais ar tam tikrais minėtais duomenimis su gavimo šalies muitinės administracija importo tikslais.

Pašto siuntinių reglamentas

4. Naudojimas duomenimis, nurodytais popierinėje CN 23 deklaracijoje muitinei, numatytoje minėtame 3 paragrafe, apsiribos keitimosi važtomis ir pašto siuntų eksportui ar importui taikomų muitinės formalumų procedūromis, ir draudžiama juos naudoti jokia kitu tikslu.
5. Visos **RC 151** straipsnio nuostatos taip pat yra taikomos duomenims, nurodytiems popierinėje CN 23 deklaracijoje muitinei, pateiktai pagal minėtą 3 paragrafą. Jei yra skirtumų tarp duomenų, nurodytų CN 23 deklaracijoje muitinei, ir elektroninių būdu pateiktų duomenų, CN 23 muitinės deklaracija sudarys muitinės deklaraciją.
6. Siuntėjas gali taip pat pridėti prie bet kurio dokumento (sąskaitos, eksporto licencijos, importo licencijos, kilmės sertifikato, sveikatos sertifikato, kt.) siuntinio lydraštį, reikalingą muitinės apdorojimui išsiuntimo šalyje ir gavimo šalyje.
7. Siuntėjo ir gavėjo adresai, ir visi kiti siuntėjo pateiktini duomenys, nurodyti ant siuntinio ir siuntinio lydraščio, turi būti identiški. Jeigu yra skirtumų, privaloma vadovautis ant siuntinio nurodytais duomenimis.

RC 126 straipsnis

Prekių grąžinimo tarnybai privalomi formalumai

1. Prie kiekvieno kliento/gavėjo siunčiamo siuntinio per prekių grąžinimo tarnybą išorės turi būti pritvirtinta CN23 muitinės deklaracija taip, kad ji nepasimestų.
2. CN 23 blanką turi parengti pirminis pardavėjas pagal RC 125 straipsnyje aprašytus formalumus. Be to, CN 23 turi būti nurodytas pirminis siuntos identifikatorius, ir at jos turi būti aiškus užrašas „Prekių grąžinimo tarnyba“ (PGT).
3. Siuntinį grąžinantis klientas/adresatas turi užpildyti CN 23 blanką, kuriame jau yra muitinės deklaracijos informacija, kurią pateikė pirminis pardavėjas, įskaitant bendrą siuntinio svorį, nurodant datą ir pasirašant. Pasirašydamas muitinės deklaracijos blanką klientas / gavėjas tvirtina, kad turinio, nurodyto blanke, aprašymas atitinka prekę, kurią buvo leista gražinti pirminiam pardavėjui.
4. Klientas/gavėjas turi gauti išsiuntimo įrodymą.

RC 127 straipsnis

Siuntėjo instrukcijos pateikiant siųsti siuntinį

1. Pateikdamas siųsti siuntinį, siuntėjas privalo nurodyti, kaip turi būti elgiamasi, jeigu siuntinys nebus įteiktas. Tuo tikslu jis pažymi tam tikrą langelį siuntinio lydraštyje.
2. Jis gali pateikti tik vieną iš šių instrukcijų:
 - 2.1. siuntinį iš karto grąžinti siuntėjui pačiu pigiausiu maršrutu arba oro transportu;
 - 2.2. siuntinį grąžinti siuntėjui pačiu pigiausiu maršrutu arba oro transportu, pasibaigus terminui, kuris negali viršyti gavimo šalyje nustatyto saugojimo termino;
 - 2.3. siuntinį persiųsti pačiu pigiausiu maršrutu arba oro transportu, kad jis būtų įteiktas gavėjui;
 - 2.4. siuntėjas atsisako siuntinio.
3. Išsiuntimo šalies paskirtieji operatoriai turi teisę leisti pateikti ne visas 2 dalyje nurodytas instrukcijas. Tokiu atveju jos atitinkamai sumažina langelių skaičių. Tačiau jie visada privalo paminėti 2.1 ir 2.4 punktų instrukcijas. Siuntėjas gali parašyti ar atspausdinti siuntinio lydraštyje tik vieną iš leidžiamų instrukcijų. Siuntinio lydraštyje pateikta instrukcija turi būti perkelta ant paties siuntinio arba priklijuojant ant siuntinio CP 71 ar CP 72 „Adreso žyma“ kopiją, arba kokiu nors kitu būdu, laikantis šiame blanke pateikiamos instrukcijos. Ji turi būti parašyta prancūzų arba gavimo šalyje suprantama kalba.

4. Jeigu siuntėjas pageidauja uždrausti bet kokį siuntinio persiuntimą, ant siuntinio ir siuntinio lydraštyje turi būti nuoroda „Ne pas réexpédier“ („Nepersiųsti“), parašyta prancūzų arba gavimo šalyje suprantama kalba.
5. Siuntiniai grąžinami be atskiro pranešimo, jei siuntėjas nepateikė instrukcijų arba jos yra prieštaringos.

RC 128 straipsnis

Išsiuntimo įmonei privalomi formalumai

1. Išsiuntimo įmonė arba išsiuntimo apkaitos įmonė privalo ant siuntinio, šalia adreso, ir ant siuntinio lydraščio uždėti žymą CP 73. Šioje žymoje turi būti aiškiai nurodytas siuntinio numeris ir išsiuntimo įmonės pavadinimas. Išsiuntimo šalies paskirtieji operatoriai leidimu prie siuntinio lydraščio klijuotinos žymos CP 73 dalį gali pakeisti iš anksto atspausdinta nuoroda, atrodanti taip pat kaip atitinkama tos žymos dalis.
2. Siuntinio svoris, kilogramais ir šimtais gramų, turi būti nurodytas ant siuntinio ir siuntinio lydraštyje. Kiekviena šimto gramų dalis suapvalinama iki didesnio šimto.
3. Ant siuntinio lydraščio dedamas datos spaudas, **išskyrus atvejį, kai išsiuntimo šalies paskirtasis administratorius pateikia gavimo šalies paskirtajam administratoriui pateikimo siųsti /surinkimo (EMA įvykio) skenuotą vaizdą ar informaciją, gautą skenuojant šį įvykį.**
4. Pašto ženklai klijuojami ar bet kokios kitos išankstinio apmokėjimo žymos, dedamos arba ant siuntinio, arba ant siuntinio lydraščio pagal išsiuntimo šalies ar jos paskirtojo operatoriaus nustatytas taisykles.
5. Paskirtieji operatoriai gali susitarti, kad nesilaikys 1–4 dalyse nurodytų formalumų.

3 skyrius

Specialiosios paslaugos

RC 129 straipsnis

Įvertintieji siuntiniai

1. Galima apkaita siuntiniais su apdraustu turiniu, kurio vertę deklaravo siuntėjas. Tokia apkaita apsiriboja santykiais tarp paskirtųjų operatorių, kurie susitarė dėl vienpusio ar abipusio keitimosi tokiais siuntiniais.
2. Įvertinimas
 - 2.1. Įvertinimo suma iš esmės neribojama. Kiekviena šalis narė ir paskirtasis operatorius turi teisę, kiek tai su ja susiję, nustatyti įvertinimo sumos ribą, kuri negali būti mažesnė už 4 000 SDR arba turi būti bent jau lygi tai sumai, kuri nustatyta vidaus tarnyboje, jei ji yra mažesnė kaip 4 000 SDR. Šalies viduje gali būti nustatyta įvertinimo sumos riba, tačiau tik tuo atveju, jei ji atitinka arba viršija kompensaciją, nustatytą už siuntinio iki 1 kg praradimą. Didžiausias šios sumos dydis SDR pranešamas Sąjungos šalims narėms.
 - 2.2. Jei šalys narės ir paskirtieji operatoriai yra nusistatę skirtingas didžiausias įvertinimo sumas, tai keisdamosi siuntiniais jos turi taikyti mažiausiąją įvertinimo sumą.
 - 2.3. Įvertinimo suma negali viršyti tikrosios siuntinio turinio vertės, tačiau leidžiama įvertinti tik dalį siuntinio turinio.
 - 2.4. Už bet kokį tyčinį nurodymą sumos, viršijančios tikrąją siuntinio turinio vertę, vadovaujantis išsiuntimo šalies įstatymais gali būti patraukta atsakomybėn.
 - 2.5. Įvertinimo suma turi būti nurodyta išsiuntimo šalies valiuta ir siuntėjo užrašyta ant siuntinio ir siuntinio lydraštyje. Šie nurodymai turi būti parašyti lotyniškais rašmenimis žodžiais ir arabiškais skaitmenimis, be braukymų ir priedašų, net ir pagrįstų. Įvertinimo suma negali būti parašyta nei pieštuku, nei rašaliniu parkeriu.

Pašto siuntinių reglamentas

2.6. Įvertinimo sumos dydį siuntėjas arba išsiuntimo pašto skyrius turi perskaičiuoti į SDR. Prireikus suapvalintas iki didesnio skaičiaus gautos sumos dydis turi būti nurodytas skaičiais šalia arba virš to skaičiaus, kuris reiškia įvertinimo sumą išsiuntimo šalies valiuta. Jei šalyse atsiskaitoma ta pačia valiuta, jų pašto tarnybos, tarpusavyje keisdamosi įvertintaisiais siuntiniais, įvertinimo sumos dydžio į SDR neperskaičiuoja.

2.7. Jei bet kokiomis aplinkybėmis paaiškėja, kad įvertinimo suma didesnė negu yra tikroji siuntinio turinio vertė, apie tai kaip galima greičiau pranešama išsiuntimo paskirtajam operatoriui. Prireikus prie pranešimo paskirtajam operatoriui pridedami patikrinimo dokumentai. Jei siuntinys dar neįteiktas gavėjui, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius turi teisę prašyti jį gražinti.

3. Tarifai

3.1. Mokestis už įvertintuosius siuntinius turi būti sumokėtas iš anksto.

3.2. Jį sudaro pagrindinis tarifas, nebūtinai taikomas ekspedicinis tarifas ir paprastasis draudimo mokestis; prie pagrindinio tarifo gali būti pridėti papildomi oro pašto tarifai ir už specialiąsias paslaugas taikomi tarifai; didžiausias orientacinis ekspedicinis tarifas yra toks pat kaip pašto korespondencijos siuntų registravimo tarifas, t. y. 1,31 SDR, arba atitinkamas tarifas jų vidaus tarnyboje, jeigu jis yra didesnis, arba, išimties atveju, tarifas, kurio didžiausias orientacinis dydis yra 3,27 SDR.

3.3. Didžiausias orientacinis paprastojo draudimo mokestis yra 0,33 SDR už 65,34 SDR arba už dalį deklaruotųjų 65,34 SDR, arba 0,5 proc. nuo įvertinimo sumos pakopos.

3.4. Galimas mokestis už *force majeure* riziką siuntiniams nustatomas taip, kad bendra šio mokesčio ir paprastojo draudimo mokesčio suma neviršytų didžiausios nustatytos draudimo mokesčio sumos.

3.5. Tais atvejais, kai reikia imtis ypatingų atsargumo priemonių, paskirtieji operatoriai iš siuntėjų ar gavėjų gali imti, be 3.2 punkte – 4 dalyje minėtų mokesčių, ir specialius mokesčius, kurie numatyti jų vidaus teisės aktuose.

4. Paskirtieji operatoriai turi teisę savo klientams teikti įvertintųjų siuntų siuntimo paslaugas, nustatydamos kitas specifines sąlygas, negu numatytos šiame straipsnyje.

5. Priėmimas

5.1. Kiekvienas įvertintasis siuntinys turi atitikti toliau nurodytus pakavimo reikalavimus:

5.1.1. Įvertintosios siuntos turi būti supakuotos taip, kad būtų neįmanoma jų išplėsti nesugadinus voko, pakuotės ar plombų, ir jos turi būti užtaisytos patikimomis priemonėmis, pavyzdžiui, lipniąja juosta su specialiu vienodu siuntėjo spaudu ar ženklu. Tačiau paskirtieji operatoriai gali susitarti, kad nereikalaus tokio spaudu ar ženklo.

5.1.2. Nepaisant 5.1.1 punkto nuostatų, paskirtieji operatoriai gali reikalauti, kad įvertintosios siuntos būtų užtaisytos vienodais smalkos spaudais, švininėmis plombomis ar kitomis efektyviomis priemonėmis su specialiu vienodu siuntėjo spaudu ar ženklu.

5.1.3. bet kokios rūšies spaudai, plombos ir pašto ženklai, jeigu yra, turi būti užklijuoti ant siuntinio paliekant tarp jų tarpelius, kad po jais nebūtų galima paslėpti pakuotės pažeidimų.

5.1.4. Žymos ir pašto ženklai neturi būti sulenkti per pusę ir užklijuoti ant pakuotės taip, kad dengtų kraštą.

5.1.5. Adreso žyma gali būti užklijuota ant pačios pakuotės.

5.2. Kiekvienas paskirtasis operatorius turi teisę nustatyti didžiausią įvertinimo sumą, iki kurios ji netaikys 5.1.1 ir 5.1.2 papunkčiuose esančių nuostatų. Šalys narės ar paskirtieji operatoriai, kurie nustatė skirtingas didžiausias įvertinimo sumas, tarpusavyje remiasi mažesniąja suma.

5.3. Įvertintojo siuntinio pateikimo siųsti metu jo siuntėjui nemokamai išduodamas siuntinio priėmimo kvitas.

6. Siuntinių žymėjimas ir apdorojimas

6.1. Ant kiekvieno įvertintojo siuntinio ir jo lydraščio turi būti rausva žyma CP 74, kurioje lotyniškais rašmenimis parašyta raidė V, išsiuntimo įmonės pavadinimas ir siuntinio serijos numeris. Žyma turi būti priklijuota ant siuntinio, toje pačioje pusėje, kur nurodytas adresas, šalia jo.

6.2. Tačiau paskirtieji operatoriai turi teisę kartu naudoti RC 128 straipsnio 1 dalyje numatytą žymą CP 73 ir nedidelių matmenų rausvą žymą, ant kurios aiškiai ir įskaitomai parašyta „Valeur déclarée“ („Įvertintasis“).

6.3. Kilogramais ir dekagramais išreikštas svoris nurodomas ant siuntinio šalia adreso ir siuntinio lydraštyje tam skirtoje vietoje. Visos dekagramų dalys suapvalinamos iki didesnio dekagramo.

6.4. Tarpiniai paskirtieji operatoriai ant priekinės įvertintojo siuntinio pusės neturi dėti jokio serijos numerio.

7. Pristatymo tvarka

7.1. Gavimo įmonės vaidmuo

7.1.1. Pristatymą atliekantis paskirtasis operatorius, pristatydamas ar įteikdamas įvertintąjį siuntinį, turi reikalauti, kad asmuo, kuriam siuntinys įteikiamas, pasirašytų ar įregistruotų savo tapatybės kortelės duomenis, ar kita teisiškai privaloma forma pagal gavimo šalies teisės aktus patvirtintų siuntinio gavimo faktą.

RC 130 straipsnis

Išpirktiniai siuntiniai

1. Siuntiniai gali būti siunčiami su išperkamuju mokesčiu. Dėl apkaitos išpirktiniais siuntiniais išsiuntimo ir gavimo šalies paskirtieji operatoriai turi būti sudarę išankstinį susitarimą. Šie paskirtieji operatoriai gali susitarti taikyti Susitarimo dėl finansinių pašto paslaugų ir jo reglamento nuostatas.

2. Siuntinių priėmimas ir tarifai:

2.1. Dvišalių susitarimų pagrindu gali būti siunčiami siuntiniai, atitinkantys šiame Reglamente nustatytas sąlygas.

2.2. Siuntinio išsiuntimo šalies paskirtieji operatoriai savo nuožiūra nustato mokestį, kuris iš siuntėjo imamas šalia mokesčių, taikomų tai siuntinių rūšiai, kuriai priklauso jo siuntinys.

3. Išsiuntimo įmonės vaidmuo:

3.1. Nurodymai ant siuntinių ir siuntinių lydraščių:

3.1.1. Ant išpirktinių siuntinių priekinės pusės ir atitinkamų siuntinių lydraščių priekinėje pusėje, viršuje, turi būti aiški žyma „Remboursement“ („Išpirka“) ir išpirkos suma.

3.1.2. Ant siuntinio priekinės pusės ir siuntinio lydraščio priekinėje pusėje siuntėjas lotyniškais rašmenimis turi nurodyti savo vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą.

3.2. Žyma:

3.2.1. Ant išpirktinių siuntinių lydraščių klijuojama oranžinės spalvos žyma, atitinkanti pavyzdį CN 29. Jei siuntinio lydraštis yra įdėtas į užsiklijuojantį voką ir jame tiksliai nurodyta suma, kuri turi būti sumokėta įteikiant siuntinį, žyma CN 29 nebūtina. Be to, ant išpirktinių siuntinių priekinės pusės priklijuojamos dvi papildomos žymos, atitinkančios pavyzdžius CN 29bis ir CP 95.

3.3. Prie siuntinių pridėtinai blankas:

3.3.1. Prie kiekvieno išpirktinio siuntinio turi būti pridėtas **blankas MP 1bis ar bet koks kitas paskirtųjų operatorių suderintas blankas, naudotinas siųsti pašto perlaidą siuntėjui mainais už įvertintąjį siuntinį.**

4. Gavimo įmonės vaidmuo:

4.1. Paskirtasis operatorius, įteikęs siuntinį gavėjui, įformina **blanką MP 1bis siųsti pašto perlaidą siuntinio siuntėjui mainais už įvertintąjį siuntinį, ar naudoja bet kokią kitą tarp paskirtųjų operatorių suderintą priemonę.**

5. Persiuntimas:

5.1. Kiekvienas išpirktinis siuntinys gali būti persiunčiamas, jei nauja gavimo šalis teikia tokios rūšies siuntų paslaugas išsiuntimo šalies atžvilgiu.

6. Kompensacijos:

6.1. Jei išpirktinis siuntinys pristatomas nepaėmus išpirkos, gavimo šalies paskirtasis operatorius siuntimo šalies paskirtasis operatorius sumoka išpirkos sumos dydžio kompensaciją.

Pašto siuntinių reglamentas

6.2. Jei siunta buvo dalinai išplėšta, kompensacija nustatoma pagal žalos realią vertę, remiantis išpirkos suma.

6.3. Praradimo atveju kompensacija apribojama visa išpirkos suma.

RC 131 straipsnis

Siuntiniai per pasiuntinį

1. Siuntinių žymėjimas:

1.1. Ant kiekvieno per pasiuntinį siunčiamo siuntinio ir jo lydraščio turi būti priklijuota šviesiai raudonos spalvos spausdinta žyma, ant kurios labai aiškiai užrašyta „Express“ („Per pasiuntinį“). Ši žyma klijuojama, jei tik įmanoma, šalia nurodytos gavimo vietos.

2. Tarifai

2.1. Didžiausias orientacinis papildomas tarifas, taikomas siuntiniams per pasiuntinį, yra 1,63 SDR. Visas šis mokestis turi būti sumokėtas iš anksto. Jį privaloma sumokėti net tada, kai per pasiuntinį gali būti pristatytas ne siuntinys, o tik pranešimas apie siuntinio gavimą.

2.2. Jei dėl siuntinio įteikimo per pasiuntinį kyla ypatingų kliūčių, pagal nuostatas, susijusias su tokios pat rūšies vidaus tarnybos siuntiniais, gali būti imamas papildomas mokestis. Šis mokestis mokėtinas net tada, kai siuntinys grąžinamas siuntėjui arba persiunčiamas. Tokiu atveju 2.1 punkte nustatyto papildomo tarifo didžiausias orientacinis dydis yra 1,63 SDR.

2.3. Gavėjai gali prašyti gavimo pašto, kad, atsižvelgiant į 2.1 punkto nuostatas, jiems skirti siuntiniai būtų pristatyti per pasiuntinį, jei gavimo paskirtojo operatoriaus taisyklės tai leidžia. Tokiu atveju gavimo šalies paskirtasis operatorius turi teisę pristatymo metu imti mokestį, kuris taikomas jos vidaus tarnyboje.

3. Siuntinių apdorojimas

3.1. Šalyse, kurių paskirtasis operatorius neteikia siuntinių pristatymo į namus paslaugos, apie gautus siuntinius per pasiuntinį, įteikdamas gavimo pranešimą, praneša specialus pasiuntinys. Šis pranešimas gali būti perduotas ir telekomunikacijų priemonėmis.

3.2. Jei gavėjo nuolatinė gyvenamoji vieta yra už gavimo įmonės pristatymo zonos ribų, specialus pasiuntinys neprivalo pristatyti siuntinio per pasiuntinį ar pranešimo apie jo gavimą.

3.3. Specialus pasiuntinys siuntinį per pasiuntinį ar pranešimą apie jo gavimą pabando pristatyti bent vieną kartą. Jei per pirmą kartą įteikti nepavyksta, specialus pasiuntinys neprivalo dar kelis kartus mėginti pristatyti siuntinį ar pranešimą apie jo gavimą.

3.4. Paskirtieji operatoriai, kurie keičiasi siuntiniais per pasiuntinį, imasi visų priemonių, kad šie siuntiniai kuo greičiau būtų patikrinami muitinėje.

RC 132 straipsnis

Siuntiniai su įteikimo pranešimu

1. Jei paskirtieji operatoriai teikia savo klientams įteikimo pranešimo paslaugą, siuntėjas siuntinio pateikimo siųsti metu gali paprašyti įteikimo pranešimo, sumokėdamas mokestį, kurio didžiausias orientacinis dydis nustatytas 3.1 punkte. Įteikimo pranešimas nusiunčiamas siuntėjui pačiu greičiausiu (oro ar žemės keliu). Paskirtieji operatoriai gali taikyti šią paslaugą tik įvertintiesiems siuntiniams, jei toks apribojimas yra nustatytas jų vidaus tarnyboje.

2. Siuntinių žymėjimas

2.1. Ant kiekvieno siuntinio, kurio įteikimo pranešimo paprašė siuntėjas, turi būti labai aiškiai uždėtas spaudas su raidėmis A. R. Tokia pat nuoroda turi būti ir ant siuntinio lydraščio.

2.2. Prie siuntinio su įteikimo pranešimu turi būti pridėtas tinkamai užpildytas vienas blanko CN 07 egzempliorius. Šis blankas pridedamas prie siuntinio lydraščio. Jei blanko CN 07 gavimo įmonė negauna, pastaroji tarnybine tvarka surašo naują įteikimo pranešimą.

3. Tarifas

3.1. Didžiausias orientacinis tarifas už įteikimo pranešimą, numatytas 1 dalyje, yra 0,98 SDR.

4. Įteikimo pranešimų apdorojimas

4.1. Pirmenybė pasirašant įteikimo pranešimą teikiama gavėjui, o, jei tai neįmanoma, jį pasirašo koks nors kitas pagal gavimo šalies taisykles įgaliotas asmuo. Jei šiose taisyklėse tai numatyta, įteikimo pranešimą gali pasirašyti gavimo pašto darbuotojas. Papildomai prie parašo privaloma nurodyti pavardę didžiosiomis raidėmis ar kitą aiškia ir perskaitomą nuorodą, pagal kurią galima tinkamai identifikuoti pasirašantįjį.

4.2. Įteikusi siuntinį, gavimo įmonė gražina tinkamai užpildytą blanką CN 07 siuntėjo nurodytu adresu. Šis blankas siunčiamas atvirai, nemokamai ir pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu. Jei įteikimo pranešimas gražinamas netinkamai užpildytas, tai pažymima **RC 150** straipsnyje nurodytame reklamacijos blanke CN 08, prie jo pridedamas aptariamasis įteikimo pranešimas.

4.3. Jei siuntėjas pateikia reklamaciją dėl per įprastą laiką taip ir neatėjusio įteikimo pranešimo, jis tai daro nemokamai užpildydamas blanką CN 08. Įteikimo pranešimo dublikatas, ant kurio priekinės pusės aiškiai ir įskaitomai užrašoma „Duplicata“ („Dublikatas“), pridedamas prie reklamacijos CN 08. Pastaroji apdorojama pagal RC 144 straipsnį.

RC 133 straipsnis

Siuntiniai, kurie įteikiami be mokesčių ir rinkliavų

1. Jei paskirtieji operatoriai tarpusavyje susitaria, siuntėjai, iš anksto pateikę prašymą, išsiuntimo pašto skyriuje gali sumokėti visus mokesčius ir rinkliavas, kurie mokėtini siuntinio įteikimo metu.

2. Siuntėjas turi įsipareigoti sumokėti visus mokesčius, kurių gali pareikalauti gavimo pašto skyrius. Prireikus jis privalo juos sumokėti iš anksto.

3. Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius ima iš siuntėjo mokesčių, kurio didžiausias orientacinis dydis nustatytas 6.1 punkte, ir pasilieka jį sau kaip apmokėjimą už išsiuntimo šalyje suteiktas paslaugas.

4. Gavimo šalies paskirtasis operatorius turi teisę imti komisinį mokesčių, kurio didžiausias orientacinis dydis nurodytas 6.2 punkte. Šis mokesčius imamas atskirai nuo mokesčio už siuntos pateikimą muitinei. Jis imamas iš siuntėjo gavimo šalies paskirtojo operatoriaus naudai.

5. Siuntinių žymėjimas ir apdorojimas

5.1. Ant kiekvieno siuntinio, įteiktino gavėjui be mokesčių ir rinkliavų, ir ant jo lydraščio, viršuje, turi būti labai aiškiai parašyta „Franc de taxes et de droits“ („Be mokesčių ir rinkliavų“) arba atitinkamas užrašas išsiuntimo šalies kalba. Ant tokio siuntinio ir jo lydraščio priklijuojama geltonos spalvos žyma, ant kurios taip pat aiškiai ir įskaitomai parašyta „Franc de taxes et de droits“ („Be mokesčių ir rinkliavų“).

5.2. Prie kiekvieno siuntinio, už kurį neimami mokesčiai ir rinkliavos, pridedamas apmokėjimo pranešimas CN 11, atspausdintas ant geltono popieriaus. Siuntinio siuntėjas užpildo apmokėjimo pranešimo priekinės pusės A ir B dalių dešiniąsias puses. Išsiuntimo įmonė įrašo jame su pašto paslauga susijusius nurodymus. Siuntėjo įrašai gali būti padaryti per kalkę. Tekste turi atsispindėti 2 dalyje numatytas įsipareigojimas. Siuntinio lydraštis, deklaracijos muitinei ir apmokėjimo pranešimas turi būti tvirtai susegti kartu.

6. Tarifai

6.1. Didžiausias orientacinis tarifas, numatytas 3 dalyje, yra 0,98 SDR už siuntinį.

6.2. Didžiausias orientacinis komisinis mokesčius, numatytas 4 dalyje, yra 0,98 SDR už siuntinį.

7. Apmokėjimo pranešimo gražinimas (A dalis). Atsiskaitymas už mokesčius ir rinkliavas

7.1. Taikomos Pašto korespondencijos reglamento nuostatos.

7.2. Jei siuntėjas užginčija apmokėjimo pranešimo A dalyje įrašytą išlaidų sumą, gavimo šalies paskirtasis operatorius patikrina sumokėtų sumų dydį. Prireikus jis tarpininkauja bendraujant su jos šalies muitinės tarnybomis. Atlikęs galimus reikalingus pataisymus, minėto pranešimo A dalį jis gražina išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriui. Taip pat jei gavimo šalies paskirtasis operatorius randa kokią nors klaidą ar nustato kokį nors praleidimą, susijusį su išlaidomis už siuntinį, už kurį neimami mokesčiai bei rinkliavos ir kurio apmokėjimo pranešimo A dalis buvo gražinta išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriui, jis surašo pataisytą jo dublikatą ir A dalį nusiunčia išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriui apmokėti.

8. Atsiskaitymas su išsiuntimo pašto paskirtuoju operatoriumi

8.1. Atsiskaitymas, susijęs su tarifais, muitais ir kitomis išlaidomis, kurias vienos šalies paskirtasis operatorius moka kitai, vykdomas per atskiras sąskaitas CN 12, kurias kas ketvirtį surašo paskirtasis operatorius kreditorius savo šalies nacionaline valiuta. Duomenys, pateikti jos pasiliktų mokėjimo pranešimų B dalyse, surašomi pagal išlaidas avansu apmokėjusių įmonių pavadinimus abėcėlės tvarka ir pagal jiems suteiktą eilės numerį. Neigiama sąskaita neišrašoma.

8.2. Atskiroji sąskaita, prie kurios pridėdamos mokėjimo pranešimų B dalys, nusiunčiama paskirtajam operatoriumi debitoriui nepraėjus dviem mėnesiams po to ketvirčio, kurio sąskaita siunčiama.

8.3. Atsiskaitymai vykdomi per **RC 211** straipsnyje nurodytą sąskaitą CP 75.

8.4. Jei suinteresuotieji paskirtieji operatoriai nėra susitarę kitaip, paskutinėje sąskaitos CN 12 eilutėje nurodytą sumą paskirtasis operatorius kreditorius turi įtraukti į kitą jos pačios siunčiamą sąskaitą CP 75 su pateisinamu įrašu skiltyje „Observations“ („Pastabos“).

8.5. Tuo atveju, jei paskirtasis operatorius savo santykiams su paskirtuoju operatoriumi debitoriumi nesinaudoja sąskaita CP 75, išimties tvarka tuo pačiu tikslu gali būti panaudota sąskaita CN 51.

RC 134 straipsnis

Prekių grąžinimo pirminiam pardavėjui paslauga

1. Bendros nuostatos

1.1. Dvišalių susitarimų pagrindu paskirtieji operatoriai gali susitarti siūlyti papildomą prekių grąžinimo paslaugą, kurią sudaro iš anksto apmokėtų prekių grąžinimas pirmenybiniu keliu.

1.2. Prekių grąžinimo tarnybos tikslas yra sudaryti galimybę pirminiam pardavėjui apmokėti už sėkmingai pristatytus siuntinius, kuriuos grąžina jo užsienyje gyvenantys klientai/gavėjai.

1.3. Šią paslaugą teikiantys paskirtieji operatoriai privalo laikytis nuostatų, pateiktų naudojimo vadove, kuri patvirtino PET.

1.4. Dvišalių susitarimų pagrindu paskirtieji operatoriai gali susitarti dėl kitos tarpusavyje teikiamos paslaugos.

2. Formalumai

2.1. Įgaliotieji gavėjai, grąžinantys siuntinius naudodamiesi prekių grąžinimo paslauga, privalo naudoti pirminio pardavėjo muitinės deklaracijoje pateiktą informaciją, kad laikytųsi formalumų, nurodytų RC 126 straipsnyje.

3. Tarifai, taikomi prekių grąžinimo paslaugai (išvežimo žemės keliu tarifo dalys ir vežimo oro keliu išlaidos)

3.1. Paskirtasis operatorius, siųsdamas siuntinius naudodamasis prekių grąžinimo paslauga, turi teisę imti mokesį, atitinkantį dėl paslaugos patirtas sąnaudas, nuo grąžinamos prekės išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus.

3.2. Tarifai nustatomi šiuo būdu:

3.2.1. Tarifas, taikomas apskaičiuojant tarifo dalis už išvežimą žemės keliu, yra 85 proc. siuntinius grąžinančio paskirtojo operatoriaus bazinių įvežimo žemės keliu tarifo dalių už oro siuntinį (tarifas už kilogramą ir siuntą), kai viršutinė tarifo riba yra 2.85 SDR už siuntą ir 0.28 SDR už kilogramą.

3.2.2. Vežimo oro keliu išlaidos apskaičiuojamos pagal RC 207 straipsnį.

4. Išlaidų, susijusių su prekių grąžinimo paslauga, apskaita

4.1. Jeigu dvišaliu susitarimu nėra numatyta kitaip, išlaidų, susijusių su prekių grąžinimo paslauga, apskaita vykdoma laikantis einamųjų sąskaitų apmokėjimo tvarkos, ir patvirtinama keitimusi informacija elektroninėmis priemonėmis.

5. Ataskaitos, susijusios su prekių grąžinimo paslauga

5.1. Mėnesinę ataskaitą sudaro dvišaliu susitarimu numatyta trečioji šalis pagal EMC ir EMD įvykių duomenis, kuriuos pirminis pardavėjas perduoda paskirtajam operatoriui. Tokioje ataskaitoje nurodomas grąžinamų siuntinių, dėl kurių buvo perduoti duomenys apie EMC ir EMD įvykius, skaičius, taip pat bendras šių siuntų svoris pagal išsiuntimo šalies paskirtąjį operatorių. Visi papildomi duomenys apie siuntų svorį nurodomi PREDES pranešime, ir apima RESDES pranešimą palyginimo ir sutikrinimo tikslais.

RC 135 straipsnis

Dūžtantys siuntiniai. Didelių matmenų siuntiniai

1. Bet koks siuntinys, kuriame esantys daiktai gali lengvai sudužti ir su kuriuo reikia elgtis itin atsargiai, vadinamas „dūžtančiu siuntiniu“.
2. Didelių matmenų siuntiniu vadinamas bet koks siuntinys:
 - 2.1. kurio matmenys viršija šiame Reglamente jam nustatytas ribas arba tas ribas, dėl kurių paskirtieji operatoriai gali susitarti tarpusavyje;
 - 2.2. kurį dėl jo formos ar sandaros sunku pakrauti kartu su kitais siuntiniais arba su kuriuo reikia elgtis ypač atsargiai.
3. Už dūžtančius ir didelių matmenų siuntinius imamas papildomas mokestis, kurio didžiausias orientacinis dydis nustatytas 6.1 punkte. Jei siuntinys yra dūžtantis ir didelių matmenų, papildomas mokestis imamas tik vieną kartą. Papildomi oro pašto tarifai už tokius siuntinius nedidindami.
4. Dūžtančiais ir didelių matmenų siuntiniais keičiasi tie paskirtieji operatoriai, kurie sutinka išsiųsti ir priimti tokius siuntinius.
5. Dūžtančių ir didelių matmenų siuntinių žymėjimas
 - 5.1. Atsižvelgiant į bendrus siuntinių užtaisymui ir pakavimui keliamus reikalavimus, ant kiekvieno dūžtančio siuntinio arba siuntėjas, arba išsiuntimo įmonė turi priklijuoti žymą, kurios baltame fone pavaizduota raudona taurė.
 - 5.2. Ant atitinkamo siuntinio lydraščio priekinėje pusėje turi būti labai aiški žyma „Colis fragile“ („Dūžtantis siuntinys“), parašyta ranka ar atspausdinta.
 - 5.3. Ant kiekvieno siuntinio, kurio turinys dūžtantis ir tai kokiu nors būdu siuntinio išorėje pažymėjo siuntėjas, išsiuntimo įmonė būtinai turi priklijuoti 5.1 punkte nurodytą žymą. Už ją imamas atitinkamas papildomas mokestis. Jei siuntėjas nepageidauja, kad siuntinys būtų apdorojamas kaip dūžtantis, išsiuntimo įmonė išbraukia siuntėjo padarytą žymą.
 - 5.4. Ant kiekvieno didelių matmenų siuntinio ir priekinėje atitinkamo siuntinio lydraščio pusėje turi būti priklijuota žyma su aiškiu užrašu „Encombrant“ („Didelių matmenų“).
 - 5.5. Paskirtieji operatoriai, kurie laikosi RC 115 straipsnio 1 dalyje nustatytų matmenų apribojimų, turi teisę taikyti didelių matmenų siuntinio tarifus kiekvienam siuntiniui, kurio matmenys viršija RC 115 straipsnio 2 dalyje nustatytas ribas, tačiau siuntinio svoris turi būti mažesnis negu 10 kilogramų. Tokiu atveju tik siuntinio lydraštyje prie žymos „Encombrant“ („Didelių matmenų“) reikia prirašyti „en vertu de l'article RC 135.5.5“ („remiantis RC 135 straipsnio 5 dalies 5 punktu“).
6. Tarifai
 - 6.1. Didžiausias orientacinis papildomas mokestis, numatytas 3 dalyje, yra 50% pagrindinio tarifo.

RC 136 straipsnis

Sugrupuotų siuntų paslauga „Konsignacija“

1. Paskirtieji operatoriai gali tarpusavyje susitarti dėl neprivalomos taip vadinamos paslaugos „Konsignacija“, skirtos vieno siuntėjo sugrupuotoms siuntoms siųsti į užsienį.

2. Konsignacijos paslauga:

2.1. apima sugrupuotų siuntinių priėmimą iš vieno kliento ir jų atvežimą į įvežimo apkaitos įmonę ar iki sienos kirtimo punkto, taip pat išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus bendrą muitinį įforminimą;

2.2. taikoma visiems siuntiniams, taip pat visoms kitoms pašto korespondencijos siuntoms, suderintoms tarp išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus ir gavimo šalies paskirtojo operatoriaus;

2.3. priklausomai nuo susitarimo tarp atitinkamų muitinės tarnybų, gali naudoti didelių siuntų partijų muitinės įforminimą sąnaudų mažinimo tikslais;

2.4. siuntiniams vežti gali naudoti specialius krepšius, specialias paletes ar specialius pašto kontenerius;

2.5. apima gavimo šalies paskirtojo operatoriaus siuntinių pristatymą vienam ar daugiau gavėjų.

3. Kai įmanoma, ši paslauga pažymima logotipu, apibrėžtu 4 dalyje.

4. Dėl šios paslaugos sąlygų susitaria išsiuntimo ir gavimo šalies paskirtieji operatoriai, remdamiesi Pašto eksploatacijos tarybos patvirtintomis nuostatomis.

5. Sugrupuotų siuntų paslaugos „Konsignacija“ atpažinimas

5.1. Logotipą, pagal kurį atpažįstama sugrupuotų siuntų paslauga „Konsignacija“, sudaro:

5.1.1. žodis „CONSIGNMENT“ („Konsignacija“), parašytas mėlynai;

5.1.2. trys horizontalios juostos (raudonos, mėlynos ir žalios spalvos).

RC 137 straipsnis

Integruotos logistikos paslauga

1. Integruotos logistikos paslauga, kurią tarpusavio apkaitos sistemoje nusprendžia teikti paskirtieji operatoriai, gali apimti atskirų arba sugrupuotų dokumentų ar prekių surinkimą, priėmimą, apdorojimą, sandėliavimą, pakrovimą, siuntimą, pervežimą, vežimą ir fizinį pristatymą.

2. Su dviem ar daugiau paskirtųjų operatorių susijusios nuostatos dėl integruotos logistikos paslaugos turi remtis dvišaliais susitarimais. Juose neapartiems aspektams taikomos Sąjungos aktų atitinkamos nuostatos.

3. Šios paslaugos tarifus nustato išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius, atsižvelgdamas į sąnaudas ir rinkos poreikius.

4 skyrius

Į pašto siuntinius draudžiamos dėti pavojingos medžiagos. Draudimams taikomos išimtys. Suklydus priimti siųsti siuntiniai. Persiuntimas. Gražinimas siuntėjui. Susigrąžinimas. Reklamacijos

RC 138 straipsnis

Pavojingos medžiagos, draudžiamos dėti į pašto siuntinius

1. Daiktai, minimi Jungtinių Tautų parengtose Rekomendacijose dėl pavojingų medžiagų vežimo, išskyrus tam tikras pavojingas ir radioaktyvias medžiagas, numatytas šiame Reglamente, taip pat Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (OACI) Techninėse instrukcijose bei Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) Pavojingų medžiagų vežimo reglamente, pagal Konvencijos **18** straipsnio **3** dalį laikomi pavojingomis medžiagomis ir šiuos daiktus į pašto siuntinius dėti draudžiama.

RC 139 straipsnis

Draudimams taikomos išimtys

1. Su narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis susijęs draudimas netaikomas tada, kai šios medžiagos siunčiamos medicinos ar mokslo tikslais į šalį, priimančias jas su tokia sąlyga.
2. Jei suinteresuotų šalių narių vidaus taisyklės leidžia, į siuntinius gali būti įdedamas koks nors dokumentas, kuriuo apsieičia siuntinio siuntėjas ir gavėjas arba su jais gyvenantys asmenys.
3. Konvencijos **18 straipsnio 6 dalies 1 punkto 3 papunktis** netaikomas, kai apkaita siuntiniais tarp dviejų šalių narių, priimančių įvertintuosius siuntinius, gali vykti tik atviru tranzitu per jų nepriimančią tarpinę šalį.

RC 140 straipsnis

Suklydus priimtų siųsti siuntinių apdorojimas

1. Suklydus priimti siųsti siuntiniai, kuriuose yra Konvencijos **18 straipsnio 2 dalyje, 4 dalies 3 punkte ir 5 dalyje** išvardytų daiktų, apdorojami pagal jų buvimą nustačiusios paskirtojo operatoriaus šalies teisės aktus.
2. Jei į siuntinį įdėtas bent vienas pagal Konvencijos **18 straipsnio 5 dalį** draudžiamas susirašinėjimo dokumentas, šis dokumentas laikomas neapmokėta pašto korespondencijos siunta. Dėl šios priežasties toks siuntinys negali būti gražintas siuntėjui.
3. Gavimo šalies paskirtasis operatorius savo taisyklėse nustatytomis sąlygomis turi teisę įteikti gavėjui neįvertintą siuntinį, gautą iš šalies, teikiančios įvertintųjų siuntinių paslaugas, ir kuriame yra Konvencijos **18 straipsnio 6 dalies 1 punkto 2 ir 3 papunkčiuose** išvardytų daiktų. Jei tokius siuntinius įteikti draudžiama, siuntinys gražinamas siuntėjui.
4. 3 dalies nuostatos taikomos ir tiems siuntiniams, kurių svoris ar matmenys gerokai viršija leistinas ribas. Tačiau prireikus toks siuntinys gali būti įteiktas gavėjui, jei šis iš anksto sumokėjo galimus mokesčius.
5. Jei suklydus priimtas siųsti siuntinys ar jo turinio dalis nei įteikiama gavėjui, nei gražinama siuntėjui, išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriui nedelsiant turi būti pranešta, kaip su šiuo siuntiniu pasielgta. Šiame pranešime turi būti tiksliai nurodytas pažeistas draudimas arba išvardyti siuntinyje esantys daiktai, dėl kurių jis buvo konfiskuotas. Siuntėjui gražinant suklydus priimtą siųsti siuntinį, turi būti pridėtas panašus pranešimas.
6. Jei suklydus priimtas siųsti siuntinys konfiskuojamas, gavimo arba tranzito šalies paskirtasis operatorius turi apie tai informuoti išsiuntimo šalies paskirtąjį operatorių nusiųsdamas jam blanką CN 13, ar, dvišalių susitarimų pagrindu, naudodamas atitinkamą Pasaulinės pašto sąjungos PPS elektroninių duomenų mainų standartinį pranešimą apie siuntos sulaikymą (**EME įvykio stebėseną ir atitinkamas sulaikymo priežasties kodas**).

RC 141 straipsnis

Siuntinių persiuntimo sąlygos

1. Siuntėjo ar gavėjo prašymu arba tarnybine tvarka gavimo šalies viduje galima persiųsti siuntinius, jei tam neprieštarauja šios šalies taisyklės.
2. Persiųsti siuntinius už gavimo šalies ribų galima tik siuntėjo ar gavėjo prašymu. Tokiu atveju siuntinys turi atitikti naujam siuntimui keliamas sąlygas.
3. Siuntėjo ar gavėjo prašymu siuntinys gali būti persiųstas oro keliu. Tokiu atveju turi būti garantuota, kad bus apmokėti su nauju siuntimu susiję papildomi oro pašto tarifai.
4. Už pirmą persiuntimą arba už kiekvieną galimą paskesnę kiekvieno siuntinio persiuntimą gali būti:
 - 4.1. taikomi tarifai, kurie už šį persiuntimą nustatyti suinteresuotos paskirtieji operatoriai šalies taisyklėse, tuo atveju, jei persiunčiama gavimo šalies viduje;

Pašto siuntinių reglamentas

- 4.2. taikomos tarifų dalys ir papildomi oro pašto tarifai, susiję su nauju siuntimu, tuo atveju, jei persiunčiama už gavimo šalies ribų;
- 4.3. imami mokesčiai ir rinkliavos, kurių ankstesnės gavimo šalies paskirtieji operatoriai nesutinka panaikinti.
5. 4 dalyje išvardytus tarifus, tarifų dalis ir rinkliavas moka gavėjas.
6. Jei 4 dalyje išvardyti tarifai, tarifų dalys ir rinkliavos sumokamos persiuntimo metu, siuntinys apdorojamas taip, tartum nuo pat pradžių buvo išsiųstas iš persiuntimo šalies į naują gavimo šalį.
7. Jei persiunčiamo siuntinio per pasiuntinį nepavyko namuose įteikti gavėjui, persiuntimo įmonėje žyma arba užrašas „Express“ („Per pasiuntinį“) turi būti kryžmai perbraukta dviem storais brūkšniais.

RC 142 straipsnis

Saugojimo terminai

1. Kiekvienas siuntinys, apie kurio gavimą buvo pranešta gavėjui, saugomas dvi savaites arba daugiausia mėnesį, skaičiuojant nuo kitos dienos, kai buvo išsiųstas pranešimas. Šis terminas išimties tvarka gali būti pratęstas iki dviejų mėnesių, jei tai leidžia gavimo šalies taisyklės.
2. Jei apie siuntinio gavimą nebuvo įmanoma pranešti gavėjui, saugoma tiek, kiek nustatyta gavimo šalies taisyklėse. Tas pat galioja ir siuntiniams iki pareikalavimo. Saugojimo termino laikas pradamas skaičiuoti nuo kitos dienos, kai siuntinys pradamas saugoti, kad gavėjas galėtų jį pasiimti. Jis negali viršyti dviejų mėnesių. Siuntinys turi būti grąžintas per trumpesnę laiką, jei siuntėjas buvo to prašęs gavimo šalyje suprantama kalba.
3. 1 ir 2 dalyse nustatyti saugojimo terminai taikomi ir persiuntimo atveju, kai siuntinius turi pristatyti naujoji gavimo įmonė.
4. Jei siuntinį baigus tikrinti muitinėje yra praėję daugiau kaip trys mėnesiai, gavimo šalies paskirtasis operatorius turi paprašyti išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus nurodymų, ką daryti su šiuo siuntiniu.
5. Jei gavimo šalies paskirtasis operatorius nesilaiko pirmiau nurodytų nuostatų, išvardytų 1–4 dalyse, jis privalo sumokėti mokesčio dalis ir mokesčius už siuntinio grąžinimą į išsiuntimo vietą.

RC 143 straipsnis

Tarnybine tvarka sulaikyti siuntiniai

1. Dėl kiekvieno siuntinio, sulaikyto tarnybine tvarka arba dar neįteikto dėl išplėšimo, sugadinimo ar kitos panašios priežasties, gavimo šalies paskirtasis operatorius surašo patikrinimo pranešimą CP 78. Tačiau ši priemonė neprivaloma dėl *force majeure* aplinkybių arba tada, kai dėl tarnybine tvarka sulaikytų siuntinių skaičiaus fiziškai neįmanoma nusiųsti pranešimo.
2. Dėl kiekvieno siuntinio, kurį tarnybine tvarka sulaiko arba pašto tarnyba dėl vežimo (atsitiktinai nutrūkus reisui), arba muitinė, patikrinimo pranešimą CP 78 surašo su tuo susijęs tarpinis paskirtasis operatorius. Tokiais atvejais taip pat taikoma 1 dalyje numatyta išlyga.
3. Patikrinimo pranešime CP 78 turi būti perrašyti visi nurodymai, pateikti ant žymų CP 74 ir CP 73, taip pat nurodyta siuntinio pateikimo siųsti data. Patikrinimo pranešimas CP 78 pačiu greičiausiu keliu nusiunčiamas šalies, kurioje gyvena siuntėjas, paskirtajam operatoriui.
4. Prie patikrinimo pranešimo CP 78 pridedama siuntinio lydraščio kopija. 1 ir 2 dalyse numatytais atvejais ant blanko CP 78 turi būti aiški žyma „Colis retenu d’office“ („Tarnybine tvarka sulaikytas siuntinys“). Jei siuntinys dar neįteiktas dėl išplėšimo ar sugadinimo, surašomas aktas CN 24. Viena šio akto, kuriame nurodomas žalos dydis, kopija turi būti pridėta prie blanko CP 78.
5. Keliems siuntiniams, kuriuos tuo pačiu metu pateikė siųsti tas pats siuntėjas to paties gavėjo adresu, gali būti surašytas tik vienas patikrinimo pranešimas CP 78, net jei prie šių siuntinių buvo pridėti keli siuntinio lydraščiai. Tokiu atveju visi šie lydraščiai pridedami prie pranešimo CP 78.
6. Paprastai pranešimu CP 78 keičiasi gavimo įmonė ir išsiuntimo apkaitos įmonė. Tačiau bet kuris paskirtasis operatorius gali paprašyti, kad su jo tarnyba susiję pranešimai CP 78 būtų siunčiami jo centrinei administracijai arba specialiai paskirtai įmonei. Šios įmonės pavadinimas perduodamas

paskirtiesiems operatoriams per Tarptautinį biurą. Šalies, kurioje gyvena siuntėjas, paskirtasis operatorius privalo pastarąjį apie tai informuoti. Visos suinteresuotos įmonės turi stengtis, kad apkaita patikrinimo pranešimais CP 78 vyktų kaip galima greičiau.

RC 144 straipsnis

Neįteiktų siuntinių grąžinimas siuntėjui

1. Kiekvienas siuntinys, kuris negali būti įteiktas gavėjui ar yra sulaikytas tarnybine tvarka, apdorojamas pagal siuntėjo pateiktas instrukcijas, atsižvelgiant į **RC 127** straipsnyje nustatytus apribojimus.
2. Siuntinys, kurio nebuvo įmanoma įteikti, tuojau pat grąžinamas, jei:
 - 2.1. siuntėjas pareikalavo jį grąžinti nedelsiant;
 - 2.2. siuntėjas pateikė neleistiną prašymą;
 - 2.3. laikantis siuntėjo duotų instrukcijų pateikiant siųsti siuntinį norimo rezultato pasiekti nepavyko.
3. Siuntinys, kurio nebuvo įmanoma įteikti, tuojau pat grąžinamas šiais atvejais:
 - 3.1. pasibaigus galimam siuntėjo nurodytam terminui;
 - 3.2. pasibaigus **RC 142** straipsnyje numatytam saugojimo terminui, jei siuntėjas nesilaikė **RC 127** straipsnio reikalavimų; tačiau šiuo atveju visais tinkamais būdais galima paprašyti jo instrukcijų;
 - 3.3. pasibaigus terminui, atitinkančiam neapmokėtų išpirktinių siuntinių saugojimo terminą, taikomą vidaus tarnyboje.
4. Visi siuntiniai grąžinami tuo būdu, kuriuo paprastai siunčiamos pačios mažiausios pirmenybės važtos. Siuntinys grąžinamas oro keliu tik tuo atveju, jei siuntėjas garantavo apmokėti papildomus oro pašto tarifus. Tačiau jei siuntinį grąžinanti šalis nebesinaudoja žemės keliu, neįteiktus siuntinius ji privalo siųsti labiausiai tinkančiu savo naudojamu keliu.
5. Siuntinį grąžinanti įmonė ant siuntinio ir jo lydraščio nurodo neįteikimo priežastį. Tam tikslui ji naudoja spaudą arba žymą CN 15. Tuo atveju, jei siuntinio lydraščio nėra, grąžinimo priežastis nurodoma vežimo lydraštyje. Įrašas turi būti prancūzų kalba. Kiekvienas paskirtasis operatorius turi teisę pridėti vertimą į savo šalies kalbą ir bet kokį kitą nurodymą.
6. Gavimo įmonė privalo išbraukti su ja susijusios vietos nurodymą ir priekinėje siuntinio pusėje bei siuntinio lydraštyje uždėti žymą „Retour“ („Grąžinama“). Šalia šios žymos ji turi uždėti datos spaudą.
7. Siuntiniai grąžinami siuntėjui jų pirminėje pakuotėje. Prie jų pridedamas siuntėjo surašytas siuntinio lydraštis. Jei siuntinys turi būti perpakuotas arba pirminis siuntinio lydraštis turi būti perrašytas, ant naujosios pakuotės ir siuntinio lydraščio privaloma nurodyti siuntinio išsiuntimo įmonę, pirminį serijos numerį ir, jei įmanoma, siuntinio pateikimo siųsti datą.
8. Jei oro pašto siuntinys grąžinamas žemės keliu, žyma „Par avion“ („Oru“) ir visos nuorodos, susijusios su vežimu oro keliu, turi būti perbrauktos tarnybine tvarka.
9. Siuntiniui, kuris grąžinamas siuntėjui, taikomos už naująjį siuntimą privalomos tarifų dalys. Už jį taip pat imami nepanaikinti mokesčiai ir rinkliavos, mokėtini gavimo šalies paskirtajam operatoriui siuntinio grąžinimo siuntėjui momentu. Tokį siuntinį apdoroja gavimo šalies paskirtasis operatorius pagal savo vidaus teisės aktus. Tačiau jei siuntėjas atsisako siuntinio, kurio nebuvo įmanoma įteikti gavėjui, nei siuntėjas, nei kiti paskirtieji operatoriai neprivalo apmokėti pašto tarifų, muitų ar kitų mokesčių, kurie gali būti paskirti už minėtą siuntinį.
10. Siuntiniams taikomos tarifų dalys, tarifai ir mokesčiai priskaičiuojami ir atsiimami laikantis **RC 205** straipsnio nuostatų. Jie turi būti smulkiai išvardyti mokesčių lydraštyje CP 77. Šis lydraštis vienu kraštu priklijuojamas prie siuntinio lydraščio.
11. 9 dalyje numatytas tarifų dalis, tarifus ir mokesčius moka siuntėjas. Paskirtieji operatoriai turi teisę ne kiekvieną kartą apskaičiuoti tikslią šių tarifų ir mokesčių sumą, o nustatyti pastovius tarifus už siuntėjui grąžinamus siuntinius.
12. Siuntėjui grąžinamus siuntinius, kurių neįmanoma įteikti, su tuo susijęs paskirtasis operatorius apdoroja remdamasis savo vidaus teisės aktais.

RC 145 straipsnis

Suklydus priimtų siųsti siuntinių gražinimas siuntėjui

1. Už kiekvieną gražinamą suklydus priimtą siųsti siuntinį priskaičiuojamos tarifų dalys, tarifai ir mokesčiai, numatyti **RC 144 straipsnio 9 dalyje**.
2. Šias tarifų dalis, tarifus ir mokesčius moka siuntėjas, jei siuntinys buvo suklydus priimtas siųsti dėl jo padarytos klaidos arba jei šiam siuntiniui taikomas vienas iš Konvencijos **18 straipsnio** draudimų.
3. Juos moka už klaidą atsakingas paskirtasis operatorius, jei siuntinys suklydus buvo priimtas dėl pašto tarnybai tenkančios kaltės. Tokiu atveju siuntėjas turi teisę atgauti sumokėtus mokesčius.
4. Jei siuntinį gražinančiam paskirtajam operatoriumi priskaičiuotos tarifų dalys yra nepakankamos, kad padengtų 1 dalyje nurodytas tarifų dalis, tarifus ir mokesčius, likusi privaloma mokėti suma susigrąžinama iš tos šalies, kurioje gyvena siuntėjas, paskirtojo operatoriaus.
5. Jei susidaro perviršis, siuntinį gražinantis paskirtasis operatorius perduoda tarifų dalių saldą tos šalies, kurioje gyvena siuntėjas, paskirtajam operatoriumi, kad pastarajam būtų atlyginta.

RC 146 straipsnis

Siuntinio gražinimas siuntėjui dėl laikino paslaugų teikimo nutraukimo

1. Siuntinio gražinimas siuntėjui dėl laikino paslaugų teikimo nutraukimo yra nemokamas. Tarifų dalys, sumokėtos už siuntimą pirmyn ir niekam nepriskirtos, pervedamos tos šalies, kurioje gyvena siuntėjas, paskirtajam operatoriumi, kad pastarajam būtų atlyginta.

RC 147 straipsnis

Elgesio nuostatos, kai paskirtasis operatorius nepaiso gautų instrukcijų

1. Jei gavimo ar tarpinės šalies paskirtasis operatorius nepaisė pateikiant siųsti ar vėliau gautų instrukcijų, jis privalo sumokėti už vežimą (pirmyn ir atgal) ir kitus nepanaikintus mokesčius ar rinkliavas. Tačiau išlaidas už vežimą pirmyn apmoka siuntėjas, jei jis pateikiant siųsti ar vėliau pareiškė, kad, jei siuntinys nebus įteiktas, jo atsisako.
2. Šalies, kurioje gyvena siuntėjas, paskirtasis operatorius turi teisę tarnybine tvarka priskaičiuoti 1 dalyje nurodytas išlaidas paskirtajam operatoriumi, kuri nepaisė gautų instrukcijų ir kuris, tokiam faktui paaiškėjus, per tris mėnesius to reikalo nesutvarkė. Terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai paskirtajam operatoriumi buvo pranešta apie tokį faktą.
3. 2 dalyje numatyta nuostata yra taikoma ir tada, kai šalies, kurioje gyvena siuntėjas, paskirtasis operatorius nebuvo informuotas apie tai, kad instrukcijų buvo nepaisoma dėl *force majeure* aplinkybių, arba apie tai, kad siuntinys buvo sulaikytas ar konfiskuotas remiantis gavimo šalies vidus taisyklėmis.

RC 148 straipsnis

Siuntiniai su greitai gendančiais ar pūvančiais daiktais

1. Siuntinyje esantys daiktai, kurie greitai genda ar pūva, turi būti atskirti nuo kitų siuntinių siekiant apsaugoti juos nuo sugadinimo. Jei atskirti neįmanoma, sugedę ar supuvę daiktai sunaikinami. Ši nuostata taikoma atsižvelgiant į šalies narės nacionalinius teisės aktus.
2. Jei vadovaujantis 1 dalies nuostatomis siuntinys yra sunaikinamas, surašomas sunaikinimo aktas. Šio akto kopija, pridėjus siuntinio lydraštį, nusiunčiama išsiuntimo įmonei.

RC 149 straipsnis

Prašymų gražinti siuntinį, keisti ar taisyti adresą apdorojimas

1. Siuntinio siuntėjas gali pateikti prašymą gražinti siuntinį ar pakeisti adresą. Jis turi garantuoti mokėtinų sumų apmokėjimą už kiekvieną naują siuntimą.
2. Tačiau paskirtieji operatoriai turi teisę nepriimti 1 dalyje minimų prašymų, jeigu jos nepriima jų savo vidaus tarnyboje.
3. Prašymo surašymas
 - 3.1. Pateikdamas prašymą gražinti siuntą, keisti arba taisyti adresą, siuntėjas užpildo blanką CN 17. Prašant gražinti keletą to paties siuntėjo tuo pačiu metu tam pačiam pašto skyriui pateiktų siuntų to paties gavėjo adresu, gali būti naudojamas vienas blankas.
 - 3.2. Įteikdamas prašymą pašto skyriui, siuntėjas turi pateikti savo asmenybę patvirtinanti dokumentą ir, jei reikia, priėmimo kvitą. Išsiuntimo šalies šalys narės ir paskirtieji operatoriai prisiima atsakomybę už tinkamą pateikiamų dokumentų patikrinimą.
 - 3.3. Siuntėjas gali paprasčiausiai pats paprašyti pataisyti adresą (nekeičiant gavėjo pavardės ar pavadinimo) gavimo pašte. Tokiu atveju 4 dalyje nustatytas tarifas netaikomas.
 - 3.4. Kiekvienas paskirtasis operatorius, padavęs prašymą Tarptautiniam biurui, gali reikalauti, kad su juo susiję prašymai CN 17 būtų perduodami jo centrinei administracijai arba specialiai tam paskirtam skyriui. Minėtame prašyme turi būti nurodytas šio skyriaus pavadinimas.
 - 3.5. Paskirtieji operatoriai, kurie naudojami 3.4 punkte numatyta galimybe, apsiima padengti išlaidas, galinčias susidaryti jų vidaus tarnyboje, pašto ar telekomunikacijų priemonėmis keičiantis informacija su gavimo paštu. Telekomunikacijų priemonėmis ar analogiškos tarnybos paslaugomis būtina naudotis, kai siuntėjas pats pasinaudojo tokiu būdu ir kai gavimo pašto skyriaus neįmanoma laiku įspėti paštu.
 - 3.6. Jei siunta dar yra išsiuntimo šalyje, prašymas nagrinėjamas atsižvelgiant į šios šalies teisės aktus.
4. Tarifai
 - 4.1. Didžiausias orientacinis specialusis tarifas, kurį už kiekvieną prašymą turi mokėti siuntėjas, yra 1,31 SDR.
 - 4.2. Prašymas perduodamas pašto ar telekomunikacijų priemonėmis siuntėjo lėšomis. Perdavimo sąlygos ir nuostatos, susijusios su pasinaudojimu telekomunikacijų priemonėmis, nurodytos 6 dalyje.
 - 4.3. Už kiekvieną gražinimo, adreso keitimo ar taisymo prašymą, susijusį su keliomis to paties siuntėjo tuo pačiu metu tam pačiam paštui pateiktomis siuntomis, adresuotomis tam pačiam gavėjui, 4.1 ir 4.2 punktuose numatyti tarifai taikomi tik vieną kartą.
5. Prašymo siuntimas paštu
 - 5.1. Jei prašymas siunčiamas paštu, blankas CN 17, prie kurio pageidautina pridėti aiškią voko ar siuntos gavėjo adreso faksimilę, nusiunčiamas tiesiog gavimo pašto skyriui registruotuoju laišku pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu.
 - 5.2. Jei prašymais keičiamasi tarpininkaujant centriniams administracijoms, esant skubiam reikalui, prašymo kopiją išsiuntimo įmonė gali nusiųsti tiesiog gavimo įmonei. Į tiesiogiai atsiųstus prašymus privalu atsižvelgti. Siuntos, dėl kurių atsiųsti prašymai, nepristatomi tol, kol neateina prašymas iš centrinės administracijos.
 - 5.3. Gavus blanką CN 17, gavimo pašte nurodyta siunta surandama ir atitinkamai apdorojama.
 - 5.4. Apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi siekiant patenkinti kiekvieną prašymą gražinti siuntas, keisti ar taisyti adresą, gavimo įmonė iš karto informuoja išsiuntimo paštą pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu, nusiųsdama blanko CN 17 kopiją su tinkamai užpildyta skiltimi „Réponse du bureau de destination“ („Gavimo įmonės atsakymas“). Išsiuntimo paštas informuoja prašymo pateikėją. Taip pat elgiamasi ir tais atvejais, kai:
 - 5.4.1. paieškos nesėkmingos;
 - 5.4.2. siunta jau įteikta gavėjui;
 - 5.4.3. siunta konfiskuota, sunaikinta ar sulaikyta.
 - 5.5. Nepirmenybinė ar žemės pašto siunta, tenkinant prašymą ją gražinti, siunčiama pirmenybiniu ar oro keliu, jei siuntėjas įsipareigoja sumokėti atitinkamą siuntimo mokesčio skirtumą. Jei, tenkinant prašymą keisti ar taisyti adresą, siunta persiunčiama pirmenybiniu ar oro keliu, siuntimo mokesčio

skirtumas, atitinkantis naują kelią, imamas iš gavėjo ir lieka pristatymo šalys narės ir paskirtajam operatoriui.

6. Prašymo perdavimas telekomunikacijų priemonėmis

6.1. Jei prašymas turi būti perduotas telekomunikacijų priemonėmis, blankas CN 17 įteikiamas atitinkamai tarnybai, įpareigotai perduoti jo turinį gavimo paštui. Siuntėjas turi sumokėti už šią paslaugą atitinkamą mokesį.

6.2. Gavus pranešimą telekomunikacijų priemonėmis, gavimo pašto skyriuje nurodyta siunta surandama ir atitinkamai apdorojama.

6.3. Kiekvienas su įvertintąja siunta susijęs prašymas keisti ar taisyti adresą, perduotas telekomunikacijų priemonėmis, turi būti patvirtintas paštu, artimiausiu siuntimu, 5.1 punkte nurodyta forma. Tada blanko CN 17 viršuje, aiškiai ir įskaitomai turi būti parašyta „Confirmation de la demande transmise par voie des télécommunications du...“ („Prašymo, perduoto telekomunikacijų priemonėmis iš....., patvirtinimas“). Laukdamas šio patvirtinimo, gavimo pašto skyrius nesiima kitų veiksmų, tik sulaiko siuntą. Tačiau gavimo šalies paskirtasis operatorius, prisiimdamas atsakomybę, gali patenkinti telekomunikacijų priemonėmis perduotą prašymą nelaukdamas jo patvirtinimo per paštą.

6.4. Jei telekomunikacijų priemonėmis perduoto prašymo siuntėjas pageidavo būti informuotas tokiu pat būdu, atsakymas šiuo būdu nusiunčiamas išsiuntimo paštui. Šis kaip galima greičiau informuoja siuntėją. Taip pat elgiamasi ir tuo atveju, kai telekomunikacijų priemonėmis perduotas prašymas nėra pakankamai aiškus, kad siunta būtų lengvai atpažinta.

RC 150 straipsnis **Reklamacijos**

1. Dėl paprastųjų ir įvertintųjų siuntinių turi būti pateikiamos atskiros reklamacijos.

2. Principai

2.1. Siuntėjui ar gavėjui pareiškus priekaištą, reklamacijos priimamos per Konvencijos 19 straipsnyje nustatytą terminą. Tačiau jei siuntėjo reklamacija susijusi su neįteikta siunta, o jos pristatymo terminas dar nepraėjęs, siuntėjui turi būti pranešta apie šį terminą.

3. Kad nereikėtų siųsti reklamacijos blanko CN 08 dėl prašymo atlikti tyrimą, paskirtieji operatoriai naudoja bendrą internetinę reklamacijų sistemą, jei siuntos yra su identifikatoriais, pažymėtais brūkšniniu kodu, atitinkančiu PPS standartą S10. Naudojami šie standartai:

3.1. Prašymas atlikti tyrimą: išsiuntimo paskirtasis operatorius pirmiausia kreipiasi į gavimo šalies paskirtąjį operatorių prašydamas suteikti informaciją remiantis sekimo sistema. Gavimo šalies paskirtasis operatorius ją pateikia per dvylika valandų, jeigu įdiegta bendra internetinė reklamacijų sistema ar abu operatoriai gali bendrauti elektroniniu paštu.

3.2. Specialus tyrimas: jei prašymas atlikti tyrimą neduoda jokio rezultato, tada išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gali prašyti gavimo šalies paskirtojo operatoriaus, kad šis atliktų paiešką pristatymo įmonėse ir centruose, į kuriuos vežant turėjo patekti siunta; gauta informacija turi būti perduota per dvidešimt keturias valandas, jei minėti operatoriai disponuoja internetine reklamacijų sistema ar elektroninio pašto sistema;

3.3. Pilnas tyrimas: jei siuntos buvimo vietos, atlikus specialų tyrimą, nustatyti nepavyksta, per 160 darbo valandų atliekamas išsamesnis tyrimas; pasibaigus šiam terminui, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gali išmokėti kompensaciją teisę į tai turinčiam asmeniui tarpinės ar gavimo šalies paskirtojo operatoriaus lėšomis. Atsakingas paskirtasis operatorius pateikia atitinkamą autorizavimo kodą elektroninėmis ryšio priemonėmis. Jeigu tarpinės šalies ar gavimo šalies paskirtasis operatorius nepersiunčia atgal autorizavimo kodo per nurodytą laikotarpį, ar jeigu gautos informacijos negalima laikyti galutiniu atsakymu **RC 157** straipsnio **1** dalies prasme, paskirtasis operatorius-siuntėjas automatiškai išmoka kompensaciją teisę į tai turinčiam asmeniui tarpinės šalies ar gavimo šalies paskirtojo operatoriaus lėšomis.

4. Paskirtiesiems operatoriams rekomenduojama įvykdyti 95% savalaikio atsakymo į reklamacijas planinį rodiklį, naudojantis bendra internetine reklamacijų sistema tarp paskirtųjų operatorių partnerių, pagal šio straipsnio 3 paragrafe nurodytus standartus.

5. Prašymo surašymas

5.1. Jeigu tarpinės ar gavimo šalies paskirtasis operatorius nesinaudoja internetine reklamacijų sistema, reikia užpildyti blanką CN 08.

5.2. Prie blanko CN 08 pageidautina pridėti siuntos adreso faksimilę. Reklamacijos blankas turi būti užpildytas įskaitomai ir su visomis smulkmenomis, kurių reikalaujama pagal kiekvieną skiltį, įskaitant privalomą informaciją apie sumokėtus mokesčius. Geriausia būtų rašyti didžiosiomis lotyniškėmis raidėmis ir arabiškais skaitmenimis, o dar geriau – mašinėle.

5.3. Jei reklamacija susijusi su išpirktine siunta, prie jos turi būti pridėtas **RC straipsnio 3 dalies 3 punkto 1 papunktyje nurodyto blanko** dublikatas.

5.4. Reklamacijai dėl kelių tuo pačiu metu tam pačiam pašto skyriui pateiktų to paties siuntėjo siuntų, siųstų tuo pačiu keliu to paties gavėjo adresu, gali būti naudojamas vienas blankas.

5.5. Kiekvienas paskirtasis operatorius, padavęs prašymą Tarptautiniam biurui, gali reikalauti, kad su jo tarnyba susijusios reklamacijos CN 08 būtų perduodamos jo centrinei administracijai ar specialiai tam paskirtam skyriui (skyriams).

5.6. Paskirtasis operatorius, kuris pirmasis gauna blanką CN 08 su kliento pridėtais patvirtinamaisiais dokumentais, per dešimt dienų turi būtinai baigti nagrinėti reklamaciją ir persiųsti blanką CN 08 su patvirtinamaisiais dokumentais atitinkamam paskirtajam operatoriui. Blankas su pridėtais dokumentais turi būti kaip galima greičiau grąžintas šalies, kuriai reklamacija buvo pateikta, paskirtajam operatoriui vėliausiai per du mėnesius nuo reklamacijos pateikimo dienos arba per trisdešimt dienų nuo reklamacijos pateikimo dienos, jei reklamacija buvo atsiųsta faksu ar koku nors kitu elektroniniu būdu. Jei siuntėjas reikalauja, prie jų pridėdamas gavėjo užpildytas blankas CN 18, kuriame patvirtinama, kad ieškomos siuntos jis negavo. Nustatytam terminui praėjus, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gavimo šalies paskirtojo operatoriaus lėšomis nusiunčiama atsakymas faksu, elektroniniu paštu ar kokiomis nors kitomis telekomunikacijų priemonėmis.

5.7. Į faksu ar elektroniniu paštu pateiktas reklamacijas turi būti atsakoma, jei tai įmanoma, tuo pačiu būdu.

5.8. Jeigu siuntėjas pareiškia, kad nepaisant gavimo šalies paskirtojo operatoriaus patvirtinimo apie siuntos pristatymą gavėjas tvirtina, kad negavo ieškomos siuntos, privaloma laikytis toliau nurodytos procedūros. Gavęs išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus skubų prašymą, gavimo šalies paskirtasis operatorius privalo kaip galima greičiau, bet ne vėliau nei per 30 dienų nuo dienos kai toks prašymas buvo išsiųstas, pateikti siuntėjui patvirtinimą apie siuntos pristatymą per išsiuntimo šalies paskirtąjį operatorių laišku, CN 07 įteikimo pranešimu ar kitomis priemonėmis, pasirašytais pagal **RC 132** straipsnio 4 dalies 1 punktą, ar siuntos gavėjo parašo, patvirtinančio jos gavimą, kopija ar bet kokia kita forma gavimo įrodymo forma pagal **RC 129** straipsnio 7 dalį.

6. Reklamacijos dėl paprastųjų ir įvertintųjų siuntinių, jeigu tarpinės ar gavimo šalies paskirtasis operatorius nėra internetinės reklamacijų sistemos naudotojas.

6.1. Ieškant paprastųjų siuntinių, kuriais keičiamasi pagal bendrojo įrašo sistemą, į reklamaciją CN 08 būtina įrašyti važtos numerį ir išsiuntimo datą. Šis blankas persiunčiamas, jei įmanoma, faksu ar elektroniniu paštu, nesudarant papildomų išlaidų klientui, arba paštu. Tokiu atveju blankas siunčiamas voke be aiškinamojo rašto tarnybine tvarka pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu.

6.2. Išsiuntimo ar gavimo šalies paskirtieji operatoriai pageidavimu reklamacija iš išsiuntimo pašto persiunčiama tiesiogiai gavimo paštui.

6.3. Jei gavusi reklamaciją centrinė gavimo šalies administracija ar specialiai tam paskirtas skyrius gali suteikti informaciją apie galutinį siuntos likimą, užpildoma blanko CN 08 skiltis „Gavimo tarnybos pateikiama informacija“. Siuntą vėluojant pristatyti, sulaikant ar grąžinant į išsiuntimo vietą, motyvas glaustai išdėstomas blanke CN 08.

6.4. Paskirtasis operatorius, negalintis nustatyti nei siuntos įteikimo gavėjui, nei perdavimo pagal nustatytą tvarką kitam paskirtajam operatoriui, nedelsdamas pradeda reikalingą tyrimą. Jis būtinai pažymi su atsakomybe susijusį savo sprendimą blanko CN 08 skiltyje „Galutinis atsakymas“.

6.5. Tinkamai, laikantis **6.3** ir **6.4** punktų sąlygų, užpildytas blankas CN 08, jei įmanoma faksu ar elektroniniu paštu, jei ne, tai pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu grąžinamas paštui, kuris jį užpildė.

6.6. Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius tuo pačiu metu siunčia reklamacijas dėl atviru tranzitu vežamų siuntų, ir tarpinės šalies paskirtajam operatoriui, ir gavimo šalies paskirtajam operatoriui. Reklamacijos dėl uždaroje važtose tranzitu per vieną ar kelis tarpinius operatorius vežamų siuntų iš esmės bus nagrinėjamos tiesiogiai tarp išsiuntimo šalies ir galutinio gavimo šalies paskirtųjų operatorių. Nepaisant to, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gali, kad pagreitintų tyrimo procesą, paprašyti bet kurio tarpinio paskirtojo operatoriaus pateikti atitinkamus išsiuntimo duomenis.

6.6.1 Prie reklamacijų, siunčiamų tarpiniams paskirtiesiems operatoriams būdu, nurodytu Pašto siuntinių vadove, pridedamas blankas CN 37, CN 38 ar CN 41, kaip tinkama. Vadovaujantis **5** straipsnio **6** dalyje nurodytais principais, kopijos gali būti siunčiamos elektroniniu ar fiziniu paštu.

6.6.2. Jei prireikia konsultacijos, tarpinis paskirtasis operatorius persiunčia blanką CN 08 kitam paskirtajam operatoriui ir atitinkamą CN21 formą gavimo šalies paskirtajam operatoriui kaip tiktai galima greičiau, tačiau per laikotarpį, neviršijantį 10 dienų.

7. Reklamacijos dėl įteikimo pranešimo negrąžinimo siuntėjui

7.1. RC 132 straipsnio 4 dalies 3 punkte numatytu atveju ir tuo atveju, jei siunta buvo pristatyta, gavimo šalies paskirtasis operatorius pasirūpina, kad ant blanko CN 07 „Įteikimo pranešimas“, su užrašu „Duplicata“ („Dublikatas“), pasirašytą siuntą gavęs asmuo. Laikantis įteikimo pranešimą išsiunčiančios šalies teisės aktų nuostatų, vietoj siuntą gavusio asmens parašo ant įteikimo pranešimo dublikato prie blanko CN 07 leidžiama pridėti pagal vidaus taisyklės naudojamo dokumento, kurį pasirašė siuntą gavęs asmuo, kopiją arba elektroninio parašo, padėto įteikiant siuntą, kopiją. Blankas CN 07 lieka pridėtas prie reklamacijos CN 08, kad vėliau būtų įteiktas jos pateikėjui.

8. Jei reklamacija susijusi su kitoje šalyje pateiktu siųsti siuntiniu, paskirtajam operatoriui arba siuntinio išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus specialiai paskirtam skyriui perduodamas blankas CN 08. Jis turi ją pasiekti per terminą, nustatytą dokumentams saugoti. Pateikimo siųsti kvitas turi būti pateiktas, bet prie blanko CN 08 nepridedamas. Pastarajame turi būti įrašyta „Vu réceptionné de dépôt n° ... délivré le ... par le bureau de ... “ (Seen, certificate of posting No... issued on... by the office of...) („Pateikimo siųsti kvito Nr., išduotas ..., ... pašto skyriuje, pateiktas“).

9. Šiam straipsniui netaikomos jokios išlygos dėl reklamacijų apdorojimo ir sureguliuavimo laikotarpių, išskyrus numatytas dvišaliuose susitarimuose.

5 skyrius

Muitinės klausimai

RC 151 straipsnis

Deklaracija muitinei ir pašto siuntinių muitinis tikrinimas

1. Paskirtieji operatoriai neprisiima jokios atsakomybės už deklaracijas muitinei. Atsakomybė už deklaracijų muitinei pildymą tenka išimtinai siuntėjui. Tačiau paskirtieji operatoriai turi imtis visų reikiamų priemonių, kad klientai būtų supažindinti su muitinės formalumų atlikimo sąlygomis, ir, svarbiausia, patikrinti, kad būtų teisingai užpildytos deklaracijos muitinei CN 23, taip palengvindamos ir paspartindamos siuntų muitinį tikrinimą.

2. Paskirtieji operatoriai imasi visų priemonių, kad oro pašto siuntiniai muitinėje būtų patikrinti kaip galima greičiau.

RC 152 straipsnis

Tarifas už pateikimą muitinei

1. Konvencijos **20** straipsnio **2** dalyje numatytas didžiausias orientacinis tarifas už pateikimą muitinei, kuris gali būti taikomas siuntiniams, pateikiamiems muitiniam tikrinimui išsiuntimo šalyje, yra 0,65 SDR už siuntinį.
2. Pagal Konvencijos **20** straipsnio **2** dalį, gavimo šalyje muitiniam tikrinimui pateikiamiems siuntiniams gali būti taikomas didžiausias 3,27 SDR orientacinis tarifas už siuntinį.
3. Jei nėra specialaus susitarimo, mokestis imamas siuntinio įteikimo gavėjui metu. Tačiau siuntinių be mokesčių ir rinkliavų atveju mokestį už pateikimą muitinei gavimo šalies paskirtasis operatorius ima išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus naudai.

RC 153 straipsnis

Muito ir kitų mokesčių panaikinimas

1. Paskirtieji operatoriai įsipareigoja kreiptis į kompetentingas savo šalies institucijas prašydamos, kad būtų panaikinti mokesčiai (įskaitant muitą), susiję su siuntiniu:
 - 1.1. grąžinamam siuntėjui;
 - 1.2. persiunčiamam į trečiąją šalį;
 - 1.3. kurio atsisakė siuntėjas;
 - 1.4. dingusiu jų tarnyboje arba sunaikintu dėl visiško turinio sugadinimo;
 - 1.5. išplėstu ar sugadintu jų tarnyboje.
2. Išplėtimo ir sugadinimo atvejais panaikinti mokesčius prašoma tik dėl trūkstamo turinio vertės arba turinio vertės sumažėjimo.

6 skyrius

Paskirtųjų operatorių atsakomybė

RC 154 straipsnis

Šalims narėms ar paskirtiesiems operatoriams tenkanti atsakomybė

1. Principai

- 1.1. Paskirtiesiems operatoriams tenka atsakomybė tiek už atviru tranzitu, tiek už uždaroje važtose vežamus siuntinius arba grąžinamus siuntinius, ant kurių nėra nuorodos apie jų neįteikimo priežastį.
- 1.2. Paskirtieji operatoriai, prisiimantys galimų nuostolių riziką dėl *force majeure* aplinkybių, jų šalyje pateikusiems siūsti siuntinius siuntėjams atsako už viso siuntimo metu dėl *force majeure* aplinkybių prarastus, išplėstus ar sugadintus siuntinius. Šis įsipareigojimas apima ir galimas siuntinio persiuntimo ar grąžinimo siuntėjui išlaidas.
- 1.3. Paskirtasis operatorius, kurios tarnyboje siuntinys buvo prarastas, išplėstas, sugadintas ar nemotyvuotai grąžintas, remdamasi savo šalies teisės aktais turi nuspręsti, ar šį praradimą, išplėsimą, sugadinimą ar nemotyvuotą grąžinimą lėmė aplinkybės, laikytinos *force majeure* atveju. Apie jas pranešama išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriui, jei šis to reikalauja.
- 1.4. Paskirtieji operatoriai, kurie keičiasi išpirktiniais siuntiniais, atsako įsipareigodami atlyginti žalą ne didesne suma nei išpirka, už išpirktinių siuntinių įteikimą neimant išpirkos arba imant mažesnę mokestį nei išpirkos suma. Paskirtieji operatoriai visiškai neatsako už galimą vėlavimą inkasuojant ir išsiunčiant pinigines lėšas.

2. Kompensacijos išmokėjimo sąlygos

2.1. Kompensacijai, mokėtinai dėl tarpinės šalies ar gavimo šalies paskirtojo operatoriaus užsitrauktos atsakomybės, taikomos šios sąlygos:

2.1.1. Atsižvelgiant į **RC 167 straipsnio 1 dalies 5 punktą**, siuntinys turi būti identifikuotas unikaliu išsiuntimo identifikatoriumi su brūkšniniu kodu, atitinkančiu standartą S10, paskelbtą PPS Techninių standartų vadove.

Pašto siuntinių reglamentas

2.1.2. Paskirtasis operatorius privalo įvesti reklamaciją į išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus bendrą internetinę reklamacijų sistemą, jeigu abu paskirtieji operatoriai naudoja tokią pačią sistemą.

2.1.3. Jeigu atsakingas paskirtasis operatorius nėra internetinės reklamacijų sistemos naudotojas, reklamacija surašoma vadovaujantis **RC 150 straipsnio 3 dalimi**.

3. Žalos atlyginimas

3.1. Konvencijos numatytas žalos atlyginimas už paprastuosius siuntinius jokia būdu negali viršyti sumos, gautos sudėjus 40 SDR atlyginimo tarifą už siuntinį ir 4,50 SDR tarifą už kilogramą.

3.2. Paskirtieji operatoriai gali susitarti, kad tarpusavyje taikys 130 SDR atlyginimo tarifą už siuntinį, neatsižvelgdamos į jo svorį.

3.3. Konvencijos **23** straipsnio **3** dalies **1** punkte numatyta kompensacija už paprastuosius siuntinius, kurie buvo dalinai išplėšti ar dalinai sugadinti, negali viršyti atitinkamų sumų, gautų sudėjus **3** dalies **1** punkte ar **2** punkte numatytus atlyginimo tarifus už siuntinius, kurie buvo pilnai išplėšti ar pilnai sugadinti.

3.4. Kompensacija, sumokama siuntinio nemotyvuoto grąžinimo atveju, atitinka siuntinio pateikimo siūsti metu sumokėtų mokesčių sumą išsiuntimo šalyje ir dėl grąžinimo susidariusias išlaidas.

RC 155 straipsnis

Išplėštų ar sugadintų siuntinių įteikimas

1. Įmonė, įteikianti išplėštą ar sugadintą siuntinį, dviem egzemplioriais surašo aktą CN 24 ginčytinu klausimu ir pateikia, jei tai įmanoma, patvirtinti gavėjo parašu. Vienas jo egzempliorius įteikiamas gavėjui arba pridedamas prie siuntinio, jei siuntinio atsisakoma arba jis persiunčiamas. Kitas egzempliorius lieka pas aktą surašiusį paskirtąjį administratorių. **Trečias egzempliorius siunčiamas su registruotuoju laišku, elektroniniu paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis į atitinkamą įmonę, nurodytą šalies, kuriai priklauso išsiuntimo apkaitos įmonė, Elektroniniame pašto siuntinių vadove.**

2. Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius, gavęs akto CN 24 kopiją pagal 1 dalį ar RC 189 straipsnio 2 dalį, informuoja siuntėją, kad siuntinys buvo išplėštas ar sugadintas.

3. Jei vidaus taisyklės to reikalauja, gavėjui atsisakius pasirašyti aktą CN 24, pagal 1 dalį apdorotas siuntinys grąžinamas siuntėjui.

4. Gavimo apkaitos įmonės pagal **RC 189** straipsnio **2** dalį surašyto akto CN 24 egzempliorius siuntinio įteikimo atveju apdorojamas atsižvelgiant į gavimo šalies taisykles. Jei siuntinio atsisakoma, aktas CN 24 lieka pridėtas prie siuntinio.

5. Jei atsakomybe, remiantis Konvencijos **22** straipsnio **1** dalimi, turi būti pasidalyta su kitu paskirtuoju operatoriumi, tuo tikslu įregistruojamas, naudojantis internetine reklamacijų sistema, laiškas su prašymu, prie kurio pridedama akto CN 24 kopija arba vertimas. Prireikus prie laiško pridedama ir **RC 186** straipsnio **4** dalyje minimo patikrinimo pranešimo CP 78 kopija naudojantis internetine reklamacijų sistema.

RC 156

Siuntėjo atsakomybės nustatymas

1. Paskirtasis operatorius, nustatęs, kad žala padaryta dėl siuntėjo kaltės, praneša apie tai išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriumi, kuri prireikus siuntėjui gali pateikti ieškinį.

RC 157 straipsnis

Kompensacijos išmokėjimas

1. Išsiuntimo arba gavimo šalies paskirtasis operatorius, atsižvelgdamas į aplinkybes, turi teisę išmokėti kompensaciją turinčiam į ją teisę asmeniui to paskirtojo operatoriaus vardu, kuris dalyvavo vežimo metu ir laiku buvo įspėtas, praėjus dviem mėnesiams, o, jei tai buvo pranešta faksimiliniu

ryšiu ar kitu elektroniniu būdu, leidžiančiu patvirtinti reklamacijos gavimą, – praėjus trisdešimčiai dienų, nedavė galutinio atsakymo į paklausimą arba nepranešė, kad:

- 1.1. žala buvo padaryta dėl *force majeure* aplinkybių;
- 1.2. siuntą dėl joje siunčiamų daiktų sulaikė, konfiskavo ar sunaikino kompetentinga institucija arba ji buvo konfiskuota remiantis gavimo šalies teisės aktais.
2. Dviejų mėnesių ir trisdešimties dienų laikotarpiai, numatyti 1 dalyje, pradedami skaičiuoti nuo dienos, kurią išsiuntimo šalies operatorius tinkamai užpildė blanką CN 08, įskaitant reikalingą informaciją apie važtų perdavimą.
3. Ši sąlyga galioja tik tuomet, jeigu paskirtasis operatorius išsiuntė CN 08 blanką teisingu paskirto operatoriaus gavėjo adresu, nurodytu Pašto siuntinių vadove ar atnaujintame tarptautinio biuro aplinkraštyje.
4. Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gali išmokėti kompensaciją teisę į tai turinčiam asmeniui gavimo šalies paskirtojo operatoriaus lėšomis, kuris, gavęs išsiuntimo šalies paskirtojo operatoriaus prašymą pateikti patvirtinimą apie siuntas, dėl kurios pareikšta reklamacija, paminėta **RC 150** straipsnio **5** dalies **8** punkte, įteikimą praėjus trisdešimčiai dienų nuo šio prašymo išsiuntimo dienos, nedavė išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriumi atsakymo į pakartotinį pareiškimą dėl netinkamo paslaugos vykdymo.
5. Išsiuntimo arba gavimo šalies paskirtasis operatorius, atsižvelgdamas į aplinkybes, turi teisę atidėti kompensacijos išmokėjimą turinčiam į ją teisę asmeniui tuo atveju, jei reklamacijos blankas buvo nevisai ar netiksliai užpildytas ir turėjo būti grąžintas papildyti ar pakeisti įrašus, todėl pasibaigė 1 dalyje nustatytas terminas. Kompensacija gali būti sumokėta pasibaigus papildomam dviejų mėnesių laikotarpiui, praėjusiam nuo tos dienos, kai blankas CN 08 buvo papildyti ar pakeisti įrašai. Jei reklamacijos įrašai nebuvo nei papildyti, nei pakeisti, suinteresuotas paskirtasis operatorius turi teisę nemokėti kompensacijos turinčiam į ją teisę asmeniui.
6. Jei kalbama apie reklamaciją, susijusią su išpirktine siunta, išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriumi leidžiama išmokėti išpirktos sumos dydžio kompensaciją turinčiam į ją teisę asmeniui tos gavimo šalies paskirtojo operatoriaus, kuris laiku įspėtas, praėjus dviem mėnesiams nedavė galutinio atsakymo į paklausimą, lėšomis.
7. Šiam straipsniui netaikomos jokios išlygos dėl reklamacijų apdorojimo ir suregulavimo laikotarpių, kompensacijos išmokėjimo ir patirtų išlaidų atlyginimo paskirtiesiems operatoriams-mokėtojams laikotarpiu ir sąlygų, išskyrus numatytas dvišaliuose susitarimuose.

RC 158 straipsnis

Kompensacijos išmokėjimo terminas

1. Kompensacija turi būti išmokėta kaip galima greičiau, vėliausiai per tris mėnesius, skaičiuojant nuo kitos dienos, kai buvo pateikta reklamacija.
2. Šiam straipsniui netaikomos jokios išlygos dėl kompensacijos išmokėjimo laikotarpio, išskyrus numatytas dvišaliuose susitarimuose.

RC 159 straipsnis

Kompensacijos išmokėjimas tarnybine tvarka

1. Jei grąžinto blanko CN 08 skiltys „Renseignements à fournir par les services intermédiaires“ („Tarpinių tarnybų pateikiama informacija“), „Renseignements à fournir par le service de destination“ („Gavimo tarnybos pateikiama informacija“) ir „Réponse définitive“ („Galutinis atsakymas“) neužpildytos, tai pagal **RC 151** straipsnio **1** dalį negali būti laikoma galutiniu atsakymu.

RC 160 straipsnis

Paskirtųjų operatorių tarpusavio atsakomybės nustatymas

1. Kol neįrodyta kitaip, atsakomybė tenka tam paskirtajam operatoriui, kuris priėmė siuntą ir per vieną mėnesį nepareiškė pastabų pateikdamas CN 43 patikrinimo pranešimą ir/ar CP 78 patikrinimo pranešimą, ar įteikimo lydraštį CN 37, CN 38 ar CN 41, važtos, kurioje siunta buvo siunčiama, priėmimo metu, ir, pasinaudojęs visomis teisėtomis paieškos priemonėmis, negali nei nustatyti įteikimo gavėjui, nei prirėikus jos perdavimo pagal nustatytą tvarką kitam paskirtajam operatoriui.
2. Jei siuntinys prarandamas, išplėšiamas ar sugadinamas vežimo metu ir neįmanoma nustatyti, kokioje teritorijoje ar kokios šalies tarnyboje tai įvyko, paskirtieji operatoriai atlygina žalą lygiomis dalimis. Bet jei kalbama apie paprastąjį siuntinį ir jei kompensacijos suma neviršija pagal Konvencijos 23 straipsnio 3 dalies 1 punktą apskaičiuotos sumos už 1 kg siuntinį, šią sumą, pasidalijusios perpus, sumoka išsiuntimo ir gavimo šalies paskirtieji operatoriai, neprisidedant tarpinėms administracijoms.
3. Dėl įvertintųjų siuntų prisiimantys atsakomybę paskirtieji operatoriai kitų paskirtųjų operatorių atžvilgiu jokių būdu nėra įpareigoti mokėti didesnę sumą, negu didžiausia jų nusistatyta įvertinimo suma.
4. Paskirtieji operatoriai, kurie neteikia įvertintųjų siuntų paslaugos, dėl tokių siuntų vežimo uždaroje važtose prisiima atsakomybę, numatytą už registruotąsias siuntas ir, atitinkamai, už paprastuosius siuntinius. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai paskirtieji operatoriai neprisiima atsakomybės už įvertintųjų siuntų vežimą savo naudojamuose laivuose ar orlaiviuose.
5. Jei įvertintoji siunta buvo prarasta, išplėšta ar sugadinta įvertintųjų siuntų paslaugos neteikiančio tarpinio paskirtojo operatoriaus teritorijoje ar tarnyboje, tarpinio paskirtojo operatoriaus neatlygintą žalą atlygina išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius. Ta pati taisyklė taikoma ir tada, kai žalos dydis yra didesnis už tarpinio paskirtojo operatoriaus nusistatytą didžiausią įvertinimo sumą.
6. Muitus ir kitus mokesčius, kurių nebuvo galima panaikinti, moka už siuntinio praradimą, išplėšimą ar sugadinimą atsakingas paskirtasis operatorius.
7. Kompensaciją sumokėjęs paskirtasis operatorius dėl visos šios kompensacijos sumos perima ją gavusio asmens reikalavimo teisę bet kokio galimo ieškinio, kuriame atsakovas yra arba gavėjas, arba siuntėjas, arba tretieji asmenys, atveju.

RC 161 straipsnis

Paskirtųjų operatorių tarpusavio atsakomybės nustatymo būdai

1. Kol neįrodyta kitaip ir atsižvelgiant į **RC 160** straipsnio 2 dalį, tarpinės ar gavimo šalies paskirtasis operatorius atleidžiamas nuo bet kokios atsakomybės, jei:
 - 1.1. jis laikėsi su važtų ir siuntinių tikrinimu ir pažeidimų konstatavimu susijusių nuostatų;
 - 1.2. jis gali įrodyti, kad reklamacija jai buvo įteikta, kai jau buvo sunaikinti su ieškamu siuntiniu susiję tarnybiniai dokumentai, pasibaigus nustatytam jų saugojimo laikui; ši išlyga nepažeidžia reklamaciją pateikusiojo teisių.
2. Jei tai, kad siuntinys buvo išplėštas ar sugadintas, yra nustatoma gavimo šalyje arba, kai siuntinys gražinamas siuntėjui, šalyje, kurioje šis gyvena, tos šalies paskirtasis operatorius turi įrodyti, kad:
 - 2.1. nei ant siuntinio pakuotės, nei ant užtaisymo vietos nebuvo jokių pastebimų išplėšimo ar sugadinimo žymių;
 - 2.2. jei tai įvertintasis siuntinys, jo svoris liko toks pat, koks buvo nustatytas pateikiant siųsti;
 - 2.3. jei tai uždaroje taroje siunčiami siuntiniai, tara ir jos užtaisymas buvo nepažeisti.
3. Jei 2 dalyje minimas įrodymas pateikiamas, joks kitas su tuo susijęs paskirtasis operatorius negali išvengti jam tenkančios atsakomybės dalies remdamasi tuo, kad kai perdavė siuntinį kitam paskirtajam operatoriui, šis nepateikė jokių prieštaravimų.
4. Tuo atveju, jei buvo siunčiami siuntiniai, įrašyti bendru skaičiumi, joks su tuo susijęs paskirtasis operatorius negali, siekdamas išvengti jam tenkančios atsakomybės dalies, remtis tuo faktu, kad važtoje rastų siuntinių skaičius skiriasi nuo to, kuris nurodytas lydraštyje.

5. Kai siunčiami siuntiniai, įrašyti bendru skaičiumi, suinteresuoti paskirtieji operatoriai taip pat gali susitarti, kad dėl kai kurių bendru susitarimu nustatytų rūšių siuntinių praradimo, išplėšimo ar sugadinimo atsakomybė būtų dalijamasi.

6. Jei siuntinys buvo prarastas, išplėštas ar sugadintas *force majeure* aplinkybėmis, paskirtieji operatoriai, kurių teritorijoje arba kurių tarnybose buvo padaryta žala, yra atsakingi už tai išsiuntimo šalies paskirtiesiems operatoriams tik tuo atveju, jei abu paskirtieji operatoriai yra prisiėmę *force majeure* aplinkybių riziką.

RC 162 straipsnis

Sumokėtos kompensacijos susigražinimas iš oro vežėjų

1. Jei siuntinys buvo prarastas, išplėštas ar sugadintas oro transporto įmonės tarnyboje, paskirtasis operatorius, imantis mokesčių už transporto paslaugas, privalo atlyginti išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriumi siuntėjui jo sumokėtą kompensaciją. Jis turi susigražinti šią sumą iš atsakingos oro transporto įmonės. Jei išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius už transporto paslaugas atsiskaito tiesiogiai su oro transporto bendrove, ji pati turi reikalauti, kad ši bendrovė atlygintų šią sumą.

RC 163 straipsnis

Atlyginimas kompensaciją sumokėjusiems paskirtiesiems operatoriams

1. Atsakomybę prisiimantis paskirtasis operatorius arba tas, už kurį buvo sumokėta, turi atlyginti visą sumą paskirtajam operatoriumi, kuris sumokėjo kompensaciją, mokesčius ir rinkliavas teisę į tai turinčiam asmeniui pagal privalomą informaciją, pateiktą internetinėje reklamacijų sistemoje. Tačiau, jeigu tarpinės šalies paskirtasis operatorius ar gavimo šalies paskirtasis operatorius nėra internetinės reklamacijų sistemos naudotojas, privaloma informacija turi būti nurodyta CN 08 blanke. Atlyginta turi būti per du mėnesius nuo tos dienos, kai buvo pranešta apie kompensacijos sumokėjimą.

2. Jei kompensaciją, mokesčius ir rinkliavas teisę į tai turinčiam asmeniui privalo sumokėti keli paskirtieji operatoriai, tai visą sumą, susidedančią iš kompensacijos, mokesčių ir rinkliavų, sumokėtų teisę į tai turinčiam asmeniui, sumokėjusiam paskirtajam operatoriumi per 1 dalyje nurodytą terminą turi pervesti pirmasis paskirtasis operatorius, kuris pagal nustatytą tvarką gavęs ieškomą siuntą negali įrodyti, kad ji tinkamai perduota atitinkamai tarnybai. Šis paskirtasis operatorius turi susigražinti iš kitų paskirtųjų operatorių joms galinčią tekti kompensacijos, sumokėtos teisę į ją turinčiam asmeniui, dalį.

3. Paskirtieji operatoriai, kurių atsakomybė visiškai įrodyta, bet kurie iš pradžių atsisakė sumokėti kompensaciją, turi prisiimti sumokėti visas papildomas išlaidas, susijusias su nepateisinamu mokėjimo vilkinimu.

RC 164 straipsnis

Paskirtųjų operatorių tarpusavio atsiskaitymas už kompensacijas

1. Jei praėjus metams nuo tos dienos, kai buvo išsiųstas leidimas išmokėti kompensaciją, sumokėjęs paskirtasis operatorius neatskaitė tos sumos iš atsakingo paskirtojo operatoriaus, tada leidimas yra laikomas netekusiu galios. Jį gavęs paskirtasis operatorius tokiu atveju nebeturi teisės reikalauti atlyginti galimai sumokėtą kompensaciją.

2. Kai atsakomybė pripažįstama, taip pat **RC 157** straipsnio 1 dalyje nustatytu atveju, kompensacijos suma taip pat gali būti automatiškai susigražinta iš atsakingo paskirtojo operatoriaus arba tiesiogiai, arba tarpininkaujant paskirtajam operatoriumi, per kurį nuolat atliekami atsiskaitymai su atsakingu paskirtuoju operatoriumi.

3. Jei siuntėjui ar gavėjui įteikiama atsiradusi siunta, sumokėjus kompensacijos dydžio išpirką, ši suma gražinama nuostolį padengusiam paskirtajam operatoriumi arba, jei yra pagrindas,

Pašto siuntinių reglamentas

paskirtiesiems operatoriams per vieną metų laikotarpį, skaičiuojant nuo kompensacijos išmokėjimo dienos.

4. Išsiuntimo ir gavimo šalies paskirtieji operatoriai gali susitarti, kad visą žalą atlyginti įpareigojamas tas paskirtasis operatorius, kuris privalo sumokėti teisę į tai turinčiam asmeniui.

5. Su paskirtuoju operatoriumi kreditoriumi atsiskaitoma vadovaujantis **RC 215** ir **RC 216** straipsniuose nustatytais apmokėjimo taisyklėmis.

RC 165 straipsnis

Mokėtinų kompensacijų už siuntinius apskaita

1. Jei yra pagrindas atskaityti mokėjimus iš atsakingų paskirtųjų operatorių ir jei kalbama apie kelias sumas, šios susumuojamos blanke CN 48. Bendra suma perkeliama į **RC 211** straipsnio **3** dalyje nurodytą sąskaitą CP 75.

2. Ginčytinų reikalavimų išmokėti kompensaciją atvejais, nesusijusiais su straipsniu **RC 157**, gautu blanko CN 48 forma, paprašius siunčiantis paskirtasis operatorius pateikia įrodymą savo reikalavimui pagrįsti, įskaitant atitinkamų CN 08 blankų abiejų pusių kopiją, jei nesinaudojama internetine reklamacijų sistema.

7 skyrius

Su siuntinių perdavimu, siuntimu ir gavimu susijusios nuostatos

RC 166 straipsnis

Bendrieji apkaitos siuntiniais principai

1. Paskirtieji operatoriai gali, tarpininkaujant vienam ar keliems iš jų, tarpusavyje keistis tiek uždaromis važtomis, tiek atviru tranzitu vežamais siuntiniais pagal poreikius ir paslaugos reikalavimus.

2. Jei dėl ypatingų aplinkybių paskirtasis operatorius yra priverstas laikinai visai ar iš dalies sustabdyti savo paslaugų teikimą, jis turi nedelsdamas apie tai įspėti suinteresuotus paskirtuosius operatorius.

3. Jei siuntiniai vežami tranzitu per kokią nors šalį nedalyvaujant tos šalies paskirtajam operatoriui, šalis narė arba tranzito šalies paskirtasis operatorius nėra atsakingi už tokią tranzito formą.

4. Paskirtieji operatoriai turi teisę su ribota pirmenybe siųsti oru žemės pašto siuntinius. Paskirtasis gavimo operatorius Oficialiame bendro pobūdžio informacijos, susijusios su pašto siuntinių paslauga, rinkinyje, nurodo šiuos siuntinius priimančią apkaitos įmonę ar gavimo oro uostą

5. Kiekvienas paskirtasis operatorius praneša sąlygas, kuriomis jis priima tranzitu siųsti siuntinius toms šalims, kurioms jis gali tarpininkauti. Tuo tikslu jis naudoja lenteles CP 81 ir CP 82. Jose nurodomos ir jam taikytinos tarifų dalys.

6. Oficialiame bendro pobūdžio informacijos, susijusios su pašto siuntinių paslauga, rinkinyje pateikiama išsami informacija apie apkaitą siuntiniais.
7. Remdamiesi šia informacija ir paskirtųjų tarpinių operatorių lentelėmis CP 81 ir CP 82, kiekvienas paskirtasis operatorius nustato kelius, kuriais turi būti siunčiami jo siuntiniai. Pagal šiuos duomenis jis taip pat nustato iš siuntėjų imtinus mokesčius.
8. Paskirtieji operatoriai **elektroniniu būdu** tiesiogiai siunčia vienas kitam lenteles CP 81 ir CP 82 mažiausiai prieš mėnesį iki jos pradedamos taikyti. Jie nusiunčia lentelių kopijas Tarptautiniam biurui. Apie vėlesnius šių lentelių pakeitimus pranešama tokiu pat būdu. **Jeį tai nebūtų įmanoma, pranešimas turi būti siunčiamas paprastu paštu.** Šis pranešimo terminas netaikomas **RC 201** straipsnio **1** dalyje nustatytais atvejais.
9. Kiekvienas paskirtasis operatorius privalo tais pačiais keliais ir būdais, kuriuos naudoja siųsdamas savo siuntinius, siųsti tranzitu per savo teritoriją ir tuos siuntinius, kuriuos jam įteikia kitas paskirtasis operatorius.
10. Jeigu siuntimas numatytu keliu nutraukiamas, tranzitu siunčiami siuntiniai vežami kitu tinkamiausiu keliu.
11. Jei vežant nauju keliu susidaro daugiau išlaidų (papildomos tarifų dalys už vežimą sausuma ar jūra), paskirtasis tranzito operatorius vadovaujasi **RC 201** straipsnio **1** dalimi.
12. Siuntiniai turi būti vežami tranzitu Konvencijoje ir šiame Reglamente nustatytais sąlygomis, net jei paskirtasis siuntinių išsiuntimo ar gavimo operatorius neteikia pašto siuntinių paslaugos.
13. Tarp šalių, kurias skiria viena ar kelios tarpinės teritorijos, paskirtųjų operatorių siuntiniai vežami suinteresuotų paskirtųjų operatorių sutartais keliais.
14. Kiekvienas paskirtasis operatorius, teikiantis oro pašto siuntinių paslaugą, privalo tais oro keliais, kuriuos naudoja savo siuntoms, siųsti ir tokios pat rūšies oro siuntinius, kuriuos jam perduoda kitas paskirtasis operatorius. Jei oro pašto siuntinių vežimas kitu keliu teikia privalumą, palyginti su esamu oro keliu, oro pašto siuntiniai turi būti vežami tuo kitu keliu.
15. Paskirtieji operatoriai, neteikiantys oro pašto siuntinių paslaugos, juos veža tais oro keliais, kuriuos naudoja savo oro pašto korespondencijai siųsti. Jei oro kelio nėra, oro pašto siuntinius šie paskirtieji operatoriai veža tais žemės keliais, kuriuos paprastai naudoja kitiems siuntiniams.
16. Apkaitą siuntinių važtomis atlieka vadinamosios apkaitos įmonės. Kiekvieną kartą, kai pašto blanke turi būti nurodyta apkaitos įmonė, tai turi būti atliekama pagal taisykles, nustatytas PPS techniniame standarte S34 (Tarptautinio pašto apdorojimo centrų registravimas). Šiame standarte nustatyta, kad būtina nurodyti:
 - 16.1. apkaitos įmonės pavadinimą;

Pašto siuntinių reglamentas

- 16.2. paskirtojo operatoriaus, kuriam pavaldi apkaitos įmonė, pavadinimą;
- 16.3. identifikatoriuose su brūkšniniu kodu: kodą S34, leidžiantį identifikuoti apkaitos įmonę.
17. Paskirtieji operatoriai, išsiunčiantys daugiau kaip 100 tonų siuntinių per metus, turi laikytis toliau išdėstytų nurodymų, taip raginami elgtis ir visi kiti paskirtieji operatoriai:
- 17.1. žymėti tarą naudojantis PPS standartiniais identifikatoriais, susijusiais su taros turiniu (standartas S9);
- 17.2. pagal standartą S47 įtraukti identifikatorių S9 į taros žymą;
- 17.3. iš anksto elektroniniu būdu pranešti apie visas išsiunčiamas važtas, naudojantis PPS standartus atitinkančiais pranešimais, kuriuose nurodomi kiekvienoje važtoje esančios taros identifikatoriai S9;
- 17.4. elektroniniu būdu, naudojantis atsakymo ir/arba informavimo apie įvykius pranešimais, atitinkančiais PPS standartus, patvirtinti atsiunčiamos taros, apie kurią buvo pranešta iš anksto, gavimą.
18. Kiekvienais metais bus mažinami kiekio reikalavimai, kad paskirtieji operatoriai galėtų taikyti šiuos standartus. Nuo 2011 m. kiekis sumažinamas iki 75 tonų siuntinių per metus; nuo 2012 m. – iki 50 tonų siuntinių, o nuo 2013 m. – iki 25 tonų siuntinių.
19. Paskirtasis operatorius apkaitos įmonės, už kurias jis atsakingas, privalo įrašyti į Tarptautinio pašto apdorojimo centrų kodų sąrašą. Šis sąrašas skelbiamas PPS tinklalapyje.
20. Visuose blankuose apkaitos įmonė identifikuojama pagal tokį savo pavadinimą ir paskirtojo operatoriaus, kuriam ji pavaldi, pavadinimą, koks paskelbtas pirmiau minėtame kodų sąrašė.
21. Identifikatoriuose su brūkšniniu kodu kiekvieną apkaitos įmonę leidžia identifikuoti kodas S34. Administracijos turėtų sudaryti operatorių, kuriems pavaldus kiekvienas centras, turintis kodą jų duomenų bazėse, sąrašą.

RC 167 straipsnis

Pašto siuntinių žymėjimas brūkšniniais kodais ir jų specifikacijos

1. Visi paskirtieji operatoriai privalo žymėti visus išsiunčiamus tarptautinius pašto (oro, S.A.L. ir žemės) siuntinius vienu vieninteliu identifikatoriumi su brūkšniniu kodu. Specifikacijos yra tokios:
- 1.1 Kiekvienas siuntinys turi būti identifikuojamas unikaliu identifikatoriumi, atitinkančiu standartą S10, paskelbtą PPS Techninių standartų rinkinyje. Jis turi būti dedamas toje pačioje pusėje ir kuo arčiau gavėjo adreso. Šis identifikatorius ant siuntos dedamas įskaitoma plika akimi forma ir kaip brūkšninis kodas, atitinkantis standarto reikalavimus.
- 1.2** Paskirtieji išsiuntimo, tranzito ar gavimo operatoriai gali dėti papildomus brūkšninius kodus, nenaudodami S10 formato, jei šie kodai nėra neuždengia siuntėjo adreso arba adreso, kuriuo siuntą reikėtų grąžinti, bei paskirtojo išsiuntimo operatoriaus uždėto siuntos identifikatoriaus, atitinkančio S10 standartą.

- 1.3** Paskirtasis tranzito ar gavimo operatorius gali dėti ant siuntos S10 standartą atitinkantį identifikatorių, kuris yra tapatus (pagal jame esančius duomenis) paskirtojo išsiuntimo operatoriaus uždėtam identifikatoriui. Tokiu atveju nebūtina panaikinti ar ištrinti paskutinio uždėto S10 standartą atitinkančio identifikatoriaus, jeigu siunta yra persiunčiama kitam paskirtajam operatoriui arba gražinama paskirtajam išsiuntimo operatoriui.
- 1.4** Jei paskirtasis tranzito ar gavimo operatorius deda S10 formato brūkšninį kodą, kuriame esantys duomenys skiriasi nuo paskirtojo išsiuntimo operatoriaus uždėto atitinkančio S10 standartą identifikatoriaus duomenų, tai paskutinis uždėtas S10 formato brūkšninis kodas panaikinamas arba ištrinamas, jeigu siunta yra persiunčiama kitam paskirtajam operatoriui arba gražinama paskirtajam išsiuntimo operatoriui.
- 1.5** Paskirtieji operatoriai gali tarpusavyje susitarti naudoti unikalius identifikatorius ir brūkšninius kodus, kurie jau taikomi tarptautiniams siuntiniams.
- 1.6** Paskirtieji operatoriai gali tarpusavyje susitarti naudoti transporto priemonių identifikavimo kodus, atitinkančius standartą S26 (Siuntiniams taikomi transporto priemonių identifikavimo kodai), paskelbtą PPS Techninių standartų rinkinyje.

RC 168 straipsnis

Sekimas ir paieška. Siuntų ir važtų specifikacijos

1. Paskirtieji operatoriai, naudojantys sekimo ir paieškos sistemą, pateikia sekimo duomenis apie iš jų nacionalinės teritorijos išsiųstus ir jų teritorijoje gautus siuntinius pagal M17 – EMSEVT standarto 1.0 versiją (PPS pranešimų apkaitos standartai) ir rūpinasi, kad duomenimis, susijusiais su toliau išvardytais sekimo įvykiais ir duomenų elementais, būtų keičiamasi su visais paskirtaisiais operatoriais partneriais:

1.1 Su įvykiais susiję privalomieji sekimo duomenys

	<i>Įvykis</i>	<i>Aprašymas</i>	<i>Duomenų elementai</i>
1.1.1	EMC	Išsiuntimas iš išsiuntimo apkaitos įmonės	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Apkaitos įmonė
1.1.2	EMD	Gavimas gavimo apkaitos įmonėje	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Apkaitos įmonė
1.1.3	EME	Sulaikymas muitinėje	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis

			Įvykio data Įvykio laikas Apkaitos įmonė Sulaikymo kodas
1.1.4	EMF	Išsiuntimas iš gavimo apkaitos įmonės	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas
1.1.5	EMH	Bandymas pristatyti/Nepavykęs bandymas pristatyti	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Įmonė (pristatymo) Nepavykusio pristatymo kodas
1.1.6	ir/arba EMI	Galutinis įteikimas	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Įmonė (pristatymo)
1.1.7	EMJ	Gavimas tranzito apkaitos įmonėje	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Apkaitos įmonė (tranzito)
1.1.8	EMK	Išsiuntimas iš tranzito apkaitos įmonės	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Apkaitos įmonė (tranzito)
1.1.9	Jei siuntos pateikiamos muitinės kontrolei ir informacija apie EME įvykį buvo įvesta ir išsiųsta, yra būtina įvesti ir perduoti EMF įvykio duomenis.		
1.2	Su įvykiais susiję neprivalomi sekimo duomenis		
	<i>Įvykis</i>	<i>Aprašymas</i>	<i>Duomenų elementai</i>
1.2.1	EMA	Pateikimas siųsti/Surinkimas	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data

			Įvykio laikas Išsiuntimo įmonė
1.2.2	EMB	Gavimas išsiuntimo apkaitos įmonėje	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Apkaitos įmonė
1.2.3	EMG	Gavimas pristatymo įmonėje	Siuntos identifikavimas Gavimo šalis Įvykio data Įvykio laikas Pristatymo įmonė

2. Visi paskirtieji operatoriai įregistruoja ir keičiasi informacija apie iš anksto turimus važtų duomenis ir apie važtos gavimą naudodami PPS pranešimų apkaitos standarto M14 – PREDES 2.0 versiją ir standarto M13 – RESDES 1.1 versiją, įskaitant šiuos susijusius duomenų elementus:

2.1 PREDES 2.0 versija – Būtinų duomenų elementai

Aprašymas

Duomenų elementai

2.1.1	Važtos identifikavimas	Išsiuntimo įmonė Gavimo įmonė Važtos kategorija Važtos klasė Išsiuntimo metai Važtos serijos numeris
2.1.2	Išsiuntimo data/laikas	Važtos uždarymo data Važtos uždarymo laikas
2.1.3	Informacija apie vežimą	Vežėjo kodas
2.1.4	Informacija apie tarą	Taros rūšis Taros identifikatorius Taros skaičius važtoje
2.1.5	Informacija apie siuntas	Siuntos identifikatorius

2.2 RESDES 1.1 versija – Būtinų duomenų elementai

Aprašymas

Duomenų elementai

2.2.1	Važtos identifikavimas	Išsiuntimo įmonė Gavimo įmonė Važtos kategorija Važtos klasė Išsiuntimo metai Važtos serijos numeris
2.2.2	Informacija apie vežimą	Vežėjo kodas
2.2.3	Informacija apie tarą	Taros rūšis Taros identifikatorius Siuntų skaičius taroje
2.2.4	Informacija apie įvykius	Taros įvykio kodas Taros įvykio data Taros įvykio laikas

2.3 Paskirtieji operatoriai, perduodami iš anksto turimus važtos duomenis, abipusiu susitarimu gali naudoti PPS pranešimų apkaitos standarto M41 PREDES 2.1 versiją.

RC 169 straipsnis

Sekimas ir paieška. Orientaciniai persiuntimo terminai

1. Paskirtieji operatoriai turi stengtis laikytis toliau nurodytų terminų, susijusių su informacijos apie siuntų persiuntimo įvykius perdavimu paskirtiesiems operatoriams partneriams, skaičiuojant nuo įvykio laiko:

1.1	EMC	Išsiuntimas iš išsiuntimo apkaitos įmonės	per 24 valandas
1.2	EMJ	Gavimas tranzito apkaitos įmonėje	per 24 valandas
1.3	EMK	Išsiuntimas iš tranzito apkaitos įmonės	per 24 valandas
1.4	EMD	Gavimas gavimo apkaitos įmonėje	per 24 valandas
1.5	EME	Sulaikymas muitinėje	per 24 valandas
1.6	EMF	Išsiuntimas iš gavimo apkaitos įmonės	per 24 valandas
1.7	EMH	Nepavykęs bandymas pristatyti	per 72 valandas
1.8	EMI	Galutinis įteikimas	per 72 valandas

2. Paskirtieji operatoriai turi stengtis laikytis toliau nurodytų terminų, nustatytų informacijai apie važtas perduoti, keičiantis tokia informacija su paskirtaisiais operatoriais partneriais:

2.1	PREDES	Informacijos apie važtas išankstinis pranešimas	per 24 valandas
2.2	RESDES	Informacijos apie važtų gavimą pranešimas	per 24 valandas

RC 170 straipsnis

Sekimas ir paieška. Orientaciniai duomenų perdavimo terminai

1. Paskirtieji operatoriai raginami laikytis toliau nurodytų orientacinių rodiklių, susijusių su informacijos apie siuntų persiuntimo įvykius perdavimu, keičiantis tokia informacija su paskirtaisiais operatoriais partneriais:
 - 1.1. 90 proc. siuntinių, susijusių su EMC įvykiu (Išsiuntimas iš išsiuntimo apkaitos įmonės), duomenys apie EMD įvykį turi būti perduoti per 24 valandas nuo įvykio datos ir valandos.
 - 1.2. 90 proc. siuntinių, susijusių su EMD įvykiu, duomenys apie EMH ir (arba) EMI įvykį turi būti perduoti per 72 valandas nuo įvykio datos ir valandos.

RC 171 straipsnis

Priemonės, taikytinos laikino paslaugų teikimo nutraukimo ir atnaujinimo atvejais

1. Jei paslaugos laikinai nebeteikiamos, suinteresuotas paskirtasis operatorius arba paskirtieji operatoriai turi būti įspėti telekomunikacijų priemonėmis, nurodant, jei įmanoma, kiek laiko paslaugos nebus teikiamos. Tokia pat tvarka taikoma atnaujinus paslaugų teikimą.
2. Tarptautiniam biurui apie laikiną paslaugų teikimo nutraukimą ir teikimo atnaujinimą privaloma pranešti tada, jei manoma, kad apie tai būtina paskelbti bendrą pranešimą. Prireikus Tarptautinis biuras telekomunikacijų priemonėmis perduoda informaciją paskirtiesiems operatoriams.
3. Paskirtasis išsiuntimo operatorius gali padengti siuntėjo sumokėtą siuntimo mokestį, specialiuosius mokesčius ir papildomus oro mokesčius, jei, laikinai nutraukus paslaugų teikimą, su jo siuntos vežimu susijusi paslauga buvo suteikta tik iš dalies ar visai nesuteikta.

RC 172 straipsnis

Įvairūs siuntimo būdai

1. Paprastai siuntinių važtų apkaitai naudojama tara. Kaimyninių šalių paskirtieji operatoriai gali susitarti dėl kai kurių rūšių siuntinių perdavimo ne taroje.
2. Nekaimyninių šalių paskirtųjų operatorių tarpusavio apkaita paprastai vykdoma uždaromis važtomis.
3. Paskirtieji operatoriai gali susitarti dėl apkaitos atviru tranzitu. Siuntinių atviru tranzitu persiuntimas paskirtajam tarpiniam operatoriui yra galimas tik tais atvejais, kai uždarų važtų formavimas gavėjui nepasiteisina. Tačiau privaloma sudaryti uždaras važtas, jei, paskirtojo tarpinio operatoriaus teigimu, atviru tranzitu siunčiami siuntiniai dėl savo pobūdžio trukdo jam atlikti operacijas.
 - 3.1** Apkaitą atviru tranzitu leidžiama vykdyti tik žemiau išvardytomis sąlygomis:
 - 3.1.1** paskirtasis tarpinis operatorius sudaro važtas paskirtajam gavimo operatoriui;

Pašto siuntinių reglamentas

3.1.2 paskirtasis išsiuntimo operatorius ir paskirtasis tarpinis operatorius dėl šios paslaugos ir datos, nuo kurios ji bus teikiama, susitaria iš anksto raštu arba elektroniniu paštu.

4. Žemės pašto siuntiniais, siunčiamais oro keliu (S.A.L.), keičiamasi tomis sąlygomis, dėl kurių tarpusavyje susitarė suinteresuoti paskirtieji operatoriai.

RC 173 straipsnis

Siuntimas uždaroje važtose

1. Siunčiant uždaras važtas, paprastai tara (maišai, krepšiai, dėžės ir kt.) turi būti pažymėta, užtaisyta ir pažymėta žymomis taip, kaip nurodyta toliau.

2. Maišų sudarymas

2.1 Važtos, įskaitant tas, kurios sudarytos tik iš tuščių maišų, sudedamos į maišus, kurių turi būti kiek galima mažiau. Maišai turi būti tvarkingi, kad apsaugotų juose esančias siuntas. Kiekvienas maišas turi turėti žymą.

2.2 Maišai yra užtaisomi, užplombuojami (pageidautina švinu). Plombos taip pat gali būti iš lengvo metalo ar plastmasės. Užtaisymas turi būti toks, kad maišo negalima būtų atidaryti, nepalikus sugadinimo ar sulaužymo žymių. Plombų spauduose turi būti aiškiai lotyniškais rašmenimis parašytas išsiuntimo įmonės pavadinimas arba padaryta žyma, kurios pakaktų tai įmonei nustatyti. Tačiau, paskirtajam išsiuntimo operatoriui pageidaujant, spauduose gali būti parašytas tik paskirtojo išsiuntimo operatoriaus pavadinimas.

2.3 Oro pašto važtoms sudaryti naudojami mėlyni maišai arba maišai su plačiomis mėlynomis juostomis. Žemės pašto važtoms arba oro keliu siunčiamoms žemės pašto važtoms sudaryti naudojami žemės pašto važtoms skirti maišai, kurie yra kitokios spalvos nei oro pašto maišai (pvz., smėlio, rudos, baltos ir t. t.). Tačiau siekdami, kad važtos būtų apdorojamos tinkamai, paskirtieji gavimo operatoriai turi patikrinti visų maišų žymas.

2.4 Ant maišų turi būti aiškiai lotyniškais rašmenimis užrašytas išsiuntimo šalies ar įmonės pavadinimas ir žyma „Postes“ („Paštas“) arba kokio nors kita žyma, įrodanti, kad tai pašto važtos.

3. Važtų žymėjimas

3.1 Maišų žymos turi būti pagamintos iš pakankamai kieto audinio, plastmasės, tvirto kartono, pergamento ar ant medinės lentelės užklijuoto popieriaus. Šiose žymose turi būti skylutė. Naudojamos geltonos ochros spalvos žymos CP 83, CP 84 ir CP 85. Jų forma ir tekstas ant jų turi atitikti PPS standartą S47 arba prie šio Reglamento pridedamus pavyzdžius. Kiekvienoje šių žymų turi būti nurodytas į važtą įeinančio kiekvieno maišo ar taros svoris bruto. Svoris apvalinamas iki didesnio hektogramo, kai jo dalis yra lygi arba viršija 50 gramų, ir iki mažesnio, jei yra priešingai.

3.2 Ant uždaros taros su oro pašto siuntiniais žymų ar šalia nurodyto adreso turi būti užrašas arba žyma „Par avion“ („Oru“).

3.3 Be to, kitai nei maišo formos tarai gali būti pritaikytas specialus užtaisymas, jeigu taip pakankamai apsaugomas turinys.

4. Tarpinės įmonės ant žymų, kurios pritvirtintos prie uždarų tranzitinių važtų maišų ar paketų, neturi rašyti jokio eilės numerio.
5. Įvertintieji siuntiniai vežami atskiroje taroje. Tuo atveju, jei jie vežami tame pačiame maiše su siuntiniais be įvertinimo, įvertintieji siuntiniai sudedami į vidinę, antspauduotą ar užplombuotą tarą. Išorinis įvertintųjų siuntinių maišas turi būti geros būklės. Jo viršutinis kraštas, jei įmanoma, turi būti su rumbeliu, neleidžiančiu neteisėtai atidaryti maišo nepalikus matomų žymių. Ant taros, kurioje yra vien įvertintieji siuntiniai arba jų yra tik dalis, turi būti užrašyta raidė V.
6. Dūžtantys siuntiniai taip pat siunčiami atskiroje taroje. Ant jos tvirtinama **RC 135** straipsnio **5.1** punkte numatyta žyma.
7. Siuntiniai per pasiuntinį siunčiami atskiroje taroje, jei jų yra pakankamas skaičius. Ant taros, kurioje yra vien tokie siuntiniai arba jų yra tik dalis, turi būti žyma ar užrašas „Express“ („Per pasiuntinį“).
8. Išpirktiniai siuntiniai siunčiami atskiroje taroje, jei jų yra pakankamas skaičius. Ant taros, kurioje yra vien išpirktiniai siuntiniai, turi būti žyma ar užrašas „Remboursement“ („Išperkamasis mokestis“).
9. Ant taros, į kurią įdėtas lydraštis, žymos visada turi būti aiškiai matoma raidė F. Suinteresuotiems paskirtiesiems operatoriams atskirai susitarus, joje gali būti nurodytas važtą sudarančių maišų skaičius ir prireikus atviru būdu siunčiamų siuntinių skaičius.
10. Didelių matmenų, dūžtantys siuntiniai arba tie, kurių pobūdis tai pateisina, gali būti vežami ne taroje. Tam, kad būtų galima nustatyti, kokiai važtai tokie siuntiniai priklauso, jie turi būti pažymėti žyma CP 83 arba CP 84. Ant ne taroje siunčiamų įvertintųjų siuntinių žymų turi būti parašyta raidė V. Tačiau jūros keliu siunčiami siuntiniai, išskyrus didelių matmenų siuntinius, turi būti vežami taroje.
11. Paprastai maišai ir kita tara su siuntiniais neturi sverti daugiau kaip 32 kg.
12. Atsižvelgiant į vežimo būdą, maišai su siuntiniais ir ne taroje siunčiami siuntiniai gali būti sukrauti į konteinerius. Dėl konteinerių naudojimo sąlygų suinteresuoti paskirtieji operatoriai susitaria atskirai.

RC 174 straipsnis

Brūkšnių kodų naudojimas

1. Paskirtieji operatoriai gali tarptautinėje pašto tarnyboje naudoti kompiuteriu sudaromus brūkšninius kodus ir vieningą identifikavimo sistemą siekdami palengvinti siuntų sekimą ir paiešką ar patenkinti kitus atpažinimo poreikius. Šias specifikacijas nustato Pašto eksploatacijos taryba.
2. Paskirtieji operatoriai, tarptautinėje pašto tarnyboje nusprendę taikyti brūkšninius kodus,

turi laikytis Pašto eksploatacijos tarybos nustatytų techninių specifikacijų.

RC 175 straipsnis

Lydraščiai

1. Kiekvieną siuntinį, vežtiną žemės keliu, S.A.L. ar oro keliu, išsiuntimo apkaitos įmonė įrašo į lydraštį CP 87. Lydraštyje CP 87 visada turi būti nurodytas važtos svoris bruto, **suapvalintas artimiausių 100 gramų tikslumu**.
2. Lydraštis turi būti įdėtas į kurią nors važtą sudarančią tarą. Prireikus lydraštis įdedamas į vieną iš maišų su įvertintaisiais siuntiniais arba su siuntiniais per pasiuntinį.
3. Įvertintųjų siuntinių važtų lydraščiai turi būti įdėti į rausvos spalvos voką. Jei įvertintieji siuntiniai sudėti į vidinę antspauduotą ar užplombuotą tarą, rausvos spalvos vokas su lydraščiu turi būti pritvirtintas šios taros išorėje.
4. Lydraštis užpildomas įrašant duomenis į visas esamas skiltis.
5. Paskirtieji operatoriai, sudarydami dvišalį ar daugiašalį susitarimą, gali susitarti keistis lydraščiais arba lydraščių duomenimis elektroninėmis priemonėmis. Tokiu atveju jie gali nuspręsti, kad tarpusavyje keičiantis važtomis nebūtina pridėti lydraščio CP 87.
6. Išlaidos už oro keliu vežamus tarnybinius siuntinius ir karo belaisvių ar internuotų civilių asmenų siuntinius įrašomos į suinteresuotų paskirtųjų operatorių kredito sąskaitas.
7. Tai atvejais, kai lydraščiai pildomi nesinaudojant automatizuota sistema, jei nėra atskiro susitarimo, išsiuntimo įmonės turi juos numeruoti pagal metų seriją kiekvienai gavimo įmonei atskirai žeme, S.A.L. bei oro keliu siunčiamoms važtomis (arba pirmenybiniam ir nepirmenybiniam paštui). Taigi kiekviena važta turi turėti atskirą numerį. Per pirmąjį kiekvienų metų siuntimą ant lydraščio turi būti pažymėtas, be važtos serijos numerio, ir paskutinės praėjusių metų važtos numeris. Jei važtų serija anuliuojama, išsiuntimo įmonė lydraštyje šalia važtos numerio parašo „Dernière dépêche“ („Paskutinė važta“). Jei važtomis keičiamasi jūros ir oro keliais, lydraščiuose pagal galimybes nurodomas vežančio laivo arba, atsižvelgiant į aplinkybes, oro transporto tarnybos pavadinimas.
8. Kai lydraščiai pildomi naudojantis automatine sistema remiantis PPS standartais, tos pačios važtų serijos lydraščius CP 87 išsiuntimo įmonės numeruoja nuosekliai, kiekvienais kalendoriniais metais pradėdant numeraciją iš naujo. Kiekvienoje važtoje turi būti nurodomas atskiras siuntimo numeris: kiekvienos paskesnės siunčiamos važtos numeris didinamas 1 ir atitinka jų išsiuntimo datas. Per pirmąjį kiekvienų kalendorinių metų siuntimą ant lydraščio turi būti pažymėtas, be važtos serijos numerio, ir paskutinės praėjusių metų važtos numeris. Jei važtų serija anuliuojama, išsiuntimo įmonė apie tai praneša gavimo apkaitos įmonei nusiųsdama jai patikrinimo pranešimą. Jei važtomis keičiamasi jūros ir oro keliais, lydraščiuose pagal galimybes nurodomas vežančio laivo arba, atsižvelgiant į aplinkybes, oro transporto tarnybos pavadinimas.

9. Jei oro pašto siuntiniai iš vienos šalies į kitą vežami kartu su kitais siuntiniais žemės keliu, lydraštyje CP 87 apie juos padaromas atitinkamas įrašas.
10. Kiekvienas įvertintasis siuntinys įrašomas lydraštyje, skiltyje „Observations“ („Pastabos“) pažymint raidę V.
11. Kiekvienas persiunčiamas ar siuntėjui gražinamas siuntinys įrašomas lydraštyje, skiltyje „Observations“ („Pastabos“) pažymint „Réexpédié“ („Persiunčiama“) arba „Retour“ („Gražinimas“).
12. Jei suinteresuoti paskirtieji operatoriai nėra susitarę kitaip, lydraštyje turi būti įrašytas taros, kuri sudaro važtą, skaičius ir gražintinos taros skaičius. Jei nėra atskiro susitarimo, paskirtieji operatoriai numeruoja tą pačią važtą sudarančią tarą. Kiekvienos taros serijos numeris nurodomas žymoje CP 83 ar CP 84.
13. Tuo atveju, jei uždromis važtomis keičiasi nekaimyninių šalių paskirtieji operatoriai, išsiuntimo apkaitos įmonė kiekvienam paskirtajam tarpiniam operatoriui surašo specialųjį lydraštį CP 88. Ši įmonė jame įrašo bendrą siuntinių skaičių ir važtos svorį bruto. Lydraštis CP 88 numeruojamas pagal metinę seriją kiekvienai išsiuntimo apkaitos įmonei ir kiekvienam paskirtajam tarpiniam operatoriui. Be to, jame nurodomas atitinkamos važtos serijos numeris. Paskutinis metų numeris turi būti nurodytas pirmame kitų metų lydraštyje. Keičiantis važtomis jūros keliu, pagal galimybes lydraštyje CP 88 turi būti įrašytas vežančio laivo pavadinimas.
14. Jei oro pašto siuntiniai vežami žemės keliu, išsiuntimo apkaitos įmonė užpildo specialųjį lydraštį CP 88 suinteresuotiems paskirtiesiems tranzito operatoriams.
15. Specialusis lydraštis CP 88 siunčiamas atviru ar bet koku kitu, suinteresuotų paskirtųjų operatorių sutartu būdu, prireikus pridėjus tarpinių šalių reikalaujamus dokumentus.

RC 176 straipsnis

Lydraščio CP 87 surašymas

1. Išskyrus 2–7 dalyse nurodytų rūšių siuntinius, visi paskirtiesiems gavimo operatoriams siunčiami siuntiniai pagal bendrąjį įrašą surašomi lydraštyje CP 87. Siuntinių vežimo lydraščio skiltyje „Bendrasis įrašas“ („Inscription globale“) nurodomas bendras šių siuntinių svoris ir skaičius, įskaitant maišų svorį, **suapvalintas artimiausių 100 gramų tikslumu.**
2. Persiunčiami, siuntėjui gražinami ar atviru tranzitu vežami siuntiniai visada įrašomi atskirai, nurodant už juos mokėtinų mokesčių sumą arba atitinkamą tarifo dalį. **Lydraščio 4 skiltyje nurodytas svoris suapvalinamas artimiausių 100 gramų tikslumu.** Šių siuntinių skaičius ir svoris neįtraukiamas į lydraščio skiltyje „Bendrasis įrašas“ nurodytą siuntinių skaičių ir svorį bruto. Į lydraščio skiltyje „Bendrasis įrašas“ nurodytą siuntinių skaičių ir svorį bruto yra įskaitomi visi kiti siuntiniai, išskyrus persiunčiamus, siuntėjui gražinamus ar atviru tranzitu vežamus siuntinius.

Pašto siuntinių reglamentas

3. Įvertintieji siuntiniai taip pat įrašomi kiekvienas atskirai, tik atitinkama tarifo dalis nenurodoma. Jų skaičius ir svoris turi būti įtrauktas į lydraščio skiltyje „Bendrasis įrašas“ nurodytą bendrą siuntinių svorį ir skaičių.
4. Jei atitinkami paskirtieji operatoriai nusprendė lydraščiuose atskirai išvardyti siuntinius, jie lydraštyje turi atskirai įrašyti visus paskirtiesiems gavimo operatoriams siunčiamus paprastuosius siuntinius, tik nenurodydami jų atitinkamos įeinamojo sausumos tarifo dalies. Kaip nurodyta 2 dalyje, siuntinių skaičius ir svoris, įskaitant maišų svorį, turi būti įtraukti į lydraščio skiltyje „Bendrasis įrašas“ nurodytą bendrą siuntinių svorį ir skaičių.
5. Apie tai, kad važtoje yra išpirktinių siuntinių, turi būti pažymėta blanko skiltyje „Bendrasis įrašas“.
6. Tarnybiniai siuntiniai ir karo belaisvių ar internuotų civilių asmenų siuntiniai, už kuriuos, remiantis Konvencijos 7 straipsnio 1 ir 2 dalimis, nepriskaičiuojamos jokios tarifų dalys, į lydraštyje nurodytą siuntinių bendrą svorį ir skaičių neįtraukiami. Vežant šiuos siuntinius oro keliu taikoma **RC 175** straipsnio **6** dalis.
- 7. Priklausomai nuo sutartos apmokėjimo tvarkos siuntiniai, siunčiami teikiant prekių gražinimo paslaugą, gali būti įrašomi atskirai, nurodant už juos mokėtinų mokesčių sumą arba atitinkamą tarifo dalį. Šių gražinamų prekių kiekis ir svoris neturi būti įtraukiamas į lydraščio skiltyje „Bendrasis įrašas“ nurodomų siuntinių kiekį ir svorį bruto.**

RC 177 straipsnis

Siuntinių lydimųjų dokumentų perdavimas

1. **RC 125** straipsnio **1** ir **2** dalyse nurodyti lydimieji dokumentai turi būti pritvirtinti prie atitinkamo siuntinio.
2. Blankų rinkinys CP 72 prikljuojamas ant siuntinio.
3. Jei blankų rinkinys CP 72 negali būti prikljuotas ant siuntinio arba jei siuntinį turi lydėti kiti, su blankų rinkiniu nesusiję dokumentai, lydimieji dokumentai turi būti įdėti į permatomą prisiklijuojantį voką CP 91 arba CP 92. Šis prikljuojamas ant siuntinio.
4. Prireikus išperkamojo mokesčio perlaidų blankai, apmokėjimo kvitai ir įteikimo pranešimai yra perduodami tokiu pat būdu.
5. Paskirtieji išsiuntimo ir gavimo operatoriai gali susitarti, kad lydimuosius dokumentus pridės prie lydraščio.
6. 5 dalyje numatytu atveju suinteresuoti paskirtieji operatoriai gali susitarti, kad lydraštis ir lydimieji dokumentai gavimo apkaitos įmonei bus siunčiami oru.

7. Tuo atveju, jei prie siuntinių dėl jų matmenų ar pakuotės rūšies neįmanoma priklijuoti blankų rinkinio CP 72 ar prisiklijuojančio permatomo voko, lydymieji dokumentai prie siuntinių tvirtai pritvirtinami.
8. Paskirtieji operatoriai, neturintys galimybių naudoti permatomų prisiklijuojančių vokų, gali lydimočius dokumentus prie siuntinių tvirtai pritvirtinti.
9. Paskirtieji išsiuntimo ir gavimo operatoriai gali susitarti, kad siuntinių, kuriais keičiamasi tiesioginėmis važtomis, lydymieji dokumentai būtų perduoti bet koku kitu jiems tinkamu būdu.

RC 178 straipsnis

Važtų siuntimas

1. Uždaros važtos, įskaitant tranzitines uždaras važtas, siunčiamos kuo tiesesniu keliu.
2. Jei važtą sudaro keli taros vienetai, jie turi būti, kiek tai įmanoma, neatskirti ir siunčiami tuo pačiu transportu.
3. Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gali konsultuotis su uždaro tranzito paslaugą teikiančiu operatoriumi dėl kelio, kuriuo turi būti gabenamos jo reguliariai siunčiamos uždaros važtos. Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius neįtraukia informacijos, koku keliu uždaro tranzito paslaugą teikiantis paskirtasis operatorius turi vežti jo uždaras siuntas nei į CN 37, CN 38 arba CN 41 lydraščius, nei į CP 83, CP 84 arba CP 85 žymas. Lydraščiuose CN 37, CN 38 ar CN 41 ir ant žymų CP 83, CP 84 ar CP 85 nurodoma tik informacija apie siuntimo kelią, kuris yra numatytas važtų vežimui iš išsiuntimo paskirtojo operatoriaus iki uždaro tranzito paslaugas teikiančio operatoriaus.
4. Uždaru tranzitu siunčiamos važtos turi būti, iš esmės, siunčiamos tuo pačiu transportu, kuriuo paskirtasis tranzito šalies operatorius naudojami siųsdamas savo paties važtas. Jei tarp važtų, gabenamų atviru tranzitu, atvykimo laiko ir transporto išvykimo paprastai susidaro nepakankamas laiko tarpas arba važtų apimtys dažnai viršija lėktuvo talpumą, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius turi būti apie tai įspėtas.
5. Jeigu dviem paskirtiesiems operatoriams keičiantis uždaromis važtomis, tarpininkaujant vienam ar keliems uždaro tranzito paslaugą teikiantiems paskirtiesiems operatoriams, pasikeičia uždarų važtų siuntimo kelias, paskirtasis važtos išsiuntimo operatorius apie tai praneša uždaro tranzito paslaugą teikiantiems paskirtiesiems operatoriams.

RC 179 straipsnis

Oro pašto važtų ir žemės pašto važtų, siunčiamų oro keliu (S.A.L.), tiesioginis perkrovimas

1. Iš esmės, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius savo nuožiūra siunčia važtas į tranzito oro uostą, kad jos būtų tiesiogiai perkrautos į reisu, kuriuos vykdo ta pati oro transporto bendrovė,

Pašto siuntinių reglamentas

arba, jei tai nėra įmanoma, į skirtingų oro transporto bendrovių vykdomus reisus. Jei reikia perkrauti tiesiogiai iš vienos oro transporto bendrovės lėktuvo į kitos oro transporto bendrovės lėktuvą, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius turi iš anksto susitarti su abiem oro transporto bendrovėmis. Paskirtasis išsiuntimo šalies operatorius gali prašyti vienos oro transporto bendrovės susitarti su kita oro transporto bendrove, tačiau būtinai turi gauti patvirtinimą, kad toks susitarimas, įskaitant apdorojimą žemėje ir apskaitą, buvo sudarytas ir bus vykdomas. Taip pat reikia nutarti dėl papildomos žymos CN 42 naudojimo.

2. Jei perkrovimo oro uoste važtų, kurių lydimočiuose dokumentuose buvo pažymėta, kad jos turi būti tiesiogiai perkrautos tame oro uoste, nebuvo įmanoma perkrauti ir išsiųsti numatytu reisu toliau, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius užtikrina, kad oro transporto bendrovė imasi su kita oro transporto bendrove dėl tiesioginio perkrovimo sutartų priemonių, kaip yra numatyta 1 dalyje, arba susisiekiama su paskirtuoju išsiuntimo operatoriumi dėl tolesnių nurodymų. Susitarimuose dėl tiesioginio perkrovimo turi būti numatytos galimybės vežti siuntas vėlesniais tos pačios oro bendrovės vykdomais reisais.

3. Tais atvejais, kai susitarimai dėl tiesioginio perkrovimo neįmanomi, išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius gali suplanuoti važtas siųsti uždaru tranzitu laikantis **RC 178** straipsnio nuostatų.

4. Už tiesioginį važtų perkrovimą tranzito oro uoste tarp tos pačios oro transporto bendrovės vykdomų reisų arba tarp dviejų skirtingų oro transporto bendrovių vykdomų reisų tranzito mokestis nerenkamas.

5. 1 dalyje minimais atvejais ir paskirtiesiems išsiuntimo, gavimo operatoriams bei atitinkamoms oro transporto bendrovėms iš anksto susitarus, važtas perkraunančios oro transporto bendrovės turi teisę prireikus užpildyti specialų įteikimo lydraštį, pakeičiantį pirminį įteikimo lydraštį CN 38 ar CN 41. Visos suinteresuotos šalys susitaria, kokias taikys procedūras ir kokį naudos blanką laikantis **RC 180** straipsnio nuostatų.

6. Jei iš vieno paskirtojo operatoriaus išsiųstas žemės pašto važtas uždaru tranzitu oro keliu persiunčia kitas paskirtasis operatorius, tokio persiuntimo sąlygos turi būti nustatytos specialioje sutartyje, kurią sudaro suinteresuoti paskirtieji operatoriai.

RC 180 straipsnis

Įteikimo lydraščių CN 37, CN 38 arba CN 41 surašymas ir tikrinimas

1. Įteikimo lydraščiai užpildomi remiantis skiltyse atspausdintu tekstu bei ant maišų žymų ir ant adresų žymelių pateiktais nurodymais. Kiekvienos važtos maišų ir siuntinių ne taroje bendras skaičius ir svoris bendrai įrašomi pagal rūšis. Paskirtieji išsiuntimo operatoriai gali, jei pageidauja, kiekvieną maišą įrašyti atskirai. Tačiau, kiekviena tarpinė arba tranzito šalis privalo atskirai įrašyti kiekvieną tranzitinę tarą, išsaugant paskirtojo išsiuntimo operatoriaus ir gavimo įmonės nurodymus ir paskirtojo išsiuntimo operatoriaus nurodytus važtos ir taros numerius. TPAC šešiaženkliai kodai, nurodantys taros išsiuntimo ir gavimo vietas, įrašomi atitinkamai 2 ir 3 stulpeliuose.

2. Kiekviena tarpinė ar gavimo įmonė, pastebėjusi klaidų lydraščio CN 38 ar CN 41 įrašuose, turi iškart jas ištaisyti. Apie tai ji praneša paskutinei išsiuntimo apkaitos įmonei ir važtą sudariusiai apkaitos įmonei, nusiųsdama patikrinimo pranešimą CP 78. Paskirtieji operatoriai gali apie klaidas pranešti elektroniniu paštu ar kokiomis nors kitomis priimtinais telekomunikacijų priemonėmis.

3. Kai važtos siunčiamos pašto tarnybos užantspauduotais konteineriais, kiekvieno konteinerio eilės numeris ir plombos numeris įrašomi tam skirtoje lydraščio CN 37, CN 38 ar CN 41 skiltyje.

RC 181 straipsnis

Važtos be įteikimo lydraščio CN 37, CN 38 arba CN 41

1. Jei trūksta lydraščio CN 37, važtas priėmusi įmonė turi surašyti tris jo egzempliorius pagal gautą krovinį. Du egzemplioriai kartu su patikrinimo pranešimu CP 78 išsiunčiami perduodančiajai įmonei, kuri grąžina vieną patikrintą ir pasirašytą egzempliorių.

2. Jeigu gavimo oro uoste (arba tarpiniame oro uoste, įpareigotame užtikrinti, kad važtą toliau siųstų kita transporto įmonė) važta gaunama be lydraščio CN 38 arba CN 41, paskirtasis operatorius, kurio žinioje yra šis oro uostas, tarnybine tvarka surašo šį dokumentą. Jis turi būti tinkamai pasirašytas važtą perdavusio vežėjo. Dėl šio fakto surašomas patikrinimo pranešimas CP 78, kuris kartu su dviem lydraščio CN 38 egzemplioriais išsiunčiamas atsakingai už važtos pakrovimą įmonei. Ši turi grąžinti tinkamai patvirtintą jo kopiją.

3. Jei trūksta lydraščio CN 38 ar CN 41 originalo, važtą gaunantis paskirtasis operatorius turi priimti oro transporto bendrovės surašytą pakeičiamąjį lydraštį CN 46. Apie šį faktą išsiuntimo įmonei pranešama nusiunčiant patikrinimo pranešimą CP 78, pridėjus dvi pakeičiamojo lydraščio CN 46 kopijas.

4. Paskirtieji operatoriai gali susitarti, kad jei trūksta lydraščio CN 38 ar CN 41, ši problema bus sprendžiama elektroniniu paštu ar kokiomis nors kitomis priimtinais telekomunikacijų priemonėmis.

5. Gavimo oro uosto (arba tarpinio oro uosto, įpareigoto užtikrinti, kad važtą toliau siųstų kitas vežėjas) apkaitos įmonė gali priimti, nesurašydama patikrinimo pranešimo CP 78, lydraštį CN 38 ar CN 41, pateiktą pirmojo vežėjo ir perduotą elektroniniu būdu iš jo išsiuntimo oro uosto įstaigos bei tinkamai pasirašytą jo atstovo važtos iškrovimo oro uoste.

6. Jei pakrovimo oro uostas negali būti nustatytas, patikrinimo pranešimas siunčiamas tiesiogiai važtos išsiuntimo įmonei, kad ši nusiųstų pranešimą tai įmonei, per kurią tranzitu buvo siunčiama važta.

RC 182 straipsnis

Pašto siuntinių reglamentas

Avarijos atveju taikytinos priemonės

1. Jei dėl transportavimo metu įvykusios avarijos laivu, traukiniu, orlaiviu ar kokia nors kita transporto priemone negalima vykti toliau ir pristatyti paštą į numatytą tarpinį uostą ar stotį, transporto tarnybos darbuotojai turi perduoti važtas arčiausiai avarijos vietos esančiam arba geriausiai pasirengusiam paštui jas siųsti toliau. Jei transporto tarnybos darbuotojai to padaryti negali, šis paštas, gavęs pranešimą apie avariją, nedelsdamas atvyksta paimti pašto ir, apžiūrėjęs jį bei prireikus perpakavęs apgadintas siuntas, išsiunčia jį pačiu greičiausiu keliu.

2. Šalies, kurioje įvyko avarija, paskirtasis operatorius telekomunikacijų priemonėmis turi pranešti visiems ankstesnių tarpinių uostų ar stočių paskirtiesiems operatoriams apie pašto būklę. Pastarieji savo ruožtu tuo pačiu būdu praneša apie tai visiems kitiems suinteresuotiems paskirtiesiems operatoriams.

3. Paskirtieji išsiuntimo operatoriai, kurių paštas buvo vežamas į avariją patekusia transporto priemone, šalies, kurioje įvyko avarija, paskirtajam operatoriui nusiunčia įteikimo lydraščio CN 37, CN 38 ar CN 41 kopiją.

4. Pašto įmonė, labiausiai tinkanti siųsti važtą toliau, į avariją patekusių važtų gavimo įmonėms nusiunčia patikrinimo pranešimą CP 78, pranešdama nelaimingo atsitikimo aplinkybes bei pašto būklės patikrinimo rezultatus. Viena kiekvieno patikrinimo pranešimo kopija nusiunčiama atitinkamų važtų išsiuntimo įmonėms, kita – šalies, kuriai priklauso transporto įmonė, paskirtajam operatoriui. Šie dokumentai išsiunčiami pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu.

RC 183 straipsnis

Priemonės, taikytinos dėl skrydžio nutraukimo bei oro pašto ir oro keliu (S.A.L.) siunčiamų žemės pašto važtų neteisingo nukreipimo arba nuklydimo

1. Jei dėl skrydžio nutraukimo ilgesniam laikui tampa akivaizdu, kad pašto pristatymas užtruks, arba jei dėl kokių nors priežasčių paštas iškraunamas kitame oro uoste, negu buvo nurodyta lydraštyje CN 38, paskirtasis išsiuntimo operatorius užtikrina, kad oro transporto bendrovė imasi su kita oro transporto bendrove dėl tiesioginio perkrovimo sutartų priemonių arba susisiekiama su paskirtuoju išsiuntimo operatoriumi dėl tolesnių nurodymų.

2. Paskirtasis operatorius, gavęs nuklydusias oro pašto važtas ar oro keliu (S.A.L.) siunčiamas žemės pašto važtas arba maišus dėl neteisingų žymų, turi pritvirtinti prie važtos ar maišo naują žymą, pažymėdamas išsiuntimo įmonę, ir persiųsti juos tikru jų gavimo adresu.

3. Persiuntimą atlikusi įmonė visais atvejais privalo informuoti kiekvienos važtos ar maišo išsiuntimo įmonę nusiųsdama patikrinimo pranešimą CP 78 ir būtinai nurodyti jame važtą įteikusią oro transporto tarnybą ir tarnybas, kurių paslaugomis buvo pasinaudota siunčiant važtas į gavimo vietą (oro ar žemės keliu), ir važtų nuklydimo priežastį, pavyzdžiui, transportavimo ar žymos klaidą.

RC 184 straipsnis

Bandyimo pranešimų surašymas

1. Siekdama nustatyti palankiausią siuntinių važtų vežimo kelią, išsiuntimo apkaitos įmonė gali nusiųsti gavimo apkaitos įmonei bandymo pranešimą, atitinkantį CN 44 pavyzdį. Šis pranešimas turi būti pridėtas prie lydraščio, kuriame pažymima, kad pranešimas pridedamas. Jei, atėjus važtai, blanko CN 44 trūksta, gavimo įmonė turi surašyti jo dublikatą. Gavimo įmonės tinkamai užpildytas bandymo pranešimas grąžinamas pačiu greičiausiu keliu arba nurodytu adresu, arba, jei tokio nurodymo nėra, jį surašiusiai įmonei.

RC 185 straipsnis

Važtų perdavimas

1. Žemės pašto siuntiniai
 - 1.1 Jei suinteresuoti paskirtieji operatoriai nėra sudarę specialaus susitarimo, žemės pašto siuntinių važtos perduodamos su įteikimo lydraščiu CN 37.
 - 1.2 Šis lydraštis užpildomas dviem egzemplioriais. Pirmas yra skirtas perimančiajai įmonei, antras – perduodančiajai įmonei. Perimančioji įmonė apie važtos perėmimą patvirtina antrame egzemplioriuje, kurį iškart grąžina pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu.
 - 1.3 Jei važtas atitinkamos įmonės viena kitai perduoda tarpininkaujant transporto paslaugų tarnybai, įteikimo lydraštis CN 37 gali būti užpildomas trimis egzemplioriais. Šiuo atveju pirmas egzempliorius yra skirtas perimančiajai įmonei ir lydi važtas. Antrame transporto paslaugų tarnyba pasirašo, kad perėmė važtą, ir palieka šį egzempliorių perduodančiajai įmonei. Trečią perimančiosios įmonės pasirašytą egzempliorių pasilieka transporto paslaugų tarnyba.
 - 1.4 Įteikimo lydraštis CN 37 taip pat gali būti surašytas trimis egzemplioriais, jei važtos perduodamos tarpininkaujant transporto įmonei, nedalyvaujant važtą palydinčiam personalui. Du pirmi egzemplioriai perduodami su važtomis, o trečią pasilieka perduodančioji įmonė. Pirmas egzempliorius yra skirtas perimančiajai įmonei, o antras, pastarosios pasirašytas, grąžinamas perduodančiajai įmonei pačiu greičiausiu keliu.
 - 1.5 Atsižvelgdami į savo vidaus tvarką, kai kurie paskirtieji operatoriai gali reikalauti, kad lydraščiai CN 37 būtų užpildomi atskirai pašto korespondencijos važtoms ir atskirai pašto siuntiniams.
 - 1.6 Jei viena įmonė perduoda važtas kitai tarpininkaujant jūrų transporto tarnybai, perduodančiojoje apkaitos įmonėje gali būti užpildytas ketvirtasis lydraščio CN 37 egzempliorius, kurį pasirašiusi jai grąžina perimančioji apkaitos įmonė. Tokiu atveju trečias ir ketvirtas egzemplioriai lydi važtas. Viena lydraščio CN 37 kopija turi būti iš anksto perduota oro paštu, elektroniniu paštu ar kokia nors kita priimtina telekomunikacijų priemone arba iškrovimo uosto perimančiajai apkaitos įmonei, arba jos centrinei administracijai.
2. Oro pašto siuntiniai ir žemės pašto siuntiniai, siunčiami oru (S.A.L.)
 - 2.1 Oro uoste perduodamas oro pašto siuntinių važtas lydi lydraščiai CN 38.

Pašto siuntinių reglamentas

- 2.2 Oro uoste perduodamas važtas lydi penki lydraščio CN 38 egzemplioriai (jei tai oro pašto siuntiniai) arba penki lydraščio CN 41 egzemplioriai (jei tai žemės pašto siuntiniai, vežami oru (S.A.L.)).
- 2.3 Vieną lydraščio CN 38 ar CN 41 egzempliorių, kurių perėmusi važtas pasirašo oro transporto bendrovė arba už pervežimą žeme atsakinga tarnyba, pasilieka išsiuntimo įmonė.
- 2.4 Du lydraščio CN 38 ar CN 41 egzempliorius pakrovimo oro uoste pasilieka važtas vežanti bendrovė.
- 2.5 Du lydraščio CN 38 ar CN 41 egzemplioriai įdedami į voką CN 45. Jie vežami orlaivio krepšyje ar kokiam nors kitame specialiaame aplanke, kuriame laikomi orlaivio dokumentai. Atvykus į važtų iškrovimo oro uostą, pirmą egzempliorių, pasirašytą perdavus važtas, pasilieka važtas vežusi oro transporto bendrovė. Antras egzempliorius lydi važtas į pašto įmonę, kuriai adresuotas lydraštis CN 38 ar CN 41.
- 2.6 Važtas vežančiai oro transporto bendrovei perdavus lydraščius CN 38 ar CN 41 elektroniniu būdu, gavimo apkaitos įmonė gali juos patvirtinti, jei tuo metu nėra 2.4 punkte nurodytų dviejų lydraščių egzempliorių. Tokiu atveju du lydraščio CN 38 ar CN 41 egzempliorius prieš įteikdamas juos paskirtajam gavimo operatoriui gavimo oro uoste pasirašo oro transporto bendrovės atstovas. Išskyrus 2.6.1 ir 2.7 punktuose nustatytus atvejus, vieną egzempliorių, kurių gavęs važtas pasirašo paskirtasis gavimo operatorius, pasilieka važtas vežusi oro transporto bendrovė. Antras egzempliorius visais atvejais lydi važtas iki pašto įmonės, kuriai adresuotas lydraštis CN 38 ar CN 41.
- 2.6.1 Paskirtieji operatoriai, kurie yra įdiegę oro vežėjų jiems perduotų siuntinių važtų elektroninio priėmimo sistemą, užuot taikę 2.6 punkte aprašytą procedūrą su lydraščiais CN 38 ar CN 41, gali naudotis šios sistemos duomenimis. Vietoj pasirašyto blankų CN 38 ar CN 41 egzemplioriaus paskirtasis gavimo operatorius oro vežėjui gali įteikti popieriuje atspausdintus elektroninius duomenis apie važtos gavimą.
- 2.7 Paskirtiesiems operatoriams ir oro transporto bendrovei iš anksto susitarus, užuot taikę 2.1-2.5 punktuose aprašytą procedūrą ir naudoję popierinį blanką, gali siųsti elektroninius lydraščius CN 38 ar CN 41 perduodami atitinkamus EDI pranešimus remiantis **2.7.1-2.7.6** papunkčiuose nurodyta procedūra.
- 2.7.1** Išsiuntimo šalies paskirtasis operatorius nusiunčia standartizuotą CARDIT pranešimą, kuris prilyginamas lydraščiams CN 38 ar CN 41. Išsiuntimo paskirtasis operatorius reikalauja, kad oro transporto bendrovė arba važtas žemėje aptarnaujanti įmonė elektroniniu būdu užfiksuotų važtų gavimo faktą ir nusiųstų šiuos duomenis standartizuotu pranešimu RESDIT „gauta“, kuriame patvirtintų kiekvienos į siuntą įeinančios taros gavimą.
- 2.7.2** Išsiuntimo paskirtasis operatorius reikalauja, kad oro transporto bendrovė arba važtas žemėje aptarnaujanti įmonė, elektroniniu būdu užfiksuotų važtos perdavimo faktą ir nusiųstų standartizuotą pranešimą RESDIT „pristatyta“.
- 2.7.3** Išsiuntimo paskirtasis operatorius nusiunčia paskirtajam operatoriui, kuriam yra adresuota važta, standartizuotą pranešimą PRECON.
- 2.7.4** Važtą perimantis paskirtasis operatorius nusiunčia paskirtajam išsiuntimo operatoriui standartizuotą pranešimą RESCON.
- 2.7.5** Išsiuntimo paskirtasis operatorius reikalauja, kad oro transporto bendrovė savo sistemoje saugotų CARDIT duomenis bei RESDIT duomenis apie gavimo ir perėmimo įvykius ir

dalintūsi jais su už aptarnavimą žemėje išsiuntimo, tranzito bei gavimo oro uostose atsakingomis įmonėmis. Paskirtieji išsiuntimo ir gavimo operatoriai turi saugoti atitinkamus duomenis savo sistemose.

2.7.6 Jei buvo pateikta reklamacija, paskirtieji operatoriai turi dalytis turima savo bei iš oro transporto bendrovių gauta informacija.

2.8 Jei siuntiniai perduodami žemės keliu paskirtajam tarpiniam operatoriui toliau siųsti oro keliu, juos lydi tarpinei įmonei adresuotas lydraštis CN 38 ar CN 41. Oro pašto siuntiniams, persiunčiamiems žeme, lydraštis CN 38 ar CN 41 surašomas ir gavimo šalies paskirtajam operatoriui.

3. Jei įteikimo lydraščiai CN 37, CN 38 ir CN 41 surašomi elektorinėmis priemonėmis ir internetu perduodami transporto įmonei ar su ja bendradarbiaujančiam įgaliotam asmeniui, tiesiogiai nedalyvaujant paskirtojo operatoriaus personalui, ir jei tie lydraščiai ten yra spausdinami, transportavimo operacijose dalyvaujančios įmonės ar paskirtieji operatoriai gali susitarti, kad įteikimo lydraščių pasirašinėti nebereikia.

4. Perimantys paskirtieji operatoriai užtikrina, kad vežimo tarnybos galėtų perduoti siuntinius kompetentingai tarnybai.

5. Perduodamos važtos turi būti geros būklės. Tačiau važtos negalima atsisakyti priimti, jei ji sugadinta ar išplėšta.

6. Maišų ir kitos taros su įvertintaisiais oro pašto siuntiniais svoris atskirai nurodomas įteikimo lydraštyje CN 38. Be to, prie šio nurodymo, skiltyje „Observations“ („Pastabos“), įrašoma raidė V

RC 186 straipsnis

Važtų tikrinimas

1. Kiekviena važtą gavusi įmonė iškart po priėmimo patikrina tarą ir jos užtaisymus. Ji taip pat patikrina važtą sudarančių maišų įteikimo lydraštyje įrašytą išsiuntimo ir gavimo vietą, po to siuntinius ir įvairius jų lydimočius dokumentus. Šie patikrinimai, kiekvieną kartą, kai tik tai įmanoma, turi būti atliekami dalyvaujant kitoms suinteresuotoms šalims.

2. Gavimo įmonė griežtai kontroliuoja, kad važtos būtų priimamos atsižvelgiant į jų išsiuntimo eilės tvarką, ypač važtos su įvertintaisiais siuntiniais.

3. Atidarant tarą, užtaisymo dalys (virvelė, plomba, žyma) turi likti sujungtos; todėl virvelė perpjaunama tik vienoje vietoje. Įrodymais laikomos žymos, maišo, plombos, pakuotės, paketo, arba siuntos skaitmeninės nuotraukos su nurodyta data..

4. Apie nustatytus pažeidimus iš karto pranešama surašius patikrinimo pranešimą CP 78. Jei gavimo apkaitos įmonė neatsiuntė patikrinimo pranešimo CP 78 su artimiausiu paštu, kuriuo galima pasinaudoti, iki tol, kol neatsiranda priešingų įrodymų, laikoma, kad visus maišus ir siuntinius ji

gavo geros būklės.

5. Jei įtariama, kad už apkaitos įmonėje nustatytus pažeidimus gali tekti atsakyti transporto įmonei, dokumentai, kiek tai įmanoma, turi būti pasirašyti minėtai įmonei atstovaujančio asmens ir paskirtojo tranzito operatoriaus arba paskirtojo gavimo operatoriaus, kuris gauna važtas ir patvirtina, kad pažeidimų nebuvo. Šis parašas gali būti arba ant patikrinimo pranešimo CP 78, kurio vienas egzempliorius yra įteikiamas transporto įmonei, arba, atsižvelgiant į aplinkybes, ant prie važtos pridėtų įteikimo lydraščių CN 37, CN 41 ar CN 38. Jei dėl transporto įmonės teikiamų paslaugų nustatytos kokios nors išlygos, jos turi būti nurodytos lydraščiuose CN 37, CN 38 arba CN 41. Analogiškai, paskirtieji operatoriai, kurie keičiasi informacija elektroniniu būdu, gali taikyti **RC 185** straipsnio **2.7** punkte nurodytas procedūras.

6. Jei patikrinimo metu nustatomi kokie nors pažeidimai, tai jokių būdu negali būti pagrindas gražinti siuntinį siuntėjui, išskyrus atvejus, kai taikomos **RC 140** straipsnio **3** ir **4** dalys.

RC 187 straipsnis

Pažeidimų nustatymas ir patikrinimo pranešimų apdorojimas

1. Kai tarpinė įmonė gauna blogos būklės važtą, ji turi patikrinti jos turinį, jei kyla įtarimas, kad į ją buvo kėsintasi, ir tokią, kokia yra, perpakuoti. Nurodymus, kurie buvo pateikti ant pirminės žymos, ši įmonė turi perrašyti ant naujos žymos, ant pastarosios uždėti savo datos spaudą ir parašyti „Remballé à...“ („Perpakuota(vieta)“). Apie šį faktą pranešama patikrinimo pranešimu CP 78, surašytu keturiais arba penkiais egzemplioriais, atsižvelgiant į aplinkybes. Vienas egzempliorius paliekamas jį surašiusioje įmonėje, kiti nusiunčiami:

- 1.1 apkaitos įmonei, iš kurios buvo gauta važta (du egzemplioriai);
- 1.2 išsiuntimo apkaitos įmonei (jei ji kita nei pirmiau paminėtoji);
- 1.3 gavimo įmonei (įdedama į perpakuotą važtą).

2. Tuo atveju, jei trūksta važtos arba vieno ar kelių jos dalį sudarančių maišų arba jei pastebėtas koks nors kitas pažeidimas, apie tai pranešama 1 dalyje nurodytu būdu. Tačiau tarpinės apkaitos įmonės neprivalo tikrinti prie lydraščio pridėtų dokumentų.

3. Jei gavimo apkaitos įmonė nustato, kad lydraštyje yra klaidų arba kas nors praleista, ji iš karto atlieka būtinus pataisymus. Ji išbraukia neteisingus įrašus, tačiau taip, kad pirminiai įrašai liktų įskaitomi. Šie pataisymai atliekami dalyvaujant dviem darbuotojams; jie yra viršesni už pirminius įrašus, nebent būtų įsivėlusi akivaizdi klaida. Apkaitos įmonė taip pat atlieka įprasta patikrinimą, jei žiūrint į tarą ar jos užtaisymą galima spėti, kad į jos turinį buvo kėsintasi ar kad padarytas koks nors kitas pažeidimas. Apie pastebėtus pažeidimus nedelsiant pranešama išsiuntimo apkaitos įmonei, trimis arba keturiais egzemplioriais, atsižvelgiant į aplinkybes, surašius patikrinimo pranešimą CP 78. Vienas egzempliorius paliekamas jį surašiusioje apkaitos įmonėje, kiti nusiunčiami:

- 3.1 išsiuntimo apkaitos įmonei (du egzemplioriai);
- 3.2 tarpinei apkaitos įmonei, iš kurios buvo gauta važta (jei važta nebuvo gauta tiesiogiai).

4. Apie tai, kad trūksta važtos, vieno ar kelių jos dalį sudarančių maišų ar lydraščio pranešama 3 dalyje nurodytu būdu. Tuo atveju, jei trūksta lydraščio, gavimo apkaitos įmonė turi surašyti jį pakeičiantį naują lydraštį.
5. Apie tai, kad trūksta žemės pašto arba oro pašto siuntinių važtos pranešama vėliausiai gavus pirmą važtą, atėjusią iškart po trūkstamos važtos. Taip pat apie tai, kad žemės pašto arba oro pašto siuntinių važtoje trūksta vieno ar kelių maišų ar ne maiše siųstų siuntinių pranešama vėliausiai gavus pirmą važtą, atėjusią iškart po minėtos važtos.
6. Gavimo apkaitos įmonė turi teisę atsisakyti pataisyti ir surašyti patikrinimo panešimą CP 78, jei klaidos ar praleidimai, susiję su priskaičiuotomis tarifų dalimis, viename lydraštyje neviršija 10 SDR.
7. Patikrinimo pranešimai perduodami geriausia telefaksu arba bet kokia kita elektroninio ryšio priemone arba, jei jie siunčiami paštu, pačiu greičiausiu keliu, vokuose, ant kurių paryškintomis raidėmis užrašoma „Bulletin de vérification“ („Patikrinimo pranešimas“). Šie vokai gali būti iš anksto atspausdinti arba ant voko uždedamas gerai įskaitomas spaudas su tokiu užrašu. Apie pažeidimus, susijusius su įvertintaisiais siuntiniais, už kuriuos tenka atsakyti šalims narėms ar paskirtiesiems operatoriams, visada iškart pranešama elektroninėmis ryšio priemonėmis, jei jomis disponuojama.
8. Įmonės, kurioms nusiunčiami patikrinimo pranešimai CP 78, juos patikrinusios ir, jei yra pagrindas, įrašiusios savo pastabas, kaip galima greičiau, grąžina pasilikdamos po vieną egzempliorių. Grąžinti pranešimai pridedami prie atitinkamų lydraščių. Lydraštyje padarytos pataisos, neparemtos tai patvirtinančiais dokumentais, laikomos negaliojančiomis. Tačiau jei šie pranešimai per mėnesį, skaičiuojant nuo jų išsiuntimo dienos, negrąžinami į apkaitos įmonę, kurioje buvo surašyti, iki tol, kol neatsiranda priešingų įrodymų, jie laikomi teisėtai priimtais.

RC 188 straipsnis

Su siuntinių svoriu ar matmenimis susiję skirtumai

1. Teisingais laikomi išsiuntimo įmonės nustatyti siuntinių svoris ar matmenys, nebent būtų įsivėlusį akivaizdi klaida.
2. Jei paprastųjų siuntinių svoris skiriasi mažiau **negu 500 gramų**, tai nėra pagrindo rašyti patikrinimo pranešimą ar grąžinti siuntinius.
3. Jei įvertintųjų siuntinių svoris yra iki dešimties gramų didesnis arba mažesnis negu nurodytasis, paskirtasis tarpinis ar gavimo operatorius neturėtų reikšti pretenzijų, nebent to reikalautų siuntinio išorinė būklė.

RC 189 straipsnis

Sugadinto ar nepakankamai supakuoto siuntinio gavimas apkaitos įmonėje

1. Kiekviena apkaitos įmonė, gavusi sugadintą ar nepakankamai supakuotą siuntinį, jį turi išsiųsti perpakavusi, jei tai yra būtina. Pirminė pakuotė, adresas ir žymos turi būti, kiek tai įmanoma, išsaugoti. Siuntinio svoris prieš įpakavimą ir po jo turi būti nurodytas ant šio siuntinio pakuotės. Prie šio nurodymo parašoma „Remballé à...“ („Perpakuota... (vieta)“), patvirtinant datos spaudu ir siuntinį perpakavusių darbuotojų parašais.
2. Jei siuntinio būklė tokia, kad jo turinys galėjo būti išimtas ar sugadintas, apie šį faktą pranešama išsiuntimo apkaitos įmonei patikrinimo pranešime CP 78 parašius pakankamai išsamų paaiškinimą. Be to, siuntinys tarnybine tvarka atidaromas ir patikrinamas jo turinys. Šio patikrinimo rezultatai surašomi akte CN 24. Pastarasis užpildomas dviem egzemplioriais. Vienas paliekamas jį surašiusioje apkaitos įmonėje, kitas pridedamas prie siuntinio.
3. 2 dalyje nurodytos tvarkos laikomasi ir tada, kai siuntinio svorio skirtumas leidžia manyti, kad galėjo būti išplėštas visas jo turinys ar jo dalis.

RC 190 straipsnis

Pažeidimų, už kuriuos atsakomybė tenka paskirtiesiems operatoriams, nustatymas

1. Kiekviena apkaitos įmonė, kuri, gavusi važtą, nustato, kad trūksta vieno ar kelių siuntinių arba kad jie išplėšti ar sugadinti, laikosi toliau nurodytos tvarkos:
 - 1.1 Patikrinimo pranešime CP 78 arba akte CN 24 ji kiek galima tiksliau aprašo gautos važtos išorinės pakuotės būklę. Įrodymais laikomos žymos, maišo, plombos, pakuotės, paketo, arba siuntos skaitmeninės nuotraukos su nurodyta data. Išskyrus atvejus, kai to neįmanoma padaryti dėl motyvuotų priežasčių, tara, virvelė, užtaisymo spaudas ar plomba ir žyma saugomi šešias savaites skaičiuojant nuo patikrinimo dienos. Šie elementai nusiunčiami paskirtajam išsiuntimo operatoriui, jei pastarasis to pareikalauja.
 - 1.2 Paskutinei tarpinei apkaitos įmonei (jei tokia dalyvavo važtos vežime) ji nusiunčia patikrinimo pranešimo kopiją tuo pačiu siuntimu kaip ir išsiuntimo apkaitos įmonei.
2. Jei gavimo apkaitos įmonė mano esą reikalinga, ji gali savo paskirtojo operatoriaus lėšomis informuoti išsiuntimo apkaitos įmonę apie nustatytus faktus telekomunikacijų priemonėmis.
3. Jei kalbama apie tiesiogiai besikeičiančias apkaitos įmones, šių įmonių paskirtieji operatoriai gali tarpusavyje susitarti dėl tvarkos, kurios laikysis, jei bus nustatyti pažeidimai, už kuriuos jiems tenka atsakomybė.

RC 191 straipsnis

Važtų su siuntiniais, įrašytais bendru skaičiumi, tikrinimas

- 1 **RC 186-190** straipsniai taikomi tik išplėštiems ir sugadintiems siuntiniams bei atskirai lydraščiuose įrašytiems siuntiniams. Kiti siuntiniai paprasčiausiai įrašomi bendru skaičiumi.

2. Paskirtasis išsiuntimo operatorius gali susitarti su paskirtuoju gavimo operatoriumi, kad išsamiai tikrins bei surašys patikrinimo pranešimus CP 78 ir aktą CN 24 tik kai kurioms siuntinių kategorijoms. Taip pat gali būti susitarta ir su paskirtaisiais tarpiniais operatoriais.
3. Jei važtoje rastų siuntinių skaičius skiriasi nuo to, kuris nurodytas lydraštyje, patikrinimo pranešime apsiribojama ištaisant bendrą siuntinių skaičių.
4. Jei lydraštyje nurodytas važtos svoris bruto neatitinka nustatyto svorio bruto, patikrinimo pranešime apsiribojama ištaisant važtos svorį bruto.

RC 192 straipsnis

Nuklydusio siuntinio persiuntimas

1. Kiekvienas nuklydęs siuntinys persiunčiamas į jo tikrąją gavimo vietą pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu.
2. Kiekvienam siuntiniui, persiunčiamam laikantis šio straipsnio, už vežimą į tikrąją gavimo vietą taikomos nustatytos tarifų dalys bei **RC 141** straipsnio **4.3** punkte nurodyti tarifai ir mokesčiai.
3. Paskirtasis persiuntimo operatorius apie šį faktą praneša tam paskirtajam operatoriumi, iš kurio gavo siuntinį, nusiųsdamas patikrinimo pranešimą CP 78.
4. Gautą nuklydusį siuntinį jis apdoroja kaip atsiųstą atviru tranzitu. Jei jam nustatytų tarifų dalių nepakanka, kad būtų padengtos persiuntimo išlaidos, jis priskiria tikrosios gavimo vietos paskirtajam operatoriumi ir prireikus paskirtiesiems tarpiniams operatoriams atitinkamas tarifų dalis už vežimą. Po to jis iš paskirtojo operatoriaus, kuriam pavaldi nuklydusį siuntinį atsiuntusi apkaitos įmonė, atskaito patirtų išlaidų sumą. Šis paskirtasis operatorius susigrąžina tą sumą iš siuntėjo, jei klaida padaryta dėl jo kaltės. Atskaityta suma ir atskaitymo pagrindas nurodomi patikrinimo pranešime.
5. Užtuot taikę 4 dalyje aprašytą tarifo dalių ir išlaidų atskaitymo sistemą, paskirtieji gavimo operatoriai gali paprašyti dėl siuntinio nuklydimo atsakingo paskirtojo operatoriaus apmokėti tik siuntinio persiuntimo į tikrąją gavimo šalį išlaidas.

RC 193 straipsnis

Tuščios taros grąžinimas

1. Jei suinteresuoti paskirtieji operatoriai nėra sudarę specialaus susitarimo, tušti maišai turi būti grąžinami artimiausiu siuntimu važtoje, siunčiamoje į tą šalį, kuriai tie maišai priklauso, ir, jei įmanoma, tuo keliu, kuriuo jie paprastai būna išsiunčiami. Kiekvienoje važtoje grąžinamų maišų skaičius įrašomas lydraštyje CP 87.
2. Paskirtieji išsiuntimo operatoriai gali sudaryti specialias važtas tušties maišams grąžinti. Tačiau specialias važtas sudaryti privaloma, jei to reikalauja paskirtieji tranzito ar gavimo

Pašto siuntinių reglamentas

operatoriai. Specialias važtas sudaryti privaloma oro keliu grąžinamiems tušties maišams. Specialios važtos įrašomos lydraštyje CN 47. Jei tušties maišams, grąžinamiems žemės keliu, specialios važtos nesudaromos, maišų su tuščiais maišais skaičius ir svoris nurodomas atitinkamoje lydraščio CN 37 skiltyje.

3. Tuščių maišų grąžinimu rūpinasi tam paskirtos apkaitos įmonės. Suinteresuoti paskirtieji operatoriai gali susitarti dėl grąžinimo sąlygų. Jei važtomis keičiasi dideliu atstumu vienas nuo kito esantys paskirtieji operatoriai, jie paprastai nurodo tik vieną įmonę, įpareigotą priimti jiems grąžinamus tuščius maišus.

4. Tušti maišai turi būti suvynioti į tinkamus ryšulius. Prireikus į maišus turi būti įdėtos lentelės su žyma, taip pat žymos iš drobės, pergamento ar kitos tvirtos medžiagos.

5. Grąžinami tušti maišai, jei jų nėra labai daug, gali būti sudėti į maišus su pašto siuntiniais. Visais kitais atvejais, įskaitant tuščių maišų grąžinimą oro keliu, jie turi būti sudėti į atskirus maišus, ant kurių pažymėti apkaitos įmonių pavadinimai. Atitinkamų paskirtųjų operatorių susitarimu šie maišai gali būti užplombuoti. Ant žymų turi būti parašyta „Sacs vides“ („Tušti maišai“).

6. Jei paskirtojo operatoriaus atliekamos kontrolės metu nustatoma, kad jam priklausantys maišai nebuvo grąžinti tarnyboms per laiką, viršijantį tą, kurio reikia siųsti pirmyn ir atgal, jis turi teisę reikalauti 7 dalyje nustatyto maišų vertės atlyginimo. Paskirtasis operatorius, kuriam pareikšta pretenzija, gali atsisakyti mokėti šią kompensaciją tik tuo atveju, jei gali įrodyti grąžinęs trūkstamus maišus.

7. Kiekvienas paskirtasis operatorius periodiškai ir vienodai nustato jo apkaitos įmonėse naudojamų rūšių maišų vertę SDR ir per Tarptautinį biurą apie tai praneša suinteresuotiems paskirtiesiems operatoriams. Kompensavimo atveju atsižvelgiama į maišų pakeitimo naujais kainą.

8. Oro pašto važtoms sudaryti paskirtasis operatorius gali naudotis paskirtajam gavimo operatoriui priklausančiais maišais, jei dėl to iš anksto susitariama. Trečiųjų šalių maišais naudotis negalima.

9. Važtos su tuščia tara yra apdorojamos kaip pašto korespondencijos važtos, kurios neįtraukiamos į galutinių išlaidų apmokėjimą, bet už jas imamas mokestis, kurį sudaro 30 proc. pašto korespondencijos važtoms taikomo mokesčio už tranzito išlaidas.

10. Paskirtasis išsiuntimo operatorius gali nurodyti, ar pageidauja, kad atskirai važtai panaudota tara būtų jam grąžinta, ar ne. Tai jis pažymi dėl šios važtos surašytame lydraštyje.

8 skyrius

Paslaugų kokybė

RC 194 straipsnis

Paslaugų kokybės rodikliai

1. Šalys narės arba paskirtieji operatoriai tikrina, ar pasiekti rezultatai atitinka numatytus paslaugų kokybės rodiklius.

9 skyrius

Tarifų dalys ir vežimo oro keliu išlaidos

RC 195 straipsnis

Įeinamųjų sausumos tarifų dalys

1. Principas
 - 1.1 Nuo 2010 metų Konvencijos **35** straipsnio **1** dalyje nustatytos įeinamosios sausumos tarifų dalys yra sudaromos iš pagrindinio tarifo ir paskatinimų (papildomų tarifų), atitinkančių paskirtojo operatoriaus suteiktos paslaugos rodiklius, kuriuos patvirtina Tarptautinis biuras, remdamasis šiuo Reglamentu ir Pašto eksploatacijos tarybos rezoliucijomis.
 - 1.2 Įeinamųjų sausumos tarifo dalių nustatymas:
 - 1.2.1 sąvoka „paskirtasis operatorius“ reiškia kiekvieną šalį ar teritoriją, teikiančią nepriklausomą pašto siuntinių paslaugą;
 - 1.2.2 šalis ar teritorija, kurioje pašto siuntinių paslaugą užtikrina kitos šalies ar teritorijos paskirtasis operatorius, laikoma sudėtine šalies ar teritorijos paskirtojo operatoriaus, užtikrinančio paslaugos teikimą, dalimi.
 - 1.2.3 sąvokos „pranešti“, „pranešta“, „pranešimas“ reiškia Tarptautinio biuro gautą prašymą ar reikiamą informaciją, pateiktą Reglamente nurodytu būdu.
2. Pagrindinis tarifas
 - 2.1 Pagrindinis tarifas atitinka tarifą už siuntinį ir tarifą už kilogramą, nustatytus kiekvienoje šalyje. Šie tarifai apskaičiuojami remiantis proporcija, atitinkančia 71,4 proc. įeinamųjų sausumos tarifo dalių, kiekvieno paskirtojo operatoriaus nustatytų 2004 metams, pridėjus kasmetinius pataisymus dėl infliacijos pagal **RC 196** straipsnio **1** punktą.
 - 2.2 Mažiausias bendras pagrindinis tarifas yra 2,85 SDR už siuntinį ir 0,28 SDR už kilogramą ir atitinka 4,25 SDR už 5 kilogramų siuntinį.
 - 2.3 Kiekvienas paskirtasis operatorius privalo taikyti bent šį mažiausią bendrą pagrindinį tarifą. Jeigu **2.1** punkte nurodyta pagrindinio tarifo vertė yra mažesnė nei 4,25 SDR, pagrindinės įeinamosios sausumos tarifo dalys nustatomos pagal **2.2** punkto nuostatas.
3. Paskatinimų sistema (papildomi tarifai)
 - 3.1 Paskirtasis operatorius dalyvaudamas paskatinimų sistemoje turi atitikti šias sąlygas:

Pašto siuntinių reglamentas

- 3.1.1** prisiimti atsakomybę už prarastus, išplėštus ar sugadintus siuntinius remiantis Konvencijos **23** straipsniu;
- 3.1.2** užtikrinti, kad siuntos turėtų identifikatorių (brūkšninį kodą), atitinkantį PPS standartą S10, kaip nurodyta **RC 167** straipsnio **1** punkte;
- 3.1.3** Tarptautiniam biurui pateikti paskirtojo operatoriaus ant siuntų dedamo identifikatoriaus (brūkšninio kodo), atitinkančio PPS standarto S10, pavyzdį ir visą su juo pakeitimais susijusią informaciją;
- 3.1.4** suteiktos paslaugos rodiklių duomenis pateikti internete esančiame Pašto siuntinių taisyklių rinkinyje, o jei tai neįmanoma, raštu (registruotu paštu, faksu ar elektroniniu paštu) pateikti informaciją Tarptautiniam biurui;
- 3.1.5** šiuos duomenis Tarptautinis biuras patvirtina remdamasis jo turimais rugpjūčio 31 d. ir gruodžio 31 d. rodikliais pagal **3.1.4** punktą.
- 3.2** Kiekvienas paskirtasis operatorius, atitinkantis dalyvavimo paskatinimų (papildomų tarifų) sistemoje sąlygas, gali iki 40 proc. padidinti jo taikomą pagrindinį tarifą, remiantis suteiktos paslaugos rodikliais, kaip nurodyta toliau.
- 3.3** Paskatinimų sistema taikoma pagrindiniam tarifui arba mažiausiai bendrai įeinamajai sausumos tarifo daliai.

- 4.** Paslaugos rodiklių apibrėžimas ir atitinkamas paskatinimas
 - 4.1** Pirmas paslaugos rodiklis – Sekimas ir paieška
 - 4.1.1** Jei paskirtasis operatorius pateikia siuntinių sekimo ir paieškos duomenis ir privalomus sekimo rodiklių duomenis nuolatos praneša visiems operatoriams partneriams, remiantis **RC 168** straipsnio **1.1** punktu, taip pat laikosi **RC 169** straipsnyje nustatytų rodiklių bei Pašto eksploatacijos tarybos nustatytų minimalių eksploatacijos reikalavimų, jam suteikiamas žemiau išvardyto dydžio paskatinimas prie pagrindinio tarifo:
 - 4.1.1.1** 2% už EMC įvykius;
 - 4.1.1.2** 2% už EMD įvykius; ir
 - 4.1.1.3** 6% už EMH/EMI įvykius.
 - 4.1.2** Jei paskirtasis operatorius pateikia siuntinių sekimo ir paieškos duomenis ir nuolatos praneša privalomus sekimo rodiklių duomenis apie EME ir EMF įvykius, remiantis **RC 168** straipsnio **1.1** punktu, taip pat laikosi **RC 169** straipsnyje nustatytų rodiklių, prie pagrindinio tarifo jam suteikiamas 5 proc. paskatinimas.
 - 4.1.3** Jei paskirtasis operatorius pateikia siuntinių sekimo ir paieškos duomenis ir nuolatos praneša būtinus duomenų elementus apie važtas, remiantis **RC 168** straipsnio **2** punktu, taip pat laikosi **RC 169** straipsnio **2** punkte nustatytų rodiklių, prie pagrindinio tarifo jam suteikiamas 5 proc. paskatinimas.
 - 4.1.4** Jei paskirtasis operatorius pasiekia duomenų perdavimo orientacinius rodiklius, nurodytus **RC 170** straipsnio **1.2** punkte, prie pagrindinio tarifo jam suteikiamas 5 proc. paskatinimas.
 - 4.2** Antras paslaugos rodiklis – Pristatymas į namus
 - 4.2.1** Jei paskirtasis operatorius užtikrina pristatymo į namus paslaugą, prie pagrindinio tarifo jam suteikiamas 5 proc. paskatinimas. Šią paslaugą sudaro pirmas bandymas pristatyti paštą gavėjo adresu (išskyrus pašto dėžučių nuomotojus), gavimo pranešimo palikimas, jei gavėjo arba kito asmens nėra namuose, o jei tai muitais ir mokesčiais apmokestinamos

siuntos, galimybė gavėjui tiesiogiai sumokėti muitus ir mokesčius paskirtajam operatoriui ir fiziškai pasiimti pristatytą siuntą.

- 4.2.2** Paskirtasis operatorius, kuris remdamasis vyriausybės ar juridinėmis suvaržančiomis nuostatomis, negali įgyvendinti antros paslaugos rodiklio, vis tiek gali pretenduoti į 5 proc. paskatinimą
- 4.3** Trečias paslaugos rodiklis – Pristatymo standartai
 - 4.3.1** Prie pagrindinio tarifo suteikiamas 5 proc. paskatinimas, jei paskirtasis operatorius internete esančiame Pašto siuntinių taisyklių rinkinyje, o jei tai neįmanoma, raštu (registruotu paštu, faksu ar elektroniniu paštu) pateikė Tarptautiniam biurui toliau nurodytą informaciją:
 - 4.3.1.1** Oro pašto ir žemės pašto siuntinių pristatymo standartai, kaip nurodyta Pašto siuntinių taisyklių rinkinio lentelėse ir antraštėse.
 - 4.3.1.2** Oro pašto ir žemės pašto siuntinių orientaciniai vidutiniai muitinio tikrinimo terminai.
- 4.4** Ketvirtas paslaugos rodiklis – Bendros PPS interneto reklamacijų sistemos naudojimas.
 - 4.4.1** Prie pagrindinio tarifo suteikiamas 5 proc. paskatinimas, jei paskirtasis operatorius naudoja bendrą PPS interneto reklamacijos sistemą apdorojant visas reklamacijas, gautas iš kitų paskirtųjų operatorių, naudojančių šią bendrą sistemą, remiantis **RC 150** straipsnio **3** punktu, ir pasiekia **RC 150** straipsnio **4** punkte nustatytą rodiklį.
- 5.** Pateiktų paslaugos rodiklių tikrinimas ir vertinimas.
 - 5.1** Tarptautinis biuras tikrina ir, jei reikia, patvirtina kiekvieno paskirtojo operatoriaus pateiktus paslaugos rodiklius pagal Pašto eksploatacijos tarybos patvirtintą procedūrą.
 - 5.2** Pirmas paslaugos rodiklis – Sekimas ir paieška
 - 5.2.1** Tarptautinis biuras patikrina ir, jei reikia, patvirtina pirmą paslaugos rodiklį, remdamasis PPS sekimo ir paieškos ataskaitomis, o jeigu nėra PPS ataskaitų, tai paskirtojo operatoriaus pateiktomis pripažintomis tarptautinėmis ataskaitomis.
 - 5.3** Antras paslaugos rodiklis – Pristatymas į namus
 - 5.3.1** Tarptautinis biuras patikrina ir, jei reikia, patvirtina antrą paslaugos rodiklį, remdamasis paskirtojo operatoriaus internete esančiame Pašto siuntinių taisyklių rinkinyje pateikta informacija, o jei tai neįmanoma, pranešta Tarptautiniam biurui raštu (registruotu paštu, faksu ar elektroniniu paštu), taip pat paskirtojo operatoriaus privalomai pateiktais įrodymais ir bet kokia kita oficialia informacija.
 - 5.3.1.1** Informacija apie vyriausybės ar teisiškai suvaržančių nuostatų pobūdį yra skelbiama internete esančiame Pašto siuntinių taisyklių rinkinio atitinkamame skyriuje. Informaciją, pateiktą paskirtųjų operatorių ir įtrauktą į minėtą Pašto siuntinių taisyklių rinkinį, gali patikrinti Tarptautinis biuras, jeigu paskirtieji operatoriai partneriai išreiškia abejonių dėl jos tikslumo. Tokiu atveju gali būti patikrinta ir galimybė gauti 5 proc. paskatinimą.
- 5.4** Trečias paslaugos rodiklis – Pristatymo standartai
 - 5.4.1** Tarptautinis biuras patikrina ir, jei reikia, patvirtina trečią paslaugos rodiklį, remdamasis paskirtojo operatoriaus internete esančiame Pašto siuntinių taisyklių rinkinyje pateikta informacija, o jei tai neįmanoma, pranešta Tarptautiniam biurui raštu (registruotu paštu, faksu ar elektroniniu paštu).

5.5 Ketvirtas paslaugos rodiklis – Bendros PPS interneto reklamacijų sistemos naudojimas.

5.5.1 Tarptautinis biuras patikrina ir, jei reikia, patvirtina ketvirtą paslaugos rodiklį, remdamasis bendros PPS interneto reklamacijos sistemos tiekėjo perduotomis ataskaitomis.

RC 196 straipsnis

Įeinamųjų sausumos tarifų dalių pakeitimai

1. Kiekvienas paskirtasis operatorius, norintis dėl infliacijos padidinti savo pagrindinį tarifą, prieš metus iki rugpjūčio 31 d. nusiunčia Tarptautiniam biurui raštu (registruotu paštu, faksu ar elektroniniu paštu) prašymą dėl tarifų sureguliuavimo. Prašyme nurodomas oficialus šaltinis ir organizacijos, kuri nurodė jo šalies vartojimo kainų bendrą indeksą, pavadinimas, atskaitomasis laikotarpis ir pridedami pateisinamieji dokumentai.

1.1 Su infliacija siejamas įeinamųjų sausumos tarifų dalių padidinimas negali viršyti 5 proc. kiekvieniems metams, kuriems apskaičiuotas infliacijos koeficientas.

1.2 Su infliacija siejamos didesnės pagrindinių įeinamųjų sausumos tarifų dalys įsigalioja tik nuo sausio 1 d. Jei nebuvo laikomasi 1 dalyje nurodyto termino, pakeitimai įsigalioja tik nuo kitų metų sausio 1 d.

2. Kiekvienas paskirtasis operatorius, norintis gauti naują paskatinimą už suteiktos paslaugos rodiklius, nusiunčia Tarptautiniam biurui atitinkamą prašymą:

2.1 vėliausiai iki rugpjūčio 31 d., kad būtų patikrinti paslaugos rodikliai, taikomi įeinamosioms sausumos tarifų dalims, įsigaliosiančioms nuo kitų metų sausio 1 d.;

2.2 vėliausiai iki gruodžio 31 d., kad būtų patikrinti paslaugos rodikliai, taikomi įeinamosioms sausumos tarifų dalims, įsigaliosiančioms nuo kitų metų liepos 1 d.;

2.3 paskirtieji operatoriai, pateikia informaciją apie bet kokius paslaugos rodiklių, jau nurodytų internete esančiame Pašto siuntinių taisyklių rinkinyje, pasikeitimus laikydamiesi tų pačių terminų.

3. Tarptautinis biuras, prieš atlikdamas galimus paskatinimų pakeitimus, du kartus per metus patikrina nurodytus paslaugos rodiklius ir jų atitiktį reikalavimams, remiantis Pašto eksploatacijos tarybos nurodyta paslaugos rodiklių tvirtinimo procedūra. Atsižvelgiant į tvirtinimo procedūros rezultatus paskatinimai gali būti padidinti arba sumažinti.

4. Susiję su paskatinimais įeinamųjų sausumos tarifo dalių pakeitimai, paremti suteiktos paslaugos rodikliais, įsigalioja atitinkamai sausio 1d. arba liepos 1d.

4.1 Iki rugsėjo 30 d. Tarptautinis biuras praneša visiems paskirtiesiems operatoriams taikomas įeinamąsias sausumos tarifų dalis, įsigaliosiančias nuo kitų metų sausio 1 d., ir atitinkamai iki kovo 31 d., kurios įsigalios liepos 1 d.

5. Paskirtųjų operatorių iniciatyva įeinamųjų sausumos tarifų dalių sumažinimas gali įsigalioji nuo sausio 1 d., nuo balandžio 1 d., nuo liepos 1 d. arba nuo spalio 1 d. Tarptautinis biuras apie tai nedelsdamas praneša paskirtiesiems operatoriams.

RC 197 straipsnis

Tarifo dalis už tranzitą sausuma

1. Tarifai, taikomi apskaičiuojant tarifo dalį už tranzitą sausuma, laikantis Konvencijos **34** straipsnio **2** dalies, yra šie:

1.1 0,200 SDR už kilogramą ir už kilometrą iki 1 500 kilometrų;

1.2 0,140 SDR už kilogramą ir už papildomą kilometrą iki 5 000 kilometrų;

1.3 0,100 SDR už kilogramą ir už papildomą kilometrą;

1.4 atstumo tarifas yra apskaičiuojamas pagal atstumo pakopas, kurių kiekviena lygi 100 kilometrų, remiantis kiekvienos pakopos vidutine reikšme;

2. Už atviru tranzitu siunčiamus siuntinius paskirtieji tarpiniai operatoriai turi teisę reikalauti vieningo tarifo, kuris lygus 0,40 SDR už kiekvieną siuntą, jos apdorojimo išlaidoms, kurias jie turi tarpinėje apkaitos įmonėje, padengti.

2.1 Jei paskirtieji tarpiniai operatoriai nuolat užfiksuoja ir perduoda EMJ ir EMK įvykius, susijusius su atviru tranzitu siunčiamais siuntiniais, remiantis **RC 168** straipsnio **1** punktu, ir pasiekia **RC 169** straipsnyje išvardytus rodiklius, jie turi teisę pretenduoti į papildomą vieningą tarifą lygų 0,40 SDR už siuntą.

RC 198 straipsnis

Tarifų dalių už tranzitą sausuma taikymas

1. Jokia tarifo dalis už tranzitą sausuma netaikoma:

1.1 oro pašto važtų perkrovimui tarp dviejų oro uostų, aptarnaujančių tą patį miestą;

1.2 šių važtų vežimui iš oro uosto, aptarnaujančio tam tikrą miestą, į sandėlį, esantį tame pačiame mieste, ir šių važtų atvežimui atgal, kad jos būtų siunčiamos toliau.

2. Kiekvienas siuntinių vežime dalyvaujantis paskirtasis operatorius turi teisę už kiekvieną siuntinį reikalauti tarifų dalių už tranzitą sausuma, atsižvelgiant į atitinkamą atstumo pakopą. Jei sausuma nevežama, taikomas tik vieningas tarifas, nustatytas **RC 197** straipsnio **2** dalyje.

3. Už tai, kad tarpinės šalies paskirtieji operatoriai persiunčia tame pačiame uoste arba oro uoste gaunamą ir išsiunčiamą atviru tranzitu siunčiamą pašta, prireikus po to, kai šis buvo sukrautas į sandėlį (tranzitas nevežant sausuma), taikomas **RC 197** straipsnio **2** dalyje nustatytas vieningas tarifas už siuntinį, o tarifų dalis už tranzitą sausuma netaikoma.

4. Jei užsienio transporto tarnyba kerta šalies teritoriją, nedalyvaujant pastarosios tarnyboms, laikantis **RC 166** straipsnio **3** dalies, taip siunčiamiems siuntiniams tarifo dalis už tranzitą sausuma netaikoma.

RC 199 straipsnis

Tarifo dalis už vežimą jūra

1. Tarifai, taikomi apskaičiuojant tarifo dalį už vežimą jūra, laikantis Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies, yra šie:
 - 1.1 0,070 SDR už kilogramą ir už jūrmylę (1852 metrai) iki 1 000 jūrmylių;
 - 1.2 0,040 SDR už kilogramą ir už papildomą jūrmylę iki 2 000 jūrmylių;
 - 1.3 0,034 SDR už kilogramą ir už papildomą jūrmylę iki 4 000 jūrmylių;
 - 1.4 0,022 SDR už kilogramą ir už papildomą jūrmylę iki 10 000 jūrmylių;
 - 1.5 0,015 SDR už kilogramą ir už papildomą jūrmylę;
 - 1.6 atstumo tarifas yra apskaičiuojamas pagal atstumo pakopas, kurių kiekviena lygi 100 jūrmylių, remiantis kiekvienos pakopos vidutine reikšme.

RC 200 straipsnis

Tarifo dalies už vežimą jūra taikymas

1. Prireikus atstumo pakopas, į kurias atsižvelgiant nustatomas taikytinos tarifo dalies už vežimą jūra iš vienos šalies narės į kitą dydis, apskaičiuojamos pagal vidutinį svertinį atstumą. Pastarasis apskaičiuojamas atsižvelgiant į važtų, kurios buvo vežamos iš vienos šalies narės uosto į kitos šalies narės uostą, tonažą.
2. Už vežimą jūra iš vieno į kitą tos pačios šalies narės uostą negali būti taikoma tarifo dalis už vežimą jūra, jei šios šalies narės paskirtasis operatorius už tuos pačius siuntinius jau ima mokesť už vežimą sausuma.
3. Paskirtųjų tarpinių operatorių ar tarnybų tarifo dalis už vežimą jūra taikoma oro pašto siuntiniams tik tuo atveju, jei siuntinį gabena tarpinė jūrų tarnyba. Kiekviena jūrų transporto tarnyba, kurią užtikrina paskirtasis išsiuntimo ar gavimo operatorius, šiuo tikslu laikoma tarpine tarnyba.
4. Padidinus tarifo dalį tai turi būti taikoma ir siuntiniams, siunčiamiems iš šalies narės, kuriai yra pavaldžios vežimą jūra vykdančios tarnybos. Tačiau šis įpareigojimas netaikomas nei santykiams tarp šalies narės ir teritorijų, kurių tarptautinius santykius ji užtikrina, nei santykiams tarp šių teritorijų.
5. Tarifo dalies už vežimą jūra pakeitimo atveju taikomas **RC 196** straipsnis.

RC 201 straipsnis

Naujų tarifų dalių taikymas dėl nenumatytų siuntimo kelio pasikeitimų

1. Dėl *force majeure* ar kitų nenumatytų aplinkybių paskirtasis operatorius gali būti priverstas savo siuntinius vežti nauju siuntimo keliu, reikalaujančiu papildomų vežimo žeme ar jūra išlaidų. Tokiu atveju jis nedelsdamas turi telekomunikacijų priemonėmis apie tai pranešti visiems paskirtiesiems operatoriams, kurių siuntinių važtos ar atviro tranzito siuntiniai yra vežami tranzitu per jo šalį. Nuo penktos dienos po to, kai buvo perduota ši informacija, paskirtasis tarpinis

operatorius turi teisę į paskirtojo išsiuntimo operatoriaus sąskaitą įrašyti naująjį kelią atitinkančias tarifų dalis už vežimą sausuma ar jūra.

RC 202 straipsnis

Važtų svoris, į kurį atsižvelgiama atsiskaitant su paskirtaisiais operatoriais

1. Atsiskaitant su paskirtaisiais gavimo ar tranzito operatoriais, į važtų svorį bruto įtraukiamas taros (padėklų, pašto maišų ir t. t.) svoris, išskyrus jūra ar oro keliu vežamų konteinerių svorį. Tačiau paskirtieji išsiuntimo ir gavimo operatoriai gali tarpusavyje susitarti, kad atsižvelgs į svorį neto, kokia bebūtų jų naudojama įrašo forma, kai užpildomi lydraščiai CP 87 ar CP 88.

RC 203 straipsnis

Tarifų dalių priskyrimas

1. Tarifų dalys suinteresuotiems paskirtiesiems operatoriams paprastai nustatomos už kiekvieną siuntinį.

RC 204 straipsnis

Tarifų dalys ir išlaidos, kurias paskirtasis važtos išsiuntimo operatorius įrašo į kitų paskirtųjų operatorių kreditą

1. Apkaitos uždromis važtomis atveju paskirtasis važtos išsiuntimo operatorius į paskirtojo gavimo operatoriaus ir kiekvieno paskirtojo tarpinio operatoriaus kreditą įrašo jo sausumos tarifų dalis ir tarifų dalis už vežimą jūra, įskaitant ir specialias tarifų dalis, taikomas remiantis Konvencija arba jos Baigiamuoju protokolu.
2. Apkaitos atviru tranzitu atveju paskirtasis važtos išsiuntimo operatorius įrašo į kreditą:
 - 2.1 paskirtajam važtos gavimo operatoriui 1 dalyje išvardytas tarifų dalis, taip pat tarifų dalis, tenkančias paskesniems paskirtiesiems tarpiniams operatoriams ir paskirtajam siuntinio gavimo operatoriui;
 - 2.2 paskirtajam važtos gavimo operatoriui sumas, atitinkančias vežimo oro keliu išlaidas, į kurias jis turi teisę už oro pašto siuntinių persiuntimą;
 - 2.3 paskirtiesiems tarpiniams operatoriams, kuriuos važta pasiekia pirmiau nei jos paskirtąjį gavimo operatorių, 1 dalyje išvardytas tarifų dalis.
3. Tranzitu siunčiamų uždarų važtų apdorojimo išlaidas apmoka paskirtasis važtų išsiuntimo operatorius. Taikomas tarifas lygus 0,195 SDR už kilogramą.
4. Oro pašto siuntiniai, kuriuos viena po kitos apdoroja kelios skirtingos oro transporto tarnybos, vežimo metu tame pačiame oro uoste perkraunami be atlyginimo.

Pašto siuntinių reglamentas

RC 205 straipsnis

Tarifų dalių, tarifų ir mokesčių priskaičiavimas ir išskaičiavimas siuntinio grąžinimo siuntėjui arba persiuntimo atveju

1. Jei tarifų dalys, tarifai ir mokesčiai, kai siuntinys grąžinamas siuntėjui arba persiunčiamas, nebuvo sumokėti, paskirtasis grąžinimo arba persiuntimo operatorius elgiasi taip, kaip nurodyta toliau.
2. Apkaitos uždaromis važtomis (tiesioginio pašto siuntomis) atveju paskirtasis siuntinį grąžinantis arba persiunčiantis operatorius atsiima iš paskirtojo operatoriaus, kuriam yra skirta važta:
 - 2.1 tarifų dalis, kurios tenka jam ir paskirtiesiems tarpiniams operatoriams;
 - 2.2 tarifus ir mokesčius, kurie jam tenka ir kurie jam dar nesumokėti.
3. Uždaroje važtoje siuntinį grąžinantis arba persiunčiantis paskirtasis operatorius įrašo į paskirtųjų tarpinių operatorių kreditą jiems tenkančias tarifų dalis.
4. Apkaitos atviru tranzitu atveju paskirtasis siuntinį grąžinantis arba persiunčiantis operatorius į paskirtojo tarpinio operatoriaus sąskaitą įrašo 2 dalyje nurodytas sumas. Pastarasis iš paskirtojo operatoriaus, kuriam perduoda siuntinį, atskaito sau priklausančią sumą ir sumą, tenkančią siuntinį grąžinusiam ar persiuntusiam paskirtajam operatoriui. Jei yra pagrindas, šią operaciją pakartoja kiekvienas paskirtasis tarpinis operatorius.
5. Galimos vežimo oro keliu išlaidos už siuntėjui grąžinamų arba persiunčiamų siuntinių vežimą oro keliu atsiimamos iš tų šalių paskirtųjų operatorių, iš kurių gautas prašymas siuntinį grąžinti arba persiųsti.
6. Tarifų dalys, tarifai ir mokesčiai už nuklydusių siuntinių persiuntimą priskaičiuojami ir išskaičiuojami pagal **RC 192** straipsnio 4 dalį.
7. Išlaidos už vežimo metu neteisingai nukreiptų oro pašto siuntinių važtų vežimą oro keliu apmokamos remiantis **RC 206** ir **RC 209** straipsniais.

RC 206 straipsnis

Išlaidų už vežimą oro keliu apskaičiavimas

1. Su oro pašto siuntinių važtomis susijusios vežimo oro keliu išlaidos apskaičiuojamos, pirma, pagal faktinį pagrindinį tarifą ir atstumus kilometrais, nurodytus Oro pašto atstumų sąrašė, antra, – pagal važtų svorį bruto. Faktinis pagrindinis tarifas gali būti mažesnis arba lygus Konvencijos **34** straipsnio **1** dalyje nurodytam tarifui.
2. Paskirtojo tarpinio operatoriaus vežimo oro keliu išlaidos, susijusios su atviru tranzitu siunčiamais oro pašto siuntiniais, iš esmės apskaičiuojamos taip, kaip nurodyta 1 dalyje, tik už pusę kilogramo kiekvienai gavimo šalies. Tačiau jei šių siuntinių gavimo šalies teritoriją aptarnauja

vienas ar keli transporto maršrutai su keliais nusileidimais šioje teritorijoje, vežimo išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinį svertinį tarifą. Pastarasis nustatomas atsižvelgiant į kiekviename tarpiniame punkte iškrautų siuntinių svorį. Apmokėtinos išlaidos apskaičiuojamos už kiekvieną siuntinį, kiekvieno siuntinio svorį suapvalinant iki artimiausio didesnio pusės kilogramo.

RC 207 straipsnis

Siuntinių, siunčiamų teikiant prekių gražinimo paslaugą, vežimo oro keliu išlaidos

1. Vežimo oro kelių išlaidos, susidariusios teikiant prekių gražinimo paslaugą, apskaičiuojamos pagal Pašto eksploatacijos tarybos rezoliucijose nustatytą ir Tarptautinio biuro paskelbtą metodiką. Vežimo oro keliu išlaidos kompensuojamas remiantis tarifu už kilogramą, kuris gali skirtis priklausomai nuo išsiuntimo regiono (pirkėjo/gavėjo, siunčiančio siuntinį per prekių gražinimo tarnybą, paskirtojo operatoriaus regiono) ir gavimo regiono (pirminio pardavėjo paskirtojo operatoriaus regiono).

2. Šie tarifai tikslinami kas dvejus metus.

3. Siuntinių, siunčiamų teikiant prekių gražinimo paslaugą, negalima siųsti atviru tranzitu.

RC 208 straipsnis

Prarastų ar sunaikintų oro pašto siuntinių vežimo oro keliu išlaidos

1. Paskirtasis išsiuntimo operatorius atleidžiamas nuo bet kokių mokesčių už oro pašto siuntinių, prarastų ar sunaikintų dėl orlaivio avarijos ar kokios nors kitos priežasties, kai atsakomybė tenka oro transporto įmonei, vežimą oro keliu. Ši nuostata taikoma nepaisant to, kokioje maršruto atkarpoje tai įvyksta.

RC 209 straipsnis

Neteisingai nukreiptų arba nuklydusių važtų ar maišų vežimo oro keliu išlaidos

1. Siuntimo metu neteisingai nukreiptos važtos paskirtasis išsiuntimo operatorius turi apmokėti šios važtos vežimo išlaidas, susijusias su tuo keliu, kuriuo ji iš tikrųjų buvo vežta.

2. Jis apmoka vežimo išlaidas iki iškrovimo oro uoste, kuris iš pradžių buvo numatytas įteikimo lydraštyje CN 38, jei:

- 2.1 tikrasis siuntimo kelias nežinomas;
- 2.2 dar nepareikalauta apmokėti kelio, kuriuo iš tikrųjų nuvežta važta, išlaidas;
- 2.3 važta buvo neteisingai nukreipta dėl ją vežusios oro transporto bendrovės kaltės.

3. Papildomas kelio, kuriuo iš tikrųjų buvo vežama neteisingai nukreipta važta, išlaidas

atlygina:

- 3.1 paskirtasis operatorius, kuris padarė siuntimo klaidą;
 - 3.2 paskirtas operatorius, paėmęs mokestį už vežimo išlaidas, sumokėtą oro transporto bendrovei, iškrovusiai važtą kitoje vietoje, negu nurodyta įteikimo lydraštyje CN 38.
4. 1–3 dalių nuostatos analogiškai taikomos ir tada, kai kitame oro uoste, negu buvo numatyta lydraštyje CN 38, iškraunama tik dalis važtos.
5. Remiantis Konvencijos **34** straipsnio **3.1** punktu, paskirtasis dėl žymėjimo klaidos nuklydusios važtos ar maišo išsiuntimo operatorius turi apmokėti visas jų vežimo oro keliu išlaidas.

RC 210 straipsnis

Tuščių maišų vežimo oro keliu išlaidų apmokėjimas

1. Tuščių maišų vežimo oro keliu išlaidas apmoka paskirtasis operatorius, kuriam tie maišai priklauso.
2. Didžiausias tarifas, taikytinas už važtų su tuščiais maišais vežimą oro keliu, yra 30 proc. pagrindinio tarifo, nustatomo laikantis Konvencijos 34 straipsnio 1 dalies nuostatų.

10 skyrius

Sąskaitų surašymas ir apmokėjimas

RC 211 straipsnis

Sąskaitų surašymas

1. Kiekvienas paskirtasis operatorius užtikrina, kad jam pavaldi apkaitos įmonė kiekvieno mėnesio arba kiekvieno ketvirčio pabaigoje pagal išsiuntimo įmonę ir pagal važtą nedelsdama surašytų žiniaraštį CP 94 visoms iš to paties paskirtojo operatoriaus gautoms siuntoms. Paskirtieji operatoriai, kurie kiekvieno ketvirčio pabaigoje surašo žiniaraštį CP 94, atskirus žiniaraščius CP 94 gali parengti ir kiekvienam kalendoriniam mėnesiui.
2. Jeigu lydraščiai CP 88 ar CP 87 yra taisomi, perduodančiosios ar perimančiosios apkaitos įmonės surašyto patikrinimo pranešimo CP 78 numeris ir data nurodomi žiniaraščio CP 94 skiltyje „Observations“ („Pastabos“).
3. Pagal žiniaraščio CP 94 duomenis surašoma suvestinė sąskaita CP 75.
4. Paskirtieji operatoriai, praėjusiais metais turėję grynąjį kredito salda (neto-kreditoriai), gali pasirinkti, kad sąskaitos būtų apmokamos kas mėnesį, kas ketvirtį, kas pusmetį ar kasmet.

Pasirinktas laikotarpis įsigalioja nuo sausio 1 dienos ir galioja vienerius kalendorinius metus.

5. Paskirtieji operatoriai gali pasirinkti naudoti tiesioginę atsiskaitymo sistemą arba tarpusavio kompensavimo sistemą.

6. Naudojantis tiesioginio atsiskaitymo sistema, sąskaitas CP 75 reikia apmokėti tiesiogiai. Sąskaita CP 75, pridėjus žiniaraštį CP 94, bet be lydraščių, pačiu greičiausiu būdu kas mėnesį, kas ketvirtį, kas pusmetį ar kasmet nusiunčiama suinteresuotam paskirtajam operatoriui, kad šis ją patvirtintų ir apmokėtų. Sąskaita turi būti nusiųsta per du mėnesius, skaičiuojant nuo paskutinio lydraščio, susijusio su laikotarpiu, už kurį išrašoma sąskaita, gavimo.

7. Paskirtasis operatorius debitorius turi apmokėti sąskaitoje nurodytą sumą per du mėnesius. Jei sąskaitą išsiuntęs paskirtasis operatorius per du mėnesius negavo jokių pastabų su pataisymais, ši sąskaita laikoma automatiškai priimta. Automatiškai priimta sąskaita laikoma sąskaita, kuri yra priimta tokiu pavidalu, koku ji buvo surašyta be jokių pakeitimų arba papildymų. Jei pastebimas koks nors skirtumas, viršijantis 9,80 SDR, žiniaraštis CP 94 turi būti pataisytas ir pridėtas prie pataisytos sąskaitos CP 75 kaip pateisinamasis dokumentas. Paskirtieji operatoriai debitoriai gali atsakyti tikrinti ir tvirtinti sąskaitas CP 75, kurių paskirtieji operatoriai kreditoriai nepateikė per šešis mėnesius nuo to laikotarpio, už kurį šios sąskaitos išrašytos, pabaigos.

8. Naudojantis tarpusavio kompensacijos sistema, paskirtasis operatorius kreditorius surašo sąskaitas CP 75 ir CN 52 ir pateikia jas abi kartu pačiu greičiausiu keliu paskirtajam operatoriui debitoriui kas mėnesį, kas ketvirtį, kas pusmetį ar kasmet. Tačiau kai tik vienas paskirtasis operatorius patvirtina kito sąskaitas CP 75 arba kai tik jos tampa automatiškai priimtomis, jų duomenys gali būti surašyti į bendrąją sąskaitą CN 52, surašomą laikantis pirmiau nurodyto periodiškumo.

9. Paskirtasis operatorius debitorius patvirtina ar pataiso sąskaitas CP 75 ir CN 52 ir per du mėnesius sumoka paskirtajam operatoriui kreditoriui. Jei sąskaitas išsiuntęs paskirtasis operatorius per du mėnesius negavo jokių pastabų su pataisymais, šios sąskaitos laikomos automatiškai priimtomis. Blankai turi būti siunčiami elektroniniu būdu, o jeigu tai neįmanoma, geriausiai registruotu paštu.

10. Papildomos sąskaitos gali būti siunčiamos paskirtajam operatoriui debitoriui tik jei jos yra susijusios su sąskaitomis, jau pateiktomis už atitinkamą laikotarpį. Papildomos sąskaitos išrašomos tuomet, kai norima ištaisyti netikslumus arba klaidas jau pateiktose sąskaitose arba pateikti papildomas mokėtinas sumas ar informaciją. Papildomoms sąskaitoms taikomos 7 ir 9 dalių nuostatos, priešingu atveju paskirtasis operatorius debitorius papildomų sąskaitų tvirtinti neprivalo.

11. Jei paskirtasis operatorius debitorius pastebi kokį nors skirtumą, viršijantį 9,80 SDR, žiniaraštis CP 94 turi būti pataisytas ir pridėtas prie sąskaitos CP 75 kaip pateisinamasis dokumentas.

12. Jei suinteresuoti paskirtieji operatoriai dalyvauja Tarptautinio biuro tarpuskaitos (kliringo) sistemoje, sąskaitos CP 75 ar CN 52 saldui neviršijant 163,35 SDR, jis perkeliamas į kitą sąskaitą

RC 212 straipsnis

Sąskaitų apmokėjimas

1. Paskirtieji operatoriai gali su pašto srautais susijusių tarptautinių sąskaitų apmokėjimą laikyti einamosiomis finansinėmis operacijomis ir atliekamomis atsižvelgiant į įprastus suinteresuotųjų šalių narių tarptautinius įsipareigojimus, kai yra susitarta šiuo klausimu. Jei tokio susitarimo nėra, sąskaitos apmokamos laikantis toliau išdėstytų nuostatų.
2. Kiekvienas paskirtasis operatorius surašo savo sąskaitas ir pateikia jas atitinkamiems paskirtiesiems operatoriams dviem egzemplioriais. Vienas iš patvirtintų egzempliorių jį pataisius, jei reikia, ar pridėjus skirtumą patvirtinantį žiniaraštį, grąžinamas paskirtajam operatoriui kreditoriui. Šia sąskaita remiamasi prireikus tvarkant galutinius atsiskaitymus tarp dviejų paskirtųjų operatorių.
3. Paskirtieji operatoriai savo sąskaitas gali apmokėti arba pagal dvišalį susitarimą, arba naudodamiesi Tarptautinio biuro daugiašale tarpuskaitos sistema, arba bet kokia kita sąskaitų apmokėjimo sistema. Naudotis Tarptautinio biuro daugiašale tarpuskaitos sistema gali tik tie paskirtieji operatoriai, kurie pasirašė susitarimą dėl įstojimo į šią sistemą.
4. Pasikonsultavęs su paskirtuoju operatoriumi debitoriumi, paskirtasis operatorius kreditorius pasirenka apmokėjimo būdus. Kai nesutariama, pirmenybė visada teikiama paskirtojo operatoriaus kreditoriaus pasirinkimui. Jei atsiskaitoma naudojantis Tarptautinio biuro daugiašale tarpuskaitos sistema, paskirtasis operatorius kreditorius ir paskirtasis operatorius debitorius turi pasirašyti tinkamą įstojimo sutartį ir susitarti, kad atitinkama sąskaita būtų įtraukta į sistemą.
5. Kiekvienos sąskaitos CP 75, kurią surašo paskirtasis operatorius kreditorius, saldą paskirtasis operatorius debitorius jam sumoka remdamasis **RC 213–RC 216** straipsnių nuostatomis.
6. Tarpusavio kompensavimo atveju ir sąskaitos surašymo, esant nelygiaverčiam santykiui, atveju:
 - 6.1 bendroji sąskaita gali būti surašyta ir išsiųsta nelaukiant galimų sąskaitos CP 75 pataisymų, kai tik paaiškėja, kad paskirtasis operatorius, turintis visas už atitinkamą laikotarpį išrašytas sąskaitas, yra kreditorius. Paskirtasis operatorius debitorius turi patikrinti sąskaitą CN 52 ir sumokėti saldą per du mėnesius nuo bendrosios sąskaitos gavimo dienos; paskirtasis operatorius debitorius neprivalo tvirtinti sąskaitų, kurios jam nebuvo atsiųstos per penkis mėnesius, skaičiuojant nuo tų metų, su kuriais jos yra susijusios, pabaigos;
 - 6.2 kiekvienas paskirtasis operatorius, kuriam kiekvieną mėnesį kitas paskirtasis operatorius būna nuolat skolingas sumą, viršijančią 9800,72 SDR, turi teisę kas mėnesį reikalauti įmokėti sumą, siekiančią daugiausiai tris ketvirtadalius įsiskolinimo sumos; jo reikalavimas turi būti įvykdytas per du mėnesius.

RC 213 straipsnis

Sąskaitų apmokėjimas tarpininkaujant Tarptautiniam biurui

1. Naudojantis Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema, sąskaitos apmokamos laikantis toliau išdėstytų nuostatų:
 - 1.1 Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema yra atvira paskirtiesiems operatoriams ar jų tarnyboms, kurie pasirašė įstoјimo sutartį, įpareigojančią juos laikytis naudojimosi sistema nuostatuose apibrėžtų sąlygų.
 - 1.2 Tarptautinis biuras leidžia aplinkraštį, kuriame pateikia reguliariai patikslinamą tarpuskaitos sistemos dalyvių sąrašą.
 - 1.3 Paskirtasis operatorius kreditorius, pageidaujantis apmokėti sąskaitą tarpininkaujant Tarptautiniam biurui, nusiunčia debitoriui nurodytos sąskaitos kopiją su nuoroda: „Proposé pour inclusion dans UPU*Clearing“ („Siūloma įtraukti į PPS*tarpuskaitą“). Jei debitorius nesiūlo jokių pataisų, tada nusiunčia sąskaitą Tarptautiniam biurui ir paskirtajam operatoriui kreditoriui su pastaba: „Accepté pour inclusion dans UPU*Clearing“ („Įtraukti į PPS*Tarpuskaitą pritaria“). Jei debitorius siūlo pataisyti sąskaitą, tada grąžina ją paskirtajam operatoriui kreditoriui, kuris, jei sutinka su siūloma pataisa, nusiunčia sąskaitą Tarptautiniam biurui. Sąskaitos nusiunčiamos Tarptautiniam biurui tik tada, kai paskirtasis operatorius kreditorius ir paskirtasis operatorius debitorius su viskuo sutinka.
 - 1.4 Mokėtinos sumos apmokamos laikantis naudojimosi sistema nuostatuose apibrėžtų sąlygų.
 - 1.5 Jei koks nors dalyvis nevykdo naudojimosi sistema nuostatuose nustatytų jam tenkančių įsipareigoјimų arba jei daro klaidų, Tarptautinis biuras imasi atitinkamų priemonių ir praneša apie tai visiems sistemos dalyviams.

RC 214 straipsnis

Įsiskolinimų, atsiradusių padengiant sąskaitas naudojantis Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema, apmokėjimas

1. Jei apmokėjus sąskaitas naudojantis Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema paaiškėja, kad kuris nors paskirtasis operatorius turi laiku nesumokėtų įsiskolinimų, šiuos įsiskolinimus galima apmokėti skoliniais įsipareigoјimais, kurių paskirtajam operatoriui debitoriui turi bet kuris kitas paskirtasis operatorius. Prieš imdamasis šios priemonės, Tarptautinis biuras konsultuojasi su atitinkamu paskirtuoju operatoriumi kreditoriumi ir nusiunčia priminimą įsipareigoјimų nevykdančiam debitoriui. Jei per mėnesį nuo priminimo dienos jokia suma neapmokama, Tarptautinis biuras turi teisę, įspėjęs visas suinteresuotas šalis, vienašališkai atlikti reikiamus pervedimus. Debitoriaus, kuris nevykdo savo įsipareigoјimų, sutikimas nėra būtinas.
2. Atlikdamas tokias apskaitos operacijas Tarptautinis biuras kompensuoja tik tas sąskaitas, kurias patvirtino tiek įsipareigoјimų nevykdantis debitorius, tiek pastarajam skolingas paskirtasis operatorius.
3. Įsipareigoјimų nevykdantis debitorius negali, kreipdamasis į jam skolingą paskirtąjį operatorių, pareikšti jokių teisių į skolinius įsipareigoјimus, kuriuos Tarptautinis biuras priskiria kreditoriui laikydamasis 1 dalyje aprašytos tvarkos.

RC 215 straipsnis

SDR išreikštų skolinių įsipareigojimų apmokėjimas. Bendrosios nuostatos

1. Toliau nurodytos apmokėjimo taisyklės taikomos visiems skoliniamis įsipareigojimams, atsiradusiems keičiantis paštu ir išreikštiems SDR. Jie gali būti susiję su bendrosiomis sąskaitomis ar žiniaraščiais, surašytais Tarptautinio biuro arba sąskaitomis ar žiniaraščiais, surašytais jam nedalyvaujant. Minėtos taisyklės taip pat galioja apmokant skirtumus, palūkanas ar prireikus mokant dalines įmokas.
2. Kiekvienas paskirtasis operatorius gali atsiskaityti avansu mokėdamas dalines įmokas, kurios bus panaudotos skoloms padengti, kai jų suma bus nustatyta.
3. Kiekvienas paskirtasis operatorius gali atsiskaityti su kitu paskirtuoju operatoriumi, išlygindamas savo kredite ar debete esančius pašto skolinius įsipareigojimus, išreikštus SDR, su sąlyga, kad būtų laikomasi nustatytų mokėjimo terminų. Jei du paskirtieji operatoriai teikia ir pašto, ir telekomunikacijų paslaugas, bendru susitarimu gali būti apmokami ir skoliniai įsipareigojimai už telekomunikacijų paslaugas. Tarpuskaita skoliniais įsipareigojimais, apskaičiuotais už srautus su kuria nors paskirtajam operatoriumi pavaldžia organizacija ar bendrove, negali būti vykdoma, jei šis paskirtasis operatorius su tuo nesutinka.
4. Dėl to, kad į bendrąją sąskaitą su įvairiais skoliniais įsipareigojimais įtraukiama sąskaita už oro pašta, neturi būti vėluojama apmokėti vežimo oro keliu išlaidas suinteresuotai oro transporto bendrovei.

RC 216 straipsnis

Sąskaitų, apmokamų nesinaudojant Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema, apmokėjimo taisyklės

1. Skoliniai įsipareigojimai mokami paskirtojo operatoriaus kreditoriaus pasirinkta valiuta, pasitarus su paskirtuoju operatoriumi debitoriumi. Nesutarimo atveju lemiamas balsas visada priklauso paskirtajam operatoriumi kreditoriui. Jei paskirtasis operatorius kreditorius nenurodo konkrečios valiutos, paskirtasis operatorius debitorius gali ją pasirinkti.
2. Mokėjimo sumos, išreikštos pasirinkta valiuta, dydis turi būti lygus sąskaitos saldui, išreikštam SDR.
3. Atsižvelgiant į 4 dalyje nustatytas nuostatas, pasirinkta valiuta mokėtina suma nustatoma perskaičiuojant SDR į mokėjimo valiutą, laikantis toliau išdėstytų nuostatų:
 - 3.1 Jei tai valiuta, kurios ir SDR santykį skelbia Tarptautinis valiutos fondas (TVF), taikomas mokėjimo išvakarėse galiojantis kursas arba paskutinis paskelbtas kursas.
 - 3.2 Jei tai kitos mokėjimo valiutos, SDR išreikšta suma pirmiausia perskaičiuojama į tarpinę valiutą, kurios vertę SDR kasdien skelbia TVF, laikantis paskutinio paskelbto šios valiutos kurso. Po to gauta suma konvertuojama į mokėjimo valiutą, laikantis paskutinio šalies debitorės valiutų rinkoje paskelbto valiutos kurso.

4. Jei paskirtasis operatorius kreditorius ir paskirtasis operatorius debitorius bendru susitarimu pasirinko valiutą šalies, kuri nėra TVF narė ir kurios įstatymai neleidžia taikyti 3 dalyje išdėstytų nuostatų, suinteresuoti paskirtieji operatoriai susitaria dėl SDR ir pasirinktos valiutos santykio.
5. Norint nustatyti valiutos ekvivalentą reikia remtis paskutiniu keitimo kursu, kuris gali būti taikomas daugumai komercinių operacijų oficialioje valiutų rinkoje.
6. Mokėjimo dieną paskirtasis operatorius debitorius turi sumokėti sumą pasirinkta valiuta pašto pervedimu (žiro) arba bet koku kitu abiem paskirtiesiems operatoriams priimtinu būdu.
7. Paskirtieji operatoriai kreditoriai turi Tarptautinio biuro platinamame aplinkraštyje paskelbti apie bet kokius pasikeitimus, susijusius su duomenimis, reikalingais persiunčiant čekius ar darant pervedimus.
8. Apmokėjimo išlaidas (rinkliavas, kliringo išlaidas, avansą, komisinius ir t. t.), apmokamas šalyje debitorėje, apmoka paskirtasis operatorius debitorius. Išlaidas, apmokamas šalyje kreditorėje, įskaitant apmokėjimo išlaidas, imamas tarpinių bankų trečiosiose šalyse, apmoka paskirtasis operatorius kreditorius. Jei atliekamas pašto pavedimas (žiro), už kurį neimami mokesčiai, jų neima ir trečiosios šalies (ar šalių) apkaitos įmonė, tarpininkaujanti paskirtajam operatoriui debitoriui ir paskirtajam operatoriui kreditoriui, kai tarp jų nevyksta tiesioginė apkaita.
9. Jei nuo pavedimo pervesti ar kitais būdais atliekamo apmokėjimo išsiuntimo iki tol, kol apmokėjimas pasiekia paskirtąjį operatorių kreditorių, pasikeičia pasirinktos valiutos ekvivalentinė vertė, apskaičiuojama pagal 3, 4 ar 5 dalių nuostatas, ir jei dėl šio pasikeitimo atsiradęs skirtumas viršija 5 proc. nuo mokėtinos sumos (apskaičiuotos po minėto pasikeitimo), bendrą skirtumą abu paskirtieji operatoriai pasidalija pusiau.
10. Apmokėjimas turi būti atliekamas kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per šešias savaites, skaičiuojant nuo bendrųjų sąskaitų ir sąskaitų, kuriose nurodytos mokėtinos sumos arba saldai, patvirtinimo arba pranešimo apie tai, kad jos automatiškai priimtos, dienos. Praėjus šiam terminui, už skolinius įsipareigojimus pradedami skaičiuoti 6 proc. metinių palūkanų, skaičiuojant nuo rytojaus dienos po minėto termino pasibaigimo. Apmokėjimu laikomas pinigų arba dokumentų (čekių, vekselių ir t. t.) siuntimas arba pavedimo pervesti išrašymas, arba organizacijos, įpareigotos pervesti pinigus šalyje narėje debitorėje, įmoka. Jeigu banko pavedimų atlikti nėra įmanoma, ir šalis debitorė negali apmokėti patvirtintų sąskaitų, paskirtieji operatoriai kreditorius ir debitorius gali kreiptis į Tarptautinį biurą su prašymu padėti atlikti mokėjimą. Paskirtasis operatorius debitorius, kuris kreipsis į Tarptautinį biurą prašydamas jo tarpininkauti atliekant mokėjimą, turi raštu patvirtinti savo prašymą, pateikti įrodymų, kad du paskirtieji operatoriai negali tarpusavyje tiesiogiai atsiskaityti, ir taip pat pateikti įrodymų, kad sąskaitos buvo jų patvirtintos.
11. Atlikus apmokėjimą, kartu su apmokėjimo blanku (čekiu, vekseliu ir t. t.) nurodomi duomenys: pavadinimas, terminas ir suma SDR, naudotas perskaičiavimo kursas ir šio kurso taikymo data kiekvienai sąskaitai, sudarančiai bendrą apmokėtą sumą. Jei būtini duomenys negali

Pašto siuntinių reglamentas

būti pateikti su pervedimu arba apmokėjimo vekseliu, tą dieną, kai buvo atliktas apmokėjimas, elektroninėmis ryšio priemonėmis ar paštu pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu turi būti perduotas aiškinamasis laiškas. Išsamus paaiškinimas turi būti parašytas prancūzų kalba arba paskirtajam operatoriui, kuriam buvo atliktas apmokėjimas, suprantama kalba.

11 skyrius

Kitos nuostatos

RC 217 straipsnis

Paskirtųjų operatorių teikiama informacija

1. Paskirtieji operatoriai privalo pranešti Tarptautiniam biurui būtina informaciją apie pašto siuntinių tarnybos veiklą, užpildydami jo atsiųstus blankus. Ši informacija susijusi su sprendimais, priimtais dėl teisės taikyti kai kurias bendrąsias Konvencijos ir jos Reglamentų nuostatas ar jų netaikyti.
2. Kiekvienas paskirtasis operatorius per Tarptautinį biurą kitiems paskirtiesiems operatoriams turi pranešti:
 - 2.1 įeinamąsias sausumos tarifų dalis ir prireikus jo taikomas tarifų dalis už tranzitą sausuma ir už vežimą jūra
 - 2.2 reikalingą informaciją, susijusią su neprivalomomis paslaugomis, priėmimo sąlygomis, svorio ir matmenų apribojimais bei kitais ypatumais.
3. Apie kiekvieną pasikeitimą, susijusį su 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija, turi būti nedelsiant pranešta tuo pačiu būdu.
4. **Paskirtieji operatoriai Pašto siuntinių taisyklių rinkinyje turi pateikti savo veiklos duomenis, susijusius su pagrindinėmis, papildomomis ir kitomis jų teikiamomis paslaugomis remiantis PPS aktų nuostatomis. Paskirtieji operatoriai turi pranešti apie bet kokius atitinkamus pasikeitimus atnaujinami Pašto siuntinių taisyklių rinkinyje skelbiamą informaciją per pirmas 15 kiekvieno ketvirčio dienas.**

RC 218 straipsnis

Tarptautinio biuro leidiniai

1. Tarptautinis biuras, remdamasis šalių narių ir (arba) paskirtųjų operatorių pateiktais duomenimis, leidžia oficialų bendro pobūdžio duomenų rinkinį, susijusį su Konvencijos ir jos Reglamentų vykdymu kiekvienoje šalyje narėje. Jis taip pat leidžia analogišką rinkinį, susijusį su Susitarimo dėl finansinių pašto paslaugų ir jo reglamento vykdymu, remdamasis suinteresuotų šalių

narių ir (arba) paskirtųjų operatorių duomenimis, kuriuos jie pateikia laikydamiesi atitinkamų minėto Susitarimo reglamento nuostatų.

2. Be to, remdamasis duomenimis, kuriuos pateikia paskirtieji operatoriai ir tam tikrais atvejais regioninės sąjungos (kai tai susiję su 2.1 punktu) arba Jungtinės Tautos (kai tai susiję su 2.5 punktu), Tarptautinis biuras leidžia:

- 2.1 šalių narių, paskirtųjų operatorių ir regioninių sąjungų adresų, vadovų ir aukštų pareigūnų sąrašą;
- 2.2 tarptautinį pašto skyrių sąrašą;
- 2.3 tranzito duomenų rinkinį, kuriame pateikiama:
 - 2.3.1 tranzitu siunčiamų važtų sausumos atstumų kilometrais sąrašas;
 - 2.3.2 tranzito paslaugų, teikiamų vežant žemės pašta (įskaitant S.A.L. pašta), sąrašas;
- 2.4 ekvivalentų rinkinį;
- 2.5 draudžiamų siųsti daiktų sąrašą, kuriame nurodyti ir narkotikai, draudžiami laikantis daugiašalių sutarčių dėl narkotikų; taip pat Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos sudarytą pavojingų paštu draudžiamų siųsti prekių sąrašą;
- 2.6 paskirtųjų operatorių vidaus tarifų rinkinį;
- 2.7 pašto paslaugų (vidaus ir tarptautinių) statistinius duomenis;
- 2.8 tyrimus, rekomendacijas, ataskaitas ir kitus pranešimus pašto paslaugos klausimais;
- 2.9 tris toliau išvardytus katalogus:
 - 2.9.1 Tarptautinio biuro bibliotekos katalogą (jame nurodytas bibliotekos įsigytų veikalų sąrašas);
 - 2.9.2 Tarptautinio biuro periodinių leidinių katalogą (jame nurodytas Tarptautinio biuro gautų periodinių leidinių sąrašas);
 - 2.9.3 Tarptautinio biuro filmotekos katalogą (jame nurodytas filmų, kuriuos Tarptautinis biuras gali paskolinti šalims narėms ir paskirtiesiems operatoriams, sąrašas);
- 2.10 pašto įrangos katalogą;
- 2.11 bendrąjį oro pašto tarnybų sąrašą („Liste générale des services aéropostaux“ arba vadinamasis „Sąrašas CN 68“), kuris atnaujinamas kasmet. Paskirtieji operatoriai atnaujintą informaciją perduoda Tarptautiniam biurui iki einamųjų metų spalio 1 d., o Tarptautinis biuras atnaujintą sąrašą CN 68 paskelbia iki tų metų pabaigos. Pakeitimai įsigalioja kitų metų sausio 1 d.;
- 2.12 oro kelio atstumų sąrašą („Liste des distances aéropostales“), sudaromą kartu su oro transporto bendrovėmis.

3. Jis taip pat leidžia:

- 3.1 vadovus, susijusius su Konvencija ir Susitarimu dėl finansinių pašto paslaugų;
- 3.2 kitus PPS aktus su Tarptautinio biuro pastabomis;
- 3.3 Tarptautinės pašto tarnybos daugiakalbį žodyną;
- 3.4 elektroninį Pašto siuntinių taisyklių rinkinį (PPS tinklalapyje).**

4. Apie 1–3 dalyse nurodytų leidinių pakeitimus informuojama išleidžiant aplinkraštį, biuletenį, priedą ar kitu priimtiniu būdu. Tačiau apie 2.11 ir 2.12 punktuose nurodytų leidinių pakeitimus, taip pat apie šių pakeitimų įsigaliojimo datą šalims narėms ir paskirtiesiems

Pašto siuntinių reglamentas

operatoriams pranešama pačiu greičiausiu (oro ar žemės) keliu, per trumpiausią laiką ir pačia priimtinausia forma.

5. Tarptautinio biuro leidiniai nusiunčiami šalims narėms ir paskirtiesiems operatoriams laikantis toliau išdėstytų nuostatų:
 - 5.1 visi leidiniai, išskyrus minėtus 5.2 punkte, nusiunčiami trimis egzemplioriais, iš kurių vienas parašytas oficialia kalba, o kiti du – arba oficialia, arba ta kalba, kuria paprašyta remiantis Bendrojo reglamento **155** straipsniu;
 - 5.2 Siunčiamo žurnalo „Union Postale“ („Pašto sąjunga“) egzempliorių skaičius nustatomas pagal narystės įmokos vienetų, skiriamų kiekvienai šaliai narei ir paskirtajam operatoriui laikantis Bendrojo reglamento **150** straipsnio, skaičių;
 - 5.3 Be tam tikro egzempliorių, pagal 5.1 punkto nuostatas nusiunčiamų nemokamai, skaičiaus, šalys narės ir paskirtieji operatoriai gali įsigyti Tarptautinio biuro leidinių už savikainą.
6. Tarptautinio biuro leidiniai nusiunčiami ir regioninėms sąjungoms.

RC 219 straipsnis

Dokumentų saugojimo terminas

1. Tarptautinės tarnybos dokumentai turi būti saugomi mažiausiai aštuoniolika mėnesių, skaičiuojant nuo kitos dienos po tos, su kuria šie dokumentai susiję. Tačiau jei dokumentai perkelti į mikrofilmą, mikrokortą ar analogišką priemonę, jie gali būti sunaikinti, kai tik nustatoma, kad reprodukcija yra geros kokybės.
2. Su ginčytiniais klausimais ar reklamacijomis susiję dokumentai turi būti saugomi tol, kol klausimas sprendžiamas. Jei reklamaciją pateikęs paskirtasis operatorius, kuriam pagal visus reikalavimus pranešta apie tyrimo rezultatus, per šešis mėnesius nuo pranešimo dienos nepareiškia jokių pastabų, klausimas laikomas išspręstu.

RC 220 straipsnis

Blankai

1. Blankai turi atitikti toliau pridedamus pavyzdžius.
2. Blankų tekstai, spalvos ir matmenys, taip pat kiti požymiai, pavyzdžiui, brūkšniniam kodui palikta vieta, turi būti tokie, kaip nurodyta šiame Reglamente. Kiekvieną kartą, kai pašto blanke turi būti paminėta apkaitos įmonė, yra taikomos **RC 166** straipsnio **16** dalyje išdėstytos taisyklės.
3. Klientams skirtuose blankuose, jei jie atspausdinti ne prancūzų kalba, prie kiekvienos eilutės turi būti pateiktas vertimas į šią kalbą.
4. Paskirtiesiems operatoriams tarpusavyje naudotis skirti blankai turi būti išleisti prancūzų kalba su vertimu prie kiekvienos eilutės arba be vertimo, jei tik suinteresuoti paskirtieji operatoriai

tiesiogiai nesusitaria dėl kitokios tvarkos.

5. Blankai ir prireikus jų kopijos turi būti pildomi taip, kad visi įrašai būtų gerai įskaitomi. Originalas nusiunčiamas atitinkamam paskirtajam operatoriui arba labiausiai suinteresuotai šaliai.

6. Toliau išvardyti blankai laikomi klientams skirtais blankais:

CN 07 (Gavimo / įteikimo / išmokėjimo / įrašymo pranešimas);

CN 08 (Reklamacija);

CN 11 (Apmokėjimo kvitas);

CN 17 (Prašymas atsiimti siuntinį, keisti arba taisyti adresą, anuliuoti arba pakeisti išpirką);

CN 23 (Muitinės deklaracija);

CN 29 (Žyma „Išperkamasis mokestis“);

CN 29ter (Tarptautinis išperkamasis kuponas)

CN 30 (Kombinuotoji žyma „R“ su išsiuntimo pašto pavadinimu, siuntos numeriu ir trikampiu su įrašu „Remboursement“ („Išpirktinė“);

CP 71 (Siuntinio lydraštis);

CP 72 (Blankų rinkinys) (Siuntinio lydraštis / Muitinės deklaracija);

CP 95 (Žyma „Išperkamasis mokestis“).

RC 221 straipsnis

Standartų taikymas

1. Taikant tam tikras Reglamento nuostatas gali būti privaloma laikytis tam tikrų standartų. Šalys narės ir paskirtieji operatoriai turėtų remtis atitinkamais PPS leidiniais, kuriuose pateikiami PPS patvirtinti standartai.

2. Sąjungos standartų taikymas yra neprivalomas, išskyrus atvejus, kai reglamente yra aiški nuoroda į privalomą PPS standarto taikymą. Tačiau šalims narėms ir paskirtiesiems operatoriams patariama laikytis su eksploatacija susijusių standartų tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu, siekiant pagerinti apdorojimo procesų našumą bei sistemų ir procedūrų sąveiką.

3. PPS standartas turi būti priimamas visas. Šalys narės ir paskirtieji operatoriai turi būti tikri, kad naudodamiesi atitinkamu standartu visapusiškai laikosi jame nurodytų reikalavimų. Jie gali nesilaikyti kurių nors rekomendacijų tik tuo atveju, jei pagal standartą tai leidžiama.

12 skyrius

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

RC 222 straipsnis

Pašto siuntinių reglamentas

Reglamento įsigaliojimas ir galiojimo trukmė

1. Šis Reglamentas įsigalioja nuo Konvencijos įsigaliojimo dienos.
2. Jis galios tiek pat, kiek ir Konvencija, nebent Pašto eksploatacijos taryba priimtų kitą sprendimą.

Priimta **2013 m. balandžio 15 d.** Berne.

Pašto eksploatacijos tarybos vardu:

Parašas

Masahiko METOKI

Pirmininkas

Parašas

Bishar A. HUSSEIN

Generalinis sekretorius

PAŠTO SIUNTINIŲ REGLAMENTO BAIGIAMASIS PROTOKOLAS

Tvirtindami Pašto siuntinių reglamentą, Pašto eksploatacijos tarybos nariai susitarė:

RC I straipsnis

Pašto siuntinių paslaugos teikimas

1. Australija, Latvija ir Norvegija pasilieka teisę teikti pašto siuntinių paslaugą arba laikydamosi Konvencijos nuostatų, arba (išsiunčiamų siuntinių atveju ir esant dvišaliam susitarimui) naudodamosi bet koku kitu būdu, kuris naudingesnis jų klientams.

RC II straipsnis

Su siuntinių svorio apribojimais susijusios nuostatos

1. Taikant išlygą RC 114 straipsniui, Kanadai leidžiama gaunamų ir išsiunčiamų siuntinių svorį apriboti iki 30 kg.

RC III straipsnis

Pristatymo procedūra

1. Taikant išlygą **RC 129** straipsnio **7.1.1** punktui, Australijos, Kanados ir Naujosios Zelandijos paskirtiesiems operatoriams, kai jie pristato ar įteikia įvertintuosius siuntinius be brūkšninio kodo, atitinkančio visus PPS taikomus standartus, leidžiama nereikalauti, kad asmuo, kuriam siunta įteikiama, pasirašytų, pripažindamas, jog ją gavo, ar kaip nors kitaip patvirtintų gavimo faktą.

2. Taikant išlygą RC 116 straipsnio 2 daliai, Australijos, Kanados ir Naujosios Zelandijos paskirtiesiems operatoriams, kai jie pristato ar įteikia paprastuosius siuntinius be brūkšninio kodo, atitinkančio visus PPS taikomus standartus, leidžiama nereikalauti, kad asmuo, kuriam siunta įteikiama, pasirašytų, pripažindamas, jog ją gavo, ar kaip nors kitais patvirtintų gavimo faktą.

RC IV straipsnis

Pavojingi kroviniai, kuriuos leidžiama siųsti išimties tvarka

1. Taikant išlygą RC 119 straipsniui, Prancūzija pasilieka teisę nepriimti siuntų, kuriose yra šiame straipsnyje minimų krovinių.

RC V straipsnis

Leidžiamos siųsti radioaktyviosios, infekcinės medžiagos bei ličio elementai ir baterijos

1. Taikant išlygą RC 120 straipsniui, Prancūzija pasilieka teisę nepriimti siuntų, kuriose yra šiame straipsnyje minimų krovinių.

RC VI straipsnis

Prekių gražinimui taikomi formalumai

1. Taikant išlygą RC 126 straipsniui, Australija pasilieka teisę taikyti atitinkamus dokumentacijos ir procedūrų reikalavimus siuntiniams, kurie išsiunčiami teikiant prekių gražinimo paslaugą, arba kaip nustatyta Pašto siuntinių reglamente, arba kitais būdais, įskaitant dvišalius susitarimus.

RC VII straipsnis

Įvertintosioms siuntoms taikomos didžiausios ribos

1. Taikant išlygą RC 129 straipsnio 2.1 punktui, Švedija pasilieka teisę apriboti į ją siunčiamų paprastųjų ir įvertintųjų siuntinių turinio vertę pagal toliau nurodomas didžiausias ribas:

Gaunami siuntiniai	Didžiausia turinio komercinė vertė	Didžiausia įvertinimo suma	Didžiausia kompensacija
Neįvertintieji siuntiniai	1 000 SDR	-	40 SDR už siuntinį + 4,50 SDR už kilogramą
Įvertintieji siuntiniai	1 000 SDR	1 000 SDR	1 000 SDR

Šio apribojimo negalima apeiti įvertinant dalį vertės, viršijančios 1 000 SDR. Joks naujas apribojimas nenustatomas dėl įvertintųjų siuntų turinio pobūdžio. Siuntos, kurių vertė viršija šias ribas, gražinamos į išsiuntimo vietą.

2. Taikant išlygą RC 129 straipsnio 2.1 punktui, Danija pasilieka teisę apriboti į ją siunčiamų įvertintųjų siuntinių, kuriuose yra pinigų ar kokių nors pareikštinių vertybinių popierių, turinio vertę pagal toliau nurodomas didžiausias ribas:

Įvertintosios siuntos, kuriose yra pinigų ar pareikštinių vertybinių	Didžiausia siuntų turinio komercinė	Didžiausia įvertinimo suma	Didžiausia kompensacija
--	-------------------------------------	----------------------------	-------------------------

Pašto siuntinių reglamentas

popierių	vertė		
Įvertintieji siuntiniai	4000 SDR	4000 SDR	4000 SDR

Šio apribojimo negalima apeiti įvertinant dalį vertės, viršijančios 4000 SDR.

RC VIII straipsnis

Prekių grąžinimo pirminiam pardavėjui paslauga

1. Taikant išlygą **RC 134** straipsniui, Australija pasilieka teisę taikyti nuostatas ir sąlygas, įskaitant išeinamąjį sausumos tarifą bei vežimo oro keliu tarifą, siuntiniams, kurie išsiunčiami teikiant prekių grąžinimo paslaugą, arba kaip nustatyta Pašto siuntinių reglamente, arba kitais būdais, įskaitant dvišalius susitarimus.

RC IX straipsnis

Suklydus priimtų siųsti siuntinių apdorojimas

1. Australija, Azerbaidžanas, Gruzija, Kanada, Kazachstanas, Kirgizija, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Naujoji Zelandija, Tadžikistanas, Ukraina, Uzbekistanas ir Vietnamas pasilieka teisę teikti informaciją apie siuntinio ar jo dalies konfiskavimo priežastis apsiribodami tik iš muitinės gautais pranešimais ir vadovaudamiesi savo vidaus teisės aktais.

2. Jungtinės Amerikos Valstijos pasilieka teisę bet kokią siuntinį, kuriame yra reglamentuojamų medžiagų, kaip apibrėžta JAV federalinių reglamentų kodekso 21 antraštinės dalies 1308 skirsnyje, laikyti priimtu siųsti suklydus ir jį apdoroti vadovaujantis savo nacionalinės teisės aktais ir muitinės tvarka

RC X straipsnis

Tarnybine tvarka sulaikyti siuntiniai

1. Taikant išlygą **RC 143** straipsniui, Kanados paskirtasis operatorius dėl siuntinių, kurie jo tarnyboje sulaikyti tarnybine tvarka, neprivalo surašyti patikrinimo pranešimo CP 78.

RC XI straipsnis

Reklamacijos

1. Jungtinės Amerikos Valstijos tais atvejais, kai jos veikia kaip paskirtasis tarpinis operatorius, turi teisę nemokėti kompensacijos kitiems paskirtiesiems operatoriams, kurie suklydę atviru tranzitu išsiuntė įvertintuosius ar paprastuosius siuntinius, taip pažeisdami taisyklę, pagal kurią priimamos tik tranzitu siunčiamos siuntos uždaroje važtose. Jungtinės Amerikos Valstijos

pasilieka teisę nepriimti paskirtųjų išsiuntimo operatorių reklamacijų CN 08 dėl atviru tranzitu siųstų įvertintųjų ar paprastųjų siuntinių ir neprisiima jokios atsakomybės už draudžiamas šios rūšies siuntas.

RC XII straipsnis

Paskirtiesiems operatoriams tenkanti atsakomybė

1. Taikant išlygą **RC 154** straipsnio **3.4** punktui, Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada visais atvejais, kai siuntinys tariamai yra gražintas siuntėjui be nuorodos apie jo gražinimo priežastį, pasilieka teisę nagrinėti reklamaciją CN 08 tik tada, jei patikrinimui yra pridėta originali pakuotė ar talpykla.

RC XIII

Išplėštų ar sugadintų siuntinių pristatymas

1. Taikant išlygą **RC 155** straipsnio 1 ir 2 dalims, Jungtinės Amerikos Valstijos pasilieka teisę taikyti einamąsias procedūras.

2. Argentina, nukrypdama nuo naujų **RC 155** straipsnio nuostatų, pasilieka teisę pradėti taikyti šias naujas nuostatas tik atlikusi tyrimus, padėsiančius nustatyti su minėta procedūra susijusių išlaidų valdymo ir kompensavimo mechanizmus.

3. Taikant išlygą **RC 155** straipsnio 1 ir 2 dalims, Kanada pasilieka teisę pranešti apie išplėstos arba sugadintos registruotos siuntos pristatymą gavėjui, išsiuntimo šalies paskirtajam operatoriui ir (arba) siuntėjui elektroninėmis ryšio priemonėmis arba kitu būdu.

4. Taikant išlygą **RC 155** straipsnio 1 ir 2 dalims, Brazilija pasilieka teisę atidėti šio straipsnio nuostatų, susijusių su aktu CN 24, taikymą.

RC XIV straipsnis

Siuntimas uždaroje važtose

1. Taikant išlygą **RC 173** straipsnio **11** daliai, Bahamų salos, Barbadosas ir Kanada turi teisę apriboti gaunamų ir išsiunčiamų maišų ir kitos taros su siuntiniais svorį iki 30 kg.

RC XV straipsnis

Važtų siuntimas

1. Atsižvelgiant į **RC 178** straipsnio **1** dalies nuostatas, Graikijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Prancūzijos, Senegalo ir Tailando paskirtieji operatoriai uždaras oro pašto važtas veš tik **RC 178** straipsnio **4** dalyje numatytomis sąlygomis.

RC XVI straipsnis

Siuntinių svorio arba matmenų neatitikimai

1. Taikant išlygą RC 188 straipsnio 2 daliai, Australija pasilieka teisę atsakyti tik į patikrinimo pranešimus, susijusius su paprastais siuntiniais, kurių svorio neatitikimas yra didesnis nei 1 kilogramas.

RC XVII straipsnis

Vidutinių tarifų dalių nustatymas

1. Jungtinės Amerikos Valstijos turi teisę nustatyti vidutines tarifų dalis už kilogramą už vežimą sausuma ir už vežimą jūra remdamosi iš visų paskirtųjų operatorių gautų siuntinių paskirstymu pagal svorį.

RC XVIII straipsnis

Išskirtinės tarifų dalys už tranzitą sausuma

1. Šioje lentelėje išvardytoms šalims laikinai leidžiama taikyti šioje lentelėje nurodytas išskirtines tarifų dalis už tranzitą sausuma ir kurios pridedamos prie tarifo dalių už tranzitą, aptartų RC 197 straipsnio 1 dalyje:

Eil. Nr.	Leidimą turinčios šalys	Išskirtinės tarifo dalies už tranzitą sausuma suma	
1	2	Tarifas už siuntinį 3	Tarifas už važtos svorio bruto kg 4
		SDR	SDR
1.	Afganistanas	0,48	0,45
2.	Bahreinas (Karalystė)	0,85	0,55
3.	Čilė		0,21
4.	Honkongas, Kinija		0,12
5.	Egiptas		0,40
6.	Prancūzija	1,00	0,20
7.	Graikija	1,16	0,29
8.	Indija	0,40	0,51
9.	Malaizija	0,39	0,05
10.	Rusijos Federacija	0,77	Iš dviejų padauginta suma už kg, nurodyta RC 197 straipsnio 1 punkto 3 grafoje už atitinkamą atstumą

Eil. Nr.	Leidimą turinčios šalys	Išskirtinės tarifo dalies už tranzitą sausuma suma	
1	2	Tarifas už siuntinį	Tarifas už važtos svorio bruto kg
		3	4
11.	Singapūras	0,39	0,05
12.	Sudanas	1,61	0,65
13.	Sirijos Arabų Respublika		0,65
14.	Tailandas		0,27
15.	JAV		Pagal atstumo pakopą:
			iki 600 km 0,10
			nuo 600 iki 1000 km 0,18
			nuo 1000 iki 2000 km 0,25
			virš 2000 km už papildomą
			1000 km 0,10

2. Danija ir Suomija pasilieka teisę 50 % padidinti tarifų dalis už tranzitą sausuma, nustatytas **RC 197** straipsnyje.

RC XIX straipsnis

Tarifų dalys už vežimą jūra

1. Šios šalys pasilieka teisę daugiausia 50 % padidinti **RC 199** straipsnyje nustatytas tarifų dalis už vežimą jūra: Antigva ir Barbuda, Argentina, Australija, Bahamų salos, Bahreinas (Karalystė), Bangladešas, Barbadosas, Belgija, Belizas, Brazilija, Brunėjaus Darusalamas, Čilė, Danija, Dominika, Džibutis, Gabonas, Gajana, Gambija, Graikija, Grenada, Indija, Ispanija, Italija, Jamaika, Japonija, Jemenas, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė, Jungtinei Karalystei priklausančios užjūrio teritorijos, JAV, Jungtiniai Arabų Emyratai, Kanada, Kataras, Kenija, Kipras, Kiribatis, Kolumbija, Komorai, Kongo Respublika, Madagaskaras, Malaizija, Malta, Mauricijus, Nigerija, Nyderlandai, Norvegija, Omanas, Pakistanas, Papua ir Naujoji Gvinėja, Portugalija, Prancūzija, Saliamono Salos, Seišeliai, Sent Kristoferis ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Siera Leonė, Singapūras, Suomija, Švedija, Tailandas, Tanzanijos Jungtinė Respublika, Trinidadas ir Tobagas, Tuvalu, Uganda, Ukraina, Vanuatu, Vokietija, Zambija.

RC XX straipsnis

Papildomos tarifų dalys

1. Už kiekvieną siuntinį, vežamą žemės ar oro keliu į Prancūzijos užjūrio departamentus, Prancūzijos užjūrio teritorijas, Mejoto ir Sen Pjero ir Mikelono administracinius vienetus, taikoma įeinamoji sausumos tarifo dalis, ne didesnė už atitinkamą Prancūzijos tarifo dalį. Jei toks siuntinys siunčiamas tranzitu per žemyninę Prancūziją, taikomos šios papildomos tarifų dalys ir mokesčiai:

1.1. už žemės pašto siuntinius:

1.1.1. Prancūzijos tarifo dalis už tranzitą sausuma;

Pašto siuntinių reglamentas

1.1.2. Prancūzijos tarifo dalis už vežimą jūra, atitinkanti pakopą atstumo, skiriančio žemyninę Prancūziją nuo kiekvieno iš minėtų jos departamentų, teritorijų ir administracinių vienetų;

1.2. už oro pašto siuntinius:

1.2.1. Prancūzijos tarifo dalis už tranzitą sausuma už atviru tranzitu siunčiamus siuntinius;

1.2.2. mokestis už vežimo oro keliu išlaidas, atitinkančias oro pašto atstumą, skiriantį žemyninę Prancūziją nuo kiekvieno iš minėtų jos departamentų, teritorijų ir administracinių vienetų.

2. Egiptui ir Sudanui, be tarifo dalių už tranzitą sausuma, numatytų **RC 197** straipsnyje, už kiekvieną siuntinį, siunčiamą tranzitu per Nasero ežerą tarp Šalalo (Egiptas) ir Vadi Halfos (Sudanai), leidžiama taikyti papildomą tarifo dalį, lygią 1 SDR.

3. Už kiekvieną siuntinį, siunčiamą tranzitu tarp Danijos ir Farerų salų arba tarp Danijos ir Grenlandijos, taikomos šios papildomos tarifų dalys:

3.1. už žemės pašto siuntinius:

3.1.1. už atviru tranzitu siunčiamus siuntinius – nustatyta tarifo dalis, nurodyta **RC 197** straipsnio 2 dalyje;

3.1.2. Danijos tarifo dalis už tranzitą sausuma;

3.1.3. Danijos tarifo dalis už vežimą jūra, atitinkanti pakopą atstumo, skiriančio atitinkamai Daniją nuo Farerų salų arba Daniją nuo Grenlandijos;

3.2. už oro pašto siuntinius ir S.A.L. siuntinius:

3.2.1. už atviru tranzitu siunčiamus siuntinius – nustatyta tarifo dalis, nurodyta **RC 197** straipsnio 2 dalyje;

3.2.2. mokestis už tranzitu siunčiamų oro pašto važtų apdorojimą;

3.2.3. mokestis už vežimo oro keliu išlaidas, atitinkančias oro pašto atstumą, skiriantį atitinkamai Daniją nuo Farerų salų arba Daniją nuo Grenlandijos.

4. Čilė turi teisę taikyti papildomą tarifo dalį, ne didesnę kaip 2,61 SDR už kilogramą, už siuntinių vežimą į Velykų salą.

5. Už kiekvieną siuntinį, siunčiamą žemės ar oro keliu, tranzitu tarp žemyninės Portugalijos ir Maderos ir Azorų salų autonominių regionų, taikomos šios papildomos tarifų dalys ir mokesčiai:

5.1. už žemės pašto siuntinius:

5.1.1. Portugalijos tarifo dalis už tranzitą sausuma;

5.1.2. Portugalijos tarifo dalis už vežimą jūra, atitinkanti pakopą atstumo, skiriančio žemyninę Portugaliją nuo kiekvieno iš minėtų autonominių regionų;

5.2. už oro pašto siuntinius:

5.2.1. Portugalijos tarifo dalis už tranzitą sausuma;

5.2.2. mokestis už vežimo oro keliu išlaidas, atitinkančias oro pašto atstumą, skiriantį žemyninę Portugaliją nuo kiekvieno iš minėtų autonominių regionų.

6. Už siuntinius, siunčiamus į Alandų salas, be Suomijos įeinamosios sausumos tarifo dalies, taikomos dar ir šios papildomos tarifų dalys:

6.1. už žemės pašto siuntinius:

6.1.1. tarifo dalis, apskaičiuota remiantis nustatytu tarifu už siuntinį, taikomu atviru būdu siunčiamiems siuntiniams, remiantis **RC 197** straipsniu;

6.1.2. Suomijos tarifo dalis už tranzitą sausuma;

6.1.3. Suomijos tarifo dalis už vežimą jūra, atitinkanti pakopą atstumo, skiriančio Alandų salas nuo Suomijos apkaitos įmonės;

6.2. už oro pašto siuntinius:

6.2.1. tarifo dalis, apskaičiuota remiantis **RC 197** straipsnyje nurodytu nustatytu tarifu už siuntinį;

6.2.2. mokestis už vežimo oro keliu išlaidas, atitinkančias oro pašto atstumą, skiriančią Alandų salas nuo Suomijos apkaitos įmonės.

7. Papildant **35** straipsnio **3.2** punkto nuostatas, Tailandui leidžiama taikyti papildomą tarifo dalį už vežimą jūra, lygią 0,28 SDR už kilogramą ir už vieną atstumo pakopą.

RC XXI straipsnis

Vežimo oro keliu išlaidų apskaičiavimas, teikiant prekių grąžinimo paslaugą

1. Taikant išlygą **RC 207** straipsniui, Kanada pasilieka teisę taikyti mokesčius už vežimą oro keliu už išsiunčiamus, teikiant prekių grąžinimo paslaugą, siuntinius remiantis Pašto siuntinių reglamento arba kitomis nuostatomis.

2. Taikant išlygą **RC 207** straipsniui, Australija pasilieka teisę taikyti nuostatas ir sąlygas, įskaitant vežimo oro keliu tarifą, siuntiniams, kurie siunčiami teikiant prekių grąžinimo paslaugą, arba kaip nustatyta Pašto siuntinių reglamente, arba kitais būdais, įskaitant dvišalius susitarimus.

RC XXII straipsnis

Sąskaitų surašymas

1. Taikant išlygą **RC 211** straipsniui, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados ir Kinijos Liaudies Respublikos paskirtiesiems operatoriams pateiktos sąskaitos nelaikomos priimtomis, o jų apmokėjimas privalomu du mėnesius po to, kai šios sąskaitos buvo gautos, nebent jos būtų gautos per septynias dienas, skaičiuojant nuo tos, kada jas išsiuntė paskirtasis operatorius kreditorius.

2. Taikant išlygą **RC 211** straipsniui, Saudo Arabijos paskirtajam operatoriui pateiktos sąskaitos laikomos priimtomis, jei paskirtasis operatorius kreditorius per tris mėnesius negauna jokio pranešimo su pataisymais. Taip pat Saudo Arabijos paskirtasis operatorius privalo apmokėti paskirtojo operatoriaus kreditoriaus sąskaitas ne per du mėnesius, kaip numatyta 7 dalyje, o per tris mėnesius.

RC XXIII straipsnis

Įsiskolinimų, atsiradusių padengiant sąskaitas naudojantis Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema, galiojusia iki 2001 m. sausio 1 d., apmokėjimas

Pašto siuntinių reglamentas

1. Jei apmokėjus sąskaitas naudojantis Tarptautinio biuro tarpuskaitos sistema iki 2001 m. sausio 1 d., paaiškėja, kad kokia nors šalis turi įsiskolinimų, kurių apmokėjimo terminas nustatytas pasibaigus 2000 m. paskutinio ketvirčio paskutinių tarpuskaitos sistemos žiniaraščių apdorojimo terminui, šiuos įsiskolinimus galima apmokėti skoliniais įsipareigojimais, kurių šaliai debitoriai turi bet kokia kita šalis. Prieš imdamasis šios priemonės, Tarptautinis biuras konsultuojasi su atitinkama šalimi kreditorė ir nusiunčia priminimą debitoriui. Jei per mėnesį nuo priminimo dienos jokia suma neapmokama, Tarptautinis biuras turi teisę, įspėjęs visas suinteresuotas šalis, vienašališkai atlikti reikiamus pervedimus.
2. Kai atliekamos šios apskaitos operacijos, Tarptautinis biuras tik kompensuoja sąskaitas, kurias patvirtino debitorius ir pastarajam skolinga šalis.
3. Debitorius negali, kreipdamasis į jam skolingą šalį, pareikšti jokių teisių į skolinius įsipareigojimus, kuriuos Tarptautinis biuras priskiria kreditoriui laikydamasis 1 dalyje aprašytos tvarkos.

RC XXIV straipsnis

Blankai

1. Taikant išlygą **RC 220** straipsnio **2** daliai, Brazilijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Liuksemburgo, Vengrijos Respublikos ir Vokietijos paskirtieji operatoriai gali keisti blanko CN 07 matmenis ir formatą.

Priimta **2013 m. balandžio 15 d.** Berne.

Pašto eksploatacijos tarybos vardu:

Parašas

Masahiko METOKI

Pirmininkas

Parašas

Bishar A. HUSSEIN

Generalinis sekretorius